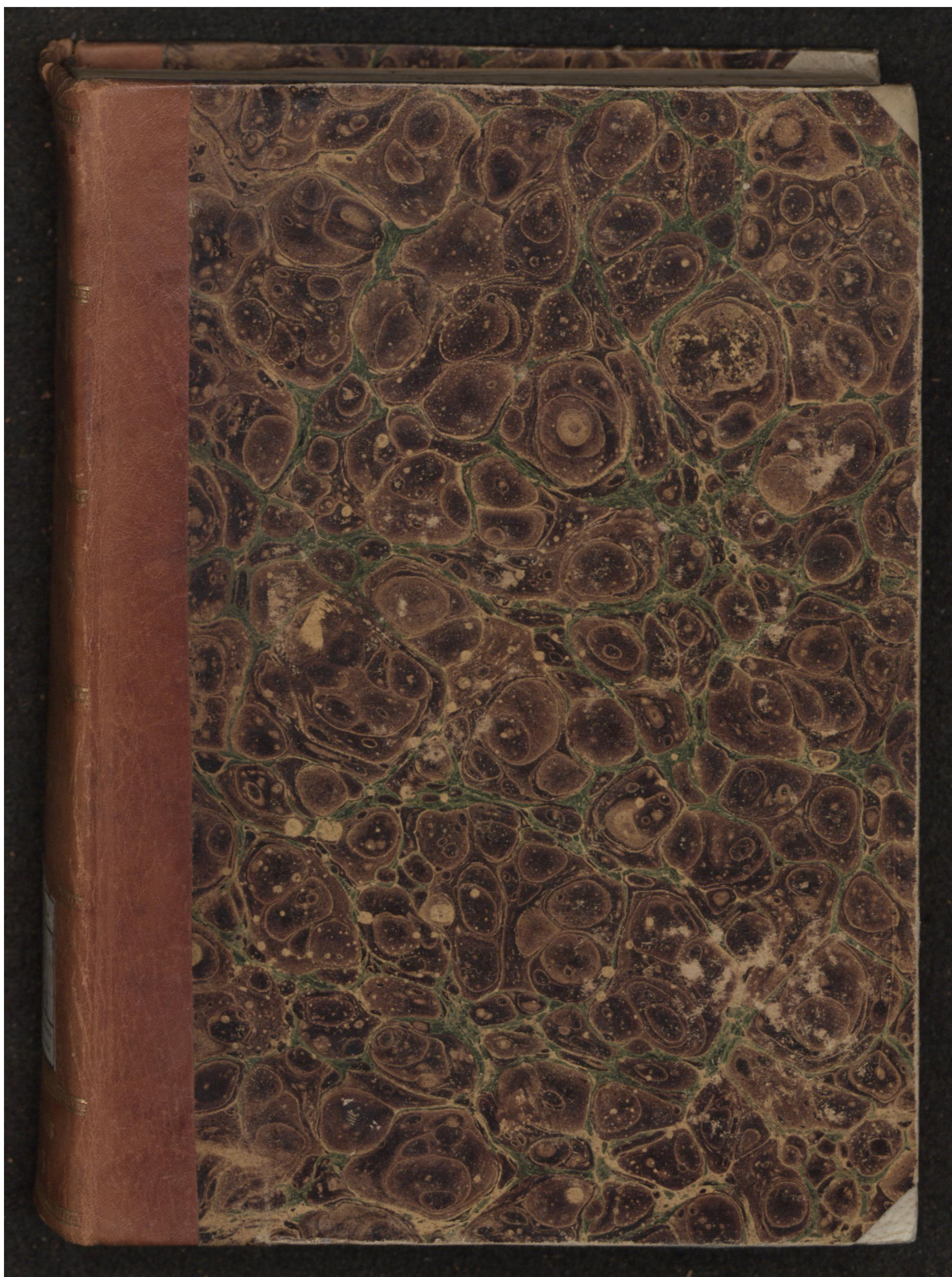
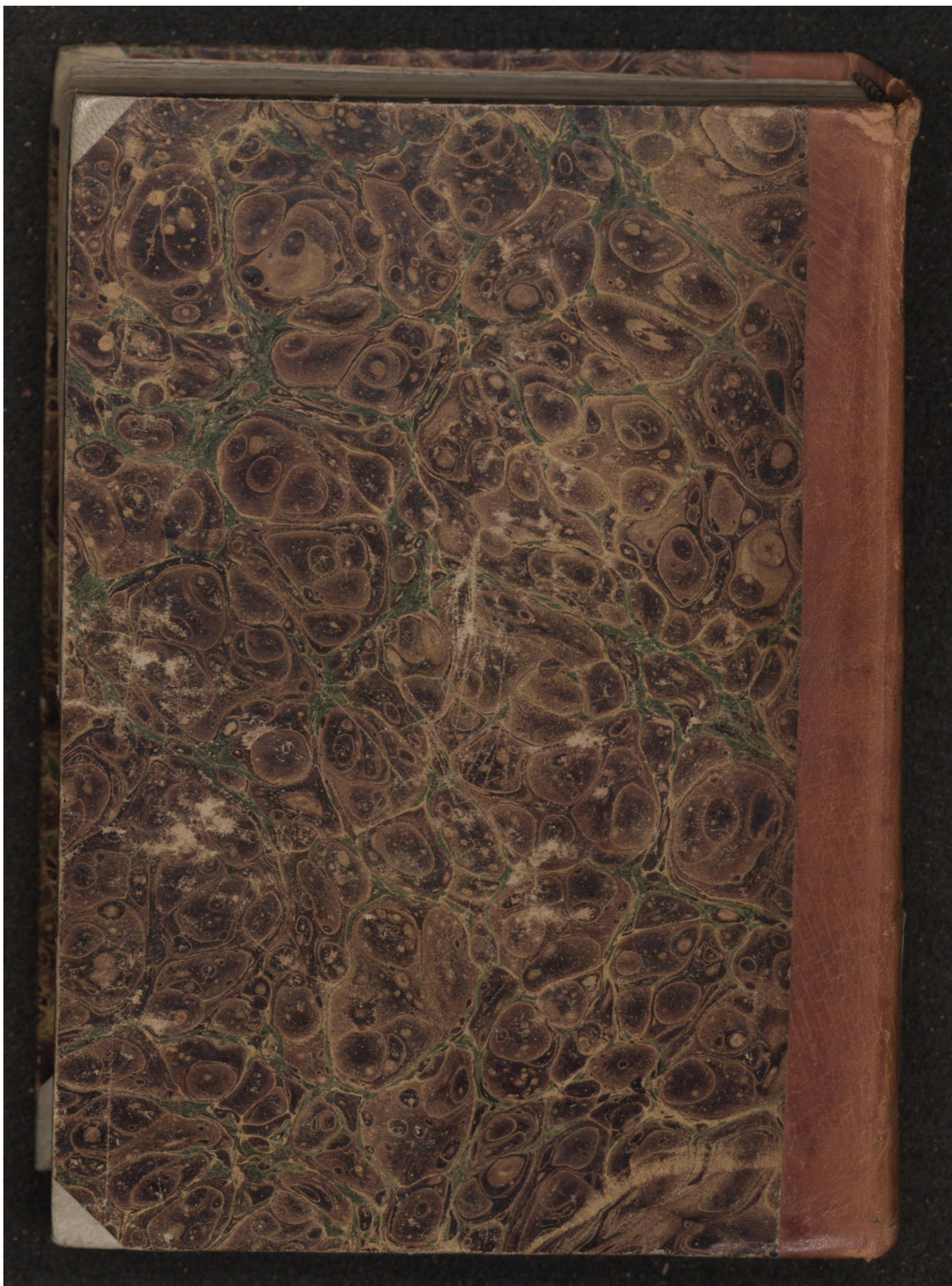

VIII
S. GREGORII
DIALOGI EC.
164
INCUNABULI
M
7
39
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
VENETIIS
1493

Pastoralis sancti Gregorij pape.

14

Incipit tabula capitulorū libri pastoralis sancti Gregorij pape.

Explicit tabula.

Incipit prologus pastoralis sancti Gregorij pape.

Pastoralis cure me pondera fugere delitescendo voluisse: benigna frater charissime atq; humillima intētione reprehēdis: q̄ ne quibusdā leuia esse videātur: p̄ntis libri stillo exprimo de eoꝝ grauedīe oē quod penso: vt ⁊ hec q̄ vacat incaute non expetat: ⁊ qui incaute expetijt: adeptū se esse pertimescat. Quadripartita ꝟo disputatiōe liber iste distinguitur: vt ad lectoris sui animū ordinatis allegationibus quasi quibusdam passibus gradiatur. Nam cum reꝝ necessitas exposcit: pēsandum valde est: ad culmē regiminis q̄ q̄s qualiter veniat: atq; ad hoc rite pueniēs qualiter viuat: ⁊ bene viuens q̄liter doceat: ⁊ recte docens infirmitatē suā quotidie quāta ꝯsideratione cognoscat: ne aut humilitas accessum fugiat: aut puentioni vita ꝯtradicat: aut vitam doctrina destituat: aut doctrine presumptio extollat. Prius ergo appetitum timor tempet: post aūt magisterium qd a nō querente suscipit̄ vita cōmēdet. Ac deinde necesse est vt pastoris bonū quod viuēdo ostendit̄ ⁊ loquēdo ꝓpagetur. Ad extremū vero supest: vt pfecta queq; opera ꝯsideratio proprie infirmitatis deprimat: ne hec ante occulti arbitri oculos tumor elationis extinguat. Sed q2 sunt pleriq; mihi inpitia similes: qui dū metiri se nesciūt: q̄ non didicerūt docere cōcupiscunt. Qui pōdus magisterij tāto leuius estimāt: quāto vim magnitudinis illius ignorant. Ab ipso libri huius reprehēdantur exordio: vt q2 indocti ac precipites doctrine arcē tenere appetūt: precipitationis sue ausibus in ipsa locutiōis nostre ianua repellantur.

Explicit prologus.

Incipit liber beati Gregorij pa-
pe: qui dicitur pastoralis.
Et primo ne imperiti ad magisteriũ
audeãt venire. Cap. i.

Nulla ars doce-
ri presumitur:
nisi intẽta prius
meditatiõe di-
scatur. Ab im-
pitis ergo pa-
storale magi-
steriũ qua te-
meritate suscipitur: quando ars est
artium regimen animarum. Quis
autem cogitationũ vulnera occul-
tiora esse nesciat: vulneribus visce-
rum? Et tamen sepe qui nequaquam
spiritalia pcepta cognouerunt: cor-
dis se medicos profiteri non me-
tuũt. Dumqz pigmẽtorum vim ne-
sciunt: videri medici carnis nõ eru-
bescunt. Sed quia autore deo ad
religionis reuerentiam: omne iam
presentis seculi culmen inclinatur:
sunt nõnulli qui intra sanctaz eccle-
siam per speciem regiminis: gloriã
affectant honoris: videri doctores
appetunt: transcendere ceteros cõ-
cupiscunt: atqz attestante veritate:
primas salutatiões in foro: pmos
in cenis recubitus: primas in con-
uentibus cathedras querunt. Qui
susceptum cure pastoralis officium
ministrare digne tanto magis ne-
queunt: quãto ad humilitatis ma-
gisterium ex sola elatione peruene-
runt. Ipsa quippe in magisterio
lingua cõfunditur: quãdo aliud di-
citur ⁊ aliud docetur. Quos cõtra
dominus per prophetam queritur
dicens. Ipsi regnauerunt ⁊ non ex
me: principes extiterunt ⁊ non co-
gnoui. Ex se nãqz ⁊ nõ ex arbitrio
summi rectoris regnant: qui nullis
fulti virtutibus nequaquam diuinitus
vocati: sed sua cupidine accensi: cul-
men regiminis rapiũt: potius quam as-
sequãtur. Quos tamen iternus iu-
dex ⁊ pucbit ⁊ nõ cognoscit: quia
quos permittẽdo tolerat: profecto
per iudicium reprobationis igno-
rat. Unde ad se quibusdam ⁊ post
miracula venientibus dicit. Rece-
dite a me operarij iniquitatis: nescio
qui estis. Pastorum imperitia voce
veritatis increpatur: cum per pro-
phetaz dicitur. Ipsi pastores igno-
rauerunt intelligentiam. Quos rur-
sum dominus detestat dicẽs. Te-
nentes legem nescierunt me. Et ne-
sciri ergo se ab eis veritas queritur
⁊ nescire se principatum nescientiũ
protestatur: quia profecto hi qui
ea que sunt domini nesciunt: a deo
nesciuntur: paulo attestãte qui ait.
Si quis aũt ignorat: ignorabitur.
Que nimirum pastorum sepe iperi-
tia: meritis congruit subditorum:
qui quãuis lumen scientie sua cul-
pa exigente non habeant: districto
tamen iudicio agitur: vt per eorum
ignorãtiã hi ẽt q sequunt offendãt.
Hic nãqz in euãgelio p semetipsum

veritas dicit. Si cecus ceco ducatum prebeat: ambo in foueā cadūt Hinc psalmista non optantis aīo: sed prophetātis ministerio denunciat dicens. Obscurentur oculi eorū ne videant: et dorsum eorum semp incurua. Oculi quippe sunt qui in ipsa honoris sūmi facie positi: prouidendi officium itineris suscepūt. Quibus hi nimirum qui subsequēter inherent dorsa nominātur. Obscuratis ergo oculis dorsum flectitur: quia cum lumen scientie pdunt qui presunt: profecto ad portanda peccatorum onera curuantur qui se quuntur. Ne locum regiminis subeant qui viuendo non perficiunt q̄ meditando didicerūt C. ij.

Et sunt nōnulli qui solerti cura precepta pscrutant: sed q̄ intelligendo penetrant: viuēdo cōculcant. Repente docent que non opere sed meditatione didicerunt: et qđ verbis predicant moribus impugnant. Unde fit vt cum pastor per abrupta graditur: ad precipitium grex sequatur. Hinc nāq3 dominus per prophetam ꝯtra contēptibilē pastorum scientiam querit dicens. Cum ipsi lipidissimā aquā biberetis: reliquam pedib9 vestris turbabatis: et oues mee que ꝯculcata pedibus vestris fuerāt pascebātur: et que pedes vestri turbauerāt hec bibebant. Aquam quippe lipidissimam pastores bibūt: cum fluēta veritatis recte intelligētes hauriunt: sed candē aquā pedibus pturbare: ē scē meditatiōis studia male viuendo corrumpere: quam.s. eorū turbatam pedibus oues bibunt: cū subiecti quiq3 non sectantur verba que audiunt: sed sola que cōspiciūt exempla prauitatis imitātur. Qui cum dicta sitiunt que per opera peruertūtur: quasi corruptis fontibus i potu lutum sumunt. Hinc quoq3 per prophetam scriptum ē. Causa ruine sacerdotes mali. Hinc rursū dominus per prophetā dicit. Facti sunt domui israel in offendiculum iniquitatis. Nemo quippe amplius in ecclesia nocet: q̄ qui peruerse agens nomen vel ordinē3 sanctitatis habet. Delinquentem nanq3 hunc redarguere nullus presumit: et in exemplum culpa vehementer extenditur: qn̄ pro reuerentia ordinis peccator honorat. Indigni aūt quiq3 tanti reatus pōdera fugerēt: si veritatis sententiam sollicita cordis aure pensarent: qua ait. Qui scandaliçauerit vnum de pusillis istis qui in me credunt: expedit ei vt suspendatur molla asinaria in collo eius: et demergatur in profundū maris. Per mollam quippe asinariam secularis vite circūitus ac labor exprimitur: et per profundu3 maris extrema damnatio designatur. Qui ergo ad sanctitatis spēm deductus vel ṽbo ceteros dstruit: vel exemplo: meli9 profecto fuerat vt hunc ad morte3 sub exteriori ha-

bitu terrena acta constringerent: q̄ sacra officia in culpa ceteris imitabilem demonstrarent: quia nimirum si solus caderet: hunc vtcumq; tollerabilior inferni pena cruciaret.

Quantum sit pondus regiminis. Cap. iij.

Hec itaq; breuiter diximus: vt quantum sit pondus regiminis monstraremus: ne temerare sacra regimina quisquis ijs impar est audeat: et per concupiscentiam culminis ducatum suscipiat perditionis. Hinc etiam pie iacobus prohibet dicens. Nolite plures magistri effici fratres mei. Hic ipse dei hominumq; mediator regnū percipe vitauit in terris: qui supnorum quoq; spirituū scientiam sensumq; transcendens: ante secula regnat in celis. Scriptum quippe est. Jesus dum cognouisset quia venturi essent vt raperent eum et facerent eum regem: fugit in montem solus. Quis enim principari hominibus tam sine culpa potuisset: q̄ is qui hos nimirum regeret quos ipse creauit? Sed quia nimirum idcirco in carne apparuit: vt non solū nos per passionem reddimeret: verum etiam per conuersationem doceret: exemplum sequentibus prebens rex fieri noluit: ad crucis vero patibulū sponte conuenit. Oblatam gloriam culminis fugit: et penam probrose mortis apetiit: vt membra eius videlicet discerent fauores mundi fugere: et terrores minime timere: pro veritate aduersa diligere: prospera formidādo declinare: quia et ista sepe per timorem inquinant: et illa per dolorem purgant. In istis se animus extollit: in illis autem etiam si quādo se erexerit sternitur. In istis sese hō obliuiscitur: in illis vero ad sui memoriam nolēs etiam coactusq; reuocatur. In istis sepe et acta bona depereunt: in illis autem longi quoq; temporis admissa terguntur. Nam plerūq; aduersitatis magisterio sub disciplina corde premitur: qd si ad regiminis culmē eruperit: in elationem protinus vsu glorie permutatur. Sic saul qui indignum se prius considerans fugerat: mox vt regni gubernacula suscepit intumuit. Namq; honorari coram populo cupiens: dum reprehēdi publice noluit: ipsum qui in regno se vnxerat scidit. Sic dauid auctoris iudicio pene in cūctis actionibus placēs: mox vt pressure pondere caruit: in tumorem vulneris erupit. Factusq; est in morte vir crudeliter rigidus: qui in appetitu femine eneruiter fluxus. Et qui malis an̄ nouerat parcere: in bonorum necē post didicit sine obstaculo retractationis anhelare. Prius quippe ferire deprehensum persecutorē noluit: et post cū dāno dissuadētis exercitus et deuotū militē extīxit. Quē profecto ab electorum numero culpa longius raperet: nisi hūc ad veniā flagella reuocassent.

De cura regiminis corpus diuersa

diuerberat. Cap. quartum.

Sepe suscepti cura regiminis cor per diuersa diuerberat: ꝛ impar quisqꝫ inuenit̃ ad singula dū cō fusa mente diuidit̃ ad multa. Unde quidā sapiēs ꝓuide prohibet dicēs: Fili. Ne ī multis sint actus tui: qa videlꝫ nequaq̄ plene ī vniuscuiusqꝫ operis ratiōe colligitur: dū mēs p diuersa ptitur. Cumqꝫ foras p insolentem curā trahit̃: a timoris intimi soliditate vacuatur: ꝛ fit in exteriorum dispositione sollicita: ꝛ sui solūmodo ignara: scit cogitare multa se nesciens. Nam cum plus q̄ necesse est: se exterioribus implicat q̄si occupata in itinere obliuiscitur quo tendebat: ita vt a studio sue inquisitionis aliena: ne ipsa que patit̃ dāna cōsideret: ꝛ per quāta delinquat ignoret. Neqꝫ enī peccare se ezechias credidit: cum venientibus ad se alienigenis: cellas aromatum ostē dit: sed in damnatione secuture prolis ex eo iram iudicis pertulit: quo se facere licenter existimauit. Sepe dum multa suppetunt: dumqꝫ agi possunt que subiecti: quia acta sunt admirentur in cogitatione animus se eleuat: ꝛ plene in se iram iudicis prouocat: q̄uis foras per iniqua opera non erumpat. Intus quippe est qui iudicat: intus qd iudicatur. Qd ergo in corde delinquimus: latet hoīes qd apud nos agim᷒: sed tamē ipo iudice teste peccam᷒. Neqꝫ enī rex babylonie tunc reus de elatione extitit: cum ad elatiōis verba peruenit: quippe qui ore ꝓphetico: ꝛ ante cum ab elatione tacuit sententiam reprobationis audiuit. Culpam namqꝫ perpetrate supbiam ante deterserat qui omnipotē tem deū quē se offendisse reppit: cūctis sub se gētibus predicauit. Sed post hec successit sue potestatis eleuatus dum magister fecisse se gaudet: cunctis prius in cogitatōe se ptulit: ꝛ post ad hec tumidus dixit. Nōne hec est babylō magna: quā ego edificaui in domum regni ꝛ ī robur fortitudinis mee ꝛ in gloria decoris mei? Que videlicet vox illius ire vindictā aperte pertulit: quā occulta elatio accendit. Nam districtus iudex prius inuisibiliter vidit qd post publice feriēdo reprehēdit Unde ꝛ ī irrationabile hūc animal vertit: ab humana societate separauit: agri bestijs mutata mente ꝯiunxit: vt districto iustoqꝫ iudicio homo quoqꝫ esse perderet: q̄ magnꝰ se vltra homines existimasset. Hec itaqꝫ proferentes non potestatem reprehendimus: sed ab appetitu illius cordis infirmitatē munimus: ne imperfecti quiqꝫ culmen arripere regiminis audeant: ꝛ qui in planis stantes titubant: in precipitio pedem ponant.

De his qui in regimine prodesse exemplo possunt: sed quietem propriā sectādo refugiūt. Ca. v.

Nam sunt nōnulli qui eximia

virtutum dona percipiūt: et p exercitatione ceterorum in magnis muneribus exaltantur: qui studio castitatis mundi: abstinentie robore validi: doctrie dapibus referti: patientie longanimitate humiles: auctoritatis fortitudine erecti: pietatis gratia benigni: iustitie seueritate districti sunt. Qui nimirum culmen regiminis si vocati suscipe renuunt: ipsa sibi plerunqз dona adimunt: que non pro se tantūmodo: sed et pro alijs accepunt. Cūqз sua et non aliorum lucra cogitant: ipsis se que priuatim habere appetunt: bonis priuant. Hinc nanqз ad discipulos veritas dicit. Non potest ciuitas abscondi super montem posita: neqз accendunt lucernam et ponunt eam sub modio sed super candelabrū: vt luceat omnibus qui in domo sunt. Hinc petro ait. Symō ioannis amas me? Qui cum protinus se amare respōdisset audiuit. Si diligis me pasce oues meas. Si ergo dilectionis est testimoniū cura pastoris: quisquis virtutibus pollens: gregez dei renuit pascere: pastorem sūmum conuincitur non amare. Hinc paulus dicit. Si christus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sūt: et si christus pro omnibus mortuus est: superest vt qui viuunt iam non sibi viuant: sed ei qui pro ipsis mortuus est: et resurrexit. Hinc per moysen precipitur: vt vxorem fratris sine filijs defuncti: supstes frater accipiat: atqз ad nomen fratris filium gignat. Quam si accipe forte renuerit huic in faciem mulier spuat: vnūqз ei pedē discalciet: eiusqз hitaculū domū discalciati vocet. Frater quippe defunctus ille est: qui post resurrectionis gloriā apparens dixit. Ite nunciate fratribus meis. Qui quasi sine filijs obijt quia adhuc electorū suorum numerum nō impleuit. Huius .s. vxorem superstes frater sortiri precipitur: quia dignū profecto ē vt cura sancte ecclesie ei qui hanc bene regere preualet imponatur. Cui nolenti in faciem mulier expuit: qa quisquis ex muneribus que accepit prodesse alijs non curat: bonis quoqз ei⁹ sācta ecclesia exprobrās: ei quasi in faciē saliuam iactat. Cui ex vno pede calciamentum tollitur: vt discalciati domus vocetur. Scriptū quippe ē: calciati pedes i preparationē euangelij pacis. Si ergo vt nostram: sic curaз proximi gerimus: vtrumqз pedē per calciamentum munimus. Qui vero suaз cogitans vtilitatem proximorū negligit: quasi vnius pedis calciamētum cum dedecore amittit. Sūt itaqз nonnulli qui magis vt diximus muneribus ditati: dum solius contemplationis studijs inardescūt parere vtilitati proximorum in predicatione refugiunt: secretum quietis diligunt: secessum speculatiōis petunt. De qbus si districte iudicētur

ex tantis proculdubio rei sunt: quã
tis prodesse venientes ad publicu
potuerunt. Qua enim mente is qui
proximis profuturus enitesceret vti-
litati ceterorum secretum preponit
suũ: quãdo ipse summi patris vni-
genitus vt multis prodesset de sinu
pr̃is egressus est ad publicu nr̃m?

Qr hi qui per humilitatem põ-
dus regiminis fugiunt: tunc vere
humiles sunt: cum diuinis iudicijs
non reluctant. Cap. vi.

Et sunt nonnulli qui ex sola
humilitate refugiunt: ne eis
quibus se impares existimant pre-
ferãtur. Quorum profecto humili-
tas si ceteris quoq virtutibus cin-
gatur: tũc ante dei oculos verax ẽ:
cum ad respuendum hoc qđ subire
precipitur pertinax non est. Neq
enim vere est humilis qui supni nu
tus arbitrium vt debeat preesse in-
telligit: ⁊ tamẽ preesse contempnit.
Sed diuinis dispositionibus sub-
ditus atq a vitio obstinationis ali
enus: cum sibi regiminis culmẽ im
peratur: si iam donis preuentus est
quibus ⁊ alijs prosit: ⁊ ex corde de
bet fugere ⁊ inuitus obedire.

Qr nõnunq̃ predicationis offm̃ ⁊ nõ-
nulli laudabiliter appetũt. Cap. vij

Quamuis nonnunq̃ predica-
tionis officium ⁊ nõnulli lau
dabiliter appetũt: ⁊ ad hoc nõnul-
li laudabiliter coacti pertrahuntur.
Quod liq̃de agnoscimus si duorũ
prophetarum facta pẽsamus: quorũ
vnus ad p̃dicãdũ vt mitti debuisset
spõte se p̃buit: quo tamẽ alter pge-
re cũ pauore recusauit. Esaias q̃p-
pe domino querẽti quẽ mitteret: vl
tro se obtulit dicẽs. Ecce ego: mitte
me. Jeremias autẽ mittit: ⁊ tamen
ne mitti debeat humiliter reluctat
dicens. A A A. domine deus: ecce
nescio loqui qꝛ puer ego sum. Nẽ-
pe ab vtrisq exterius diuersa vox
pdijt: sed a diuerso fonte dilectiõis
non emanauit. Duo q̃ppe sunt pre
cepta charitatis dei videlicet amor
⁊ proximi. Per actiuã igitur vitã p-
desse proximis cupiens esaias offi-
cium predicationis appetijt: p cõ-
tẽplatiuã vero ieremias amori con
ditoris sedule inherere desiderãs:
ne mitti ad predicandum debeat cõ
tradicit. Quod ergo laudabiliter al
ter appetit: hoc laudabiliter alter
expauit. Iste ne tacite cõtemplatio-
nis lucra loquendo pderet: ille aũt
ne damna studiosi opis tacẽdo sen
tiret. Sed hoc in vtrisq est subti-
lius intuẽdũ: qꝛ ⁊ is qui recusauit
plene nõ restitit: ⁊ is qui mitti volu
it: ante se per altaris calculum pur-
gatum vidit: ne aut non purgatus
adire quisq̃ sacra mysteria: audeat
aut quẽ supna gratia elegit sub hu-
militatis specie superbe cõtradicat.
Quia igitur valde difficile est pur
gatum se q̃libet posse cognoscere:
predicationis officium tutius decli

natur. Nectamen declinari vt dixi
mus pertinaciter debet: cum ad su/
scipiendum hoc superna voluntas
agnoscitur. Quod moyses vtrūq3
miro opere expleuit: qui preesset tā
te multitudini ⁊ noluit ⁊ obediuit.
Superbus enim fortasse esset si du
catum plebis innumere sine trepi/
datione susciperet: ⁊ rursum super/
bus existeret si auctoris impio obe/
dire recusaret. Utrobiq3 ergo hu/
milis: vtrobiq3 subiectus: ⁊ preesse
populis semetipsum metiendo no/
luit: ⁊ tamen de imperātis viribus
presumendo cōsensit. Hinc ergo q/
q3 percipientes colligant: cu3 quā/
ta culpa ex appetitu proprio ceteris
preferri non metuunt: si sancti viri
plebium ducatum suscipe deo etia3
iubente timuerunt. Moyses suadē
te domino trepidat ⁊ īfirmus quis/
ꝙ vt honoris onus percipiat anhe
lat. Et qui ad casum valde purget
ex proprijs: humerum libenter op/
primendus ponderibus submittit
alienis. Que egit ferre non valet: ⁊
auget quod portet.

De his qui preesse concupi/
scunt. Cap. viij.

Plerunq3 vero qui preesse cō/
cupiscunt ad vsum sue libidis
instrumentum apostolici sermonis
arripiunt quo ait. Si quis episco/
patum desiderat: bonu3 opus desi
derat. Qui tamen laudans deside/
rium: in pauorē vertit protinus qd
laudauit: cum repente subiungit.
Oportet episcopum irreprehensi/
bilem esse. Cunq3 virtutum necessa
ria sequenter enumerat: que sit irre
prehensibilitas ipsa manifestat. Et
fauet ergo desiderio: ⁊ terret ex pre
cepto. Ac si apte dicat: Laudo qd
queritis: sed pus discite qd q̄ratis:
ne dum vosmetipsos metiri negli/
gitis: tāto fedior vestra reprehensi/
bilitas appareat: ꝙto ⁊ a cūctis cō/
spici in honoris arce festinat. Ma/
gnus enim regendi artifex fauori/
bus ipellit: terroribus retrahit: vt
auditores suos ⁊ descripto irrepre/
prehensibilitatis culmine restrigat
a superbia: ⁊ officium laudando qd
queritur componat ad vitā. Quis
notandum ꝙ illo in tempore dicit:
quo quisquis plebibus preerat: pri
mus ad martyrij tormenta duceba
tur. Tūc ergo fuit laudabile episco
patum querere: quando per eum:
vnumquemq3 dubium non erat:
ad supplicia grauiora peruenire.
Unde ipsum quoque episcopatus
officium boni operis expressione
diffinitur: cum dicitur. Bonum o/
pus desiderat. Ipse ergo sibi testis
est quia episcopatum non deside/
rat: qui non per hoc quod appetit:
boni operis ministerium sed hono
ris gloriam querit. Sacrum quip/
pe officium non solum non diligit
omnino: sed nescit: qui ad culmen
regiminis anhelans; in occulta

meditatione cogitationis ceterorũ
subiectiõe pascit laude ꝓpria leta-
tur: ad honorẽ cor eleuat: rerꝝ af-
fluẽtiũ abũdãtia exaltat. Mũdi er
go lucrũ queritur sub eius honoris
specie: quo mũdi destrui lucra de-
buerant. Cum mens humilitatis
culmen arripere ad elationem co-
gitat: quod foris appetit intus im-
mutat.

Q mens preesse volentiũ plerũqȝ
sibi ficta bonorum operum promis-
sione blãditur. Cap. ix.

Sed plerũqȝ hi qui subire ma
gisterium pastorale cupiunt:
nõnulla quoqȝ bona opa animo ꝓ-
ponunt. Et q̃uis hoc elationis in-
tentione appetãt: opaturos tamen
se magna ptractant. Fitqȝ vt aliud
intus intentio supprimat: aliud tra
ctantis animo superficies cogitatio-
nis ostendat. Nam sepe mẽs de se
ipsa mẽtit: ⁊ fingit se de bono ope
amare quod nõ amat: de mũdi aũt
gloria nõ amare qđ amat. Que pri
cipari appetens: fit ad hoc pauida
anteq̃ perueniat: audax cũ puene-
rit. Tendens enim ne nõ perueni-
at trepidat: sed repente perueniens
iure sibi hoc debitum ad qđ puenit
putat. Cumqȝ pcepti principatus
officio pfrui seculariter cepit: liben-
ter obliuiscitur q̃cq̃d religiose cogi-
tauit. Vñ necesse est vt cũ cogitatio
extra vsum ducitur: ꝓtinus mẽtis
oculus ad opera trãsacta reuocet.
Ac pẽset quisqȝ q̃d subiectus egit:
⁊ repente cognoscit si prelatus bo-
na agere q̃ proposuerat facit. Quia
nequaq̃ valet ĩ culmine positus hu
militatem discere: qui in imis posi
tus supbire non desijt: nescit laudẽ
cum suppetit fugere: qui ad hãc di-
dicit cum deesset anhelare. Nequa
q̃ vincere auaritiam potest: quãdo
ad multorum sustentationẽ tẽdit:
is cui sufficere propria nec soli potu
erunt. Ex ante ergo acta vita se q̃s-
qȝ inueniat: ne ĩ appetitu culminis
se imago cogitatiõis illudat. Quã-
uis plerumqȝ in occupatione regi-
minis: ipse quoqȝ boni opis vsus p
ditur: q̃ in trãquillitate tenebat: qȝ
quieto mari recte nauẽ etiam iperi
tus nauta dirigit: turbato autẽ tem
pestatis fluctibus: etiã peritus nau
ta se confundit. Quid nãqȝ est pote
stas culminis nisi tempestas men-
tis? In q̃ semp cogitationũ ꝓcellis
nauis cordis quatitur: huc illucqȝ
incessanter impellitur: vt p repenti-
nos excessus oris ⁊ opis: quasi per
obuiantia saxa fragãtur. Inter hec
itaqȝ q̃d sequẽdũ ẽ? Quid tenẽdũ
nisi vt virtutibus pollens coactus
ad regimẽ veniat: virtutibus vacu-
us nec coact⁹ accedat? Ille si omni
no renitit: caueat ne acceptã pecu-
niam in sudario ligans: de eius oc-
cultatiõe iudicetur. Pecuniam q̃p-
pe ĩ sudario ligare est: pcepta dona
sub ocio lẽti torporis abscõdere. At

cōtra iste cum regimē suscipit: attē dat ne p exemplū praui operis pha riseorum more ad ingressum regni tē dentibus obstaculū fiat: quia iuxta magistri vocem: nec ipsi intrāt nec alios intrare permittūt. Cui cōside randū quoque est: quia cū causam po puli elect⁹ psul suscipit: quasi ad egrum medicus accedit. Si ergo adhuc i eius corpore passiones viuūt: qua psumptione pcusso mederi pperat qui in facie vulnus portat?

Qualis quisque ad regimen veni re debeat. Cap. x.

Ille igitur ille modis omnibus debet ad exemplū viuēdi pro trahi: qui cūctis carnis passionib⁹ moriēs: iam spūaliter viuit: qui pro spera mūdi postposuit: qui nulla ad uersa ptimescit: qui sola interna desi derat: cuius intētioni bene cōgru ens nō oīno p imbecillitatē corpus nec valde p cōtumeliam repugnat spūs: qui ad aliena cōcupiscēda nō ducitur: sed ppria largitur: qui p pie tatis viscera citius ad ignoscendum ducitur: sed nunquam plusquam deceat igno scens ab arce rectitudinis inclinatur: qui nulla illicita pperat: sed perpe trata ab alijs vt ppria deplorat: qui ex affectu cordis aliene infirmitati compatitur: sicque in bonis proximi sicut in suis pfectibus letatur: qui ita se imitabilē ceteris in cūctis que agit insinuat: vt iter eos nō habeat saltem qđ de transactis erubescat: qui sic studet viuere: vt proximiorū quo que corda arētia doctrine valeat fluē tis irrigare: qui et experimēto iam didicit qđ obtinere a domino quod po poscerit possit. Cui p affectus vocē iam quasi spāliter dicitur. Adhuc loquēte te dicā Ecce adsum. Si enī fortasse quis veniat: vt p se ad inter cedendū nos apud potentē quēpiā virum qui sibi iratus: nobis vero est est incognit⁹ ducat: ptinus respon demus. Ad intercedēdū venire nō possum: quia familiaritatis eius no ticiam non habeo. Si ergo homo apud hominē de quo minime psu mit: fieri intercessor erubescit: qua mēte apud deum intercessoris locū p populo arripit: qui familiarem se eius gre esse p vite meritū nesciūt? Aut quō ab eo alijs veniam postu lat: qui vtrum sibi sit placatus igno rat? Qua in re est adhuc aliud soli citi⁹ formidandū: ne qui placare iram posse credit: hanc ipse ex proprio reatu mereatur. Cuncti enī liquido no uimus: quia cum is qui displicet ad interpellandū mittitur: irati animus ad deteriora prouocatur. Qui ergo adhuc desiderijs terrenis astringi tur: caueat ne districti iram iudicis grauius accendens dum loco glorie delectatur: fiat subditis autor ruine. Solerter ergo se vnusquisque metia tur: ne locū regiminis assumere au deat: si adhuc in se vitium dānabi liter regnat. Ne is quē crimen de prauat propriū: intercessor fieri ap petat pro culpis aliorum.

Qualis quisque ad regimen venire non debeat. Cap. xi.

Hinc etenim superna voce ad moysen dicitur. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo per familias: qui habuerit maculam: non offerat panem deo suo: nec accedat ad ministerium eius. Ubi et repente subiungitur. Si cecus fuerit: si claudus: si vel paruo vel grandi vel torto naso: si fracto pede: si manu: si gibbus: si lippus: si albuginem habens in oculo: si iugem scabiem: si impetiginem in corpore: vel ponderosus. Cecus quippe est qui superne lumen intelligentie vel contemplationis ignorat: qui presentis vite tenebris pressus: dum venturam lucem: nequaquam diligendo conspicit: quo gressum operis porrigat nescit. Huic eteni prophetante anna dicitur. Pedes sanctorum suorum seruabit: et impii in tenebris conticescent. Claudus vero est qui quidem quo pergere debet aspicit: sed per infirmitatem mentis vite viam perfecte non valet tenere quam videt: quia ad virtutis statum dum fluxa consuetudo non erigitur quo desiderio innititur: illuc gressus operis efficaciter consequuntur. Huic eteni paulus dicit. Remissas manus et dissoluta genua erigite: et gressus rectos facite pedibus vestris: vt non claudicans quis erret: magis autem sanetur. Paruo autem naso est: qui ad tenendam mensuram discretionis idoneus non est. Naso quippe odores fetoresque discernimus. Recte ergo per nasum discretio exprimitur per quam virtutes eligimus: delicta reprobamus. Unde et in laude sponse dicitur. Nasus tuus sicut turris que est in libano. Quia nimirum sancta ecclesia que ex causis singulis temptamenta prodeant: per discretionem conspicit: et ventura vitiorum bella ex alto deprehendit. Sed sunt nonnulli qui dum se estimari hebetes nolunt: sepe se in quibusdam inquisitionibus plusquam necesse est exercentes: ex nimia subtilitate falluntur. Unde hic quoque subditur: vel grandi et torto naso. Nasus eteni grandis et tortus est: discretionis subtilitas immoderata: que dum plusquam decet excreuerit: actionis sue rectitudinem ipsa confundit. Fracto autem pede vel manu est: qui viam dei pergere omnino non valet: atque a bonis actibus funditus exors vacat: quatenus hec non vt claudus saltem cum infirmitate teneat: sed ab his omnimodo alienus existat.

Gibbus vero est: quem terrene sollicitudinis pondus deprimit: ne vnquam ad superna respiciat: sed solis his que in infimis calcantur intendat. Qui et siquando aliquid ex bono patrie celestis audierit: ad hoc nimirum peruerse consuetudinis pon-

Quis spiritualiter cecus

claudus

paruo grandi vel tortuoso naso quis dicitur

dere pregrauatus: cordis faciē nō
attollit: quia cogitationis statū eri
gere nō valet: quē terrene vsus sol⸗
licitudinis curuū3 tenet. Ex eorum
q̄ppe specie psalmista dicit. Incur⸗
uatus sum 7 humiliatus sum vsq3⸗
quaq3. Quorū culpā p semetipsam
veritas reprobās ait. Semen autē
qđ cecidit in spinis: hi sunt qui au⸗
dierunt verbū: 7 a sollicitudinibus
7 diuitijs 7 voluptatibus vite eun⸗
tes suffocātur: 7 nō referūt fructū.
Lippus vero est cuius quidē inge⸗
nium ad cogitationē veritatis emi⸗
cat: sed tn̄ hoc carnalia opa obscu⸗
rant. In lippis quippe oculis pupil
le sane sunt: s3 humore defluēti ifir⸗
mitate palpebre grossescūt. Quorū
quia infusione crebra atterit᷑: etia3
acies sane pupille vitiatur. Et sunt
nōnulli quorū sensum carnalis vite
operatio sauciat: qui videre recta p
ingeniū poterant subtiliter: sed vsu
prauorū actuum calligāt. Lippus
itaq3 est cui⁹ sensu3 natura exacuit:
sed ꝯuersationis prauitas ꝯfundit.
Cui bene p angelū dicitur. Colirio
inunge oculos tuos vt videas. Co⸗
lirio quippe inungimus oculos vt
videamus: cum ad cognoscendam
veri luminis claritatē: intellect⁹ no
stri aciem medicamine bone opera
tionis adiuuamus. Albuginē ve
ro habet in oculo qui veritatis lucē
videre nō sinitur: quia arrogātia sa
pientie sue seu iusticie cecat᷑. Pupil⸗
la nāq3 oculi nigra videt: albuginē
vero tolerans nihil videt. Quia vi⸗
delicet sensus humane cogitatiōis
si stultū peccatorēq3 se intelligit: co
gitationem intime claritatis appre
hendit. Si autem candorem insti⸗
cie seu sapientie sibi tribuit: se a luce
superne cogitationis excludit. Et
eo claritatem veri luminis non pe⸗
netrat: quo se apud se per arrogan
tiam exaltat. Sicut de quibusdam
dicitur. Dicentes enim se esse sapiē
tes stulti facti sunt. Iugem vero
scabiem habet: cui carnalis petu⸗
lantia sine cessatione dominat᷑. In
scabie etenim feruor viscerū3 ad cu
tem trahitur: per quā luxuria recte
designatur: quia si cordis tempta⸗
tio vsq3 ad operatione3 prosilit ni⸗
mirum feruor intimus vsq3 ad cu⸗
tis scabiem prorumpit: 7 foris cor⸗
pus sauciat. Quia dum in cogita⸗
tione: voluptas nō reprimitur: etiā
in actione dominatur. Qua3 enim
cutis pruriginem paulus curabat
abstergere: cum dicebat. Tempta⸗
tio nos non apprehendat nisi hu⸗
mana. Ac si aperte diceret. Huma⸗
num quidē est in corde temptatio⸗
nem perpeti: demoniacu3 vero est:
temptationis certamine 7 in opera
tione superari. Impetiginē quo⸗
q3 habet in corpe quisquis auari⸗
tia vastatur in mēte: que si in par⸗
uis nō cōpescitur nimirū sine mēsu
ra dilatat᷑. Impetigo q̄ppe corpus

sine dolore occupat: ⁊ absq; occupati tedio excrescēs: membrorū decorem fedat. Quia ⁊ auaritia capti animū dū quasi delectat exulcerat: ⁊ dum adipiscēda queq; cogitatiōi obijcit: ad inimicitiā accēdit: ⁊ dolorē in vulnere nō facit: q; estuanti animo ex culpa: abundantiā ꝓmittit. Sed decor mebrorū ꝑditur: q; aliaꝝ quoq; virtutū ꝑ hāc pulchritudo deprauat: ⁊ q̄si totū corpus exupat: q; ꝑ vniuersa vitia animū supplantat. Paulo attestāte qui ait. Radix omniū malorū est cupiditas. Ponderosus vero est q̄ turpitudinē nō exercet ope: sed tamē ab hac cogitatione cōtinua: sine moderamine grauat in mēte. Qui nequaq̄ quidē vsq; ad opus nephādum rapitur: sed eius animus voluptate luxurie: sine vllo repugnationis stimulo delectatur. Uitium quippe est pōderis: cū humor viscerum ad virilia labitur: q̄ ꝑfecto cū molestia dedecoris intumescūt. Ponderosus igit est: qui totis cogitationibus ad lasciuiam defluēs: pondus turpitudinis gestat in corde: ⁊ q̄uis praua nō exerceat ope: tamē ab his nō eleuatur mēte: nec ad vsū boni opis in apto valet assurgere: q; grauat hunc in abditis pondus turpe. Quisq̄s ergo q̄libet horum vitio subigitur: panes domino offerre ꝓhibetur: ne ꝑfecto diluere aliena delicta nō valeat is quē adhuc propria deuastant.

Quia igit paucis ad pastorale magisterium dignus qualiter vēniat: atq; hoc indignus qualiter ꝑtimescat ostēdimus. Nunc is qui ad illud digne ꝑuenit: in eo viuere qualiter debeat demōstremus.

Explicit prima pars libri. Incipit secūda. Is qui ad regimē ordinate ꝑuenerit qualē se in ipso regimine debeat exhibere. Cap. xij.

Tantū debet actionē populi actio trāscēdere q̄tū distare solet a grege vita pastoris. Oportet nāq; vt metiri sollicite studeat: quāta tenēde rectitudinis necessitate cōstringitur: sub cui⁹ estimatiōe populus grex vocat. Sit ergo necesse est cogitatione mūdus: actiōe precipuus: discretus in silentio: vtilis in verbo: singulis cōpassione ꝓximus: pre cūctis contēplatione suspensus: bene agētibus ꝑ humilitatem socius: cōtra delinquentiū vitia ꝑ zelum iusticie erect⁹: internorum curam in exterioꝝ occupatione nō minuēs: exterioꝝ ꝓuidentiā in internorū sollicitudine nō relinquens. Sed hec que breuiter enumerando ꝑstrinxim⁹: paulo latius explicando disseramus.

Ut rector semper sit cogitatiōe mundus. Cap. xiij.

Rector semper cogitatione sit mūdus: quatenus nulla hūc immūditia polluat: q̄ hoc suscepit officiū: vt in alienis quoq; cordib⁹

pollutionis maculas tergat. Quia necesse est vt esse mūda studeat manus: q̄ diluere sordes curat: ne tacta queq; deterius inquinet: si sordida in se lutū tenet. Hinc nāq; p̄ p̄phetā dicitur. Mūdamini q̄ fertꝭ vasa dn̄i. Uasa eteni dn̄i ferūt: q̄ p̄ximorū aīas ad eterna sacraria perducēdas in sue ɔuersatiōis fide suscipiūt. Apud semetipsos ergo quātum debeāt mūdari cōspiciāt: q̄ ad eternitatꝭ tēplū vasa viuētia in sinu ꝓprie sponsiōis portāt. Hinc voce diuina p̄cipitꝭ vt in aarō pectore rationale iudicij vittis ligātibus ipri matꝭ: q̄tenus sacerdotale cor neq̄q̄p cogitationes fluxe possideat: s; ratio sola cōstrigat. Nec idiscretū quid vel iutile cogitet: q̄ ad exēplū alijs ɔstitutꝰ ex grauitate vite semp debet ostēdere quātū in pectore rationē portet. In q̄ etiā rationali vigilāter adiūgitur: vt duodeci noīa patriarcharū describātur. Ascriptos eteni p̄res semp i pectore: ferre est antiq̄rū vitā sine itermissiōe cogitare. Nā tūc sacerdos irrep̄hēsibiliter graditꝭ: cū exēpla p̄cedētiū patrū indesinēter intuetꝭ: cū sanctorū vestigia sine cessatiōe cōsiderat: ⁊ cogitationes illicitas deprimit: ne extra ordis limitē opis pedē tēdat. Quod bene ⁊ rationale iudicij vocatꝭ: q2 debet bona malaq; subtili rector examine discernere: ⁊ q̄ vel q̄bus: q̄n vel qualiter ɔgruāt studiose cogitare: nihilq; ꝓpriū q̄rere: sed sua cōmoda ꝓpiquoꝝ bona deputare. Unde illic scriptū ē. Pones autē in rationali iudicij doctrinā ⁊ ỽitatem: q̄ erunt in pectore aaron: quādo ingreditur corā domino: ⁊ gestabit iudiciū filiorū israel in pectore suo in ɔspectu domini semp. Sacerdoti quippe iudiciū filiorū israel i pectore corā dn̄o in ɔspectu gestare: ē subiectoꝝ causas p̄ sola interni iudicis intētione discutere. Ut nil se ei humanitatis admisceat: in hoc quod diuina positus vice dispēsat: nec correctiōis studia priuatus dolor exaspet. Cumq; cōtra aliena vitia emulator ostēditur que sua sunt exeq̄tur: ne tranq̄llitatē iudicij: aut latēs iuidia maculet: aut p̄ceps ira pturbet. Sed dū cōsideratur terror eius qui super omnia presidet: videlicet iudicis itimi: nō sine magno timore regantur subiecti. Qui nimirū timor dū mentē rectoris humiliat: purgat: ne hāc aut presumptio spiritus eleuet: aut carnis delectatio inquinet: aut p̄ terrenarum rerum cupidinem importunitas pollute cogitatōis obscuret. Que tamen non pulsare animum rectoris neq̄unt: sed festina necesse ē vt repugnatiōe vincātur: ne viciū quod p̄ suggestionē tēptat molitie dilectatiōis subigat. Cūq; h̄ ab aīo tarde repellitꝭ mucrōe cōsensus occidat.

Ut rector sit semp ōpatione precipuus. Cap. xiiij.

Sit rector opatione precipuꝰ

vt vite viā subditis bene viuēdo de-
nunciet: ⁊ grex q̄ pastoris vocē mo-
resq; loquitur p exēpla melius q̄ p
verba gradiatur. Qui eni neces-
sitate loci sui exigit summa dicere:
hac eadē necessitate cōpellit sūma
mōstrare. Illa nāq; vox libēti⁹ au-
ditor cor penetrat: quā dicētis vi-
ta cōmēdat: qui qd loquēdo ipat:
ostēdēdo adiuuat vt fiat. Hic eni p
pphetā dicit. Sup mōtē excelsū
ascēde tu q̄ euāgelizas siō: vt videli
cet q̄ celesti pdicatiōe vtitur: ima iā
terrenor opus deserēs: in rer cul-
mie stare videat. Tātoq; facili⁹ sub
ditos ad meliora bona ptrahat: q̄n
to p vite meritū de supnis clamat.

Hic diuina lege armū sacerdos
i sacrificiū ⁊ dextrū accipit ⁊ sepa-
tū vt nō solū sit ei⁹ opatio vtilis: s;
ēt singularis. Nec inter malos tm̄
modo q̄ recta sunt faciat: sed bn̄ q̄;
opantes subditos sicut honore or-
dinis supat: ita ēt virtutū more trā-
scēdat. Cui in esu q̄q; pectusculū cū
armo tribuit: vt quod de sacrificio
pcipit summere: hoc de semetipso
discat imolare: ⁊ nō solū pectore q̄
recta sunt cogitet: sed spectatores q̄-
q; suos ad sublimia armo opis inui-
tet. Nulla psp̄a pn̄tis vite appetat
nulla aduersa ptimescat. Blādim̄-
ta eteni mūdi respectio itimo terror
despiciat: terrores aūt ɔsiderato in-
terne dulcedinis blādimēto ɔtēnat
Unde supne q̄q; vocis ipio i vtro-
q; humero sacerdos velamie super-
humerali astringitur: vt ɔtra adū-
sa ⁊ psp̄a v̄tutū semp ornamento
muniat: q̄tenus iuxta vocē pauli:
p arma iusticie a dextris ⁊ asinistris
gradiēs: cū ad sola q̄ interiora sunt
nitit: i nullo delectatiōis isim e late-
re flectat: nō hūc psp̄a eleuēt: non
adūsa pturbēt: nō blāda vs; ad vo-
luptatē d̄mulceāt: nec aspa vsq; ad
desperationē pmāt: vt dū null⁹ passi-
onib⁹ mētis humiliat itētionē: quā-
ta i vtroq; humero suphumeralis
pulchritudie tegat ōndat. Quod
recte ēt sup hūerale ex auro iacinto
purp a bis tincto cocco ⁊ torta bisso
fieri pcipit: vt q̄nta sacerdos clare-
scere v̄tutū diūsitate debeat demō-
stretur. In sacerdot̄ q̄ppe hitu
ante omia aur fulget: vt in eo intel-
lectus sapie pncipaliter emicet Cui
iacictus q̄ ereo colore resplēdet ad-
iūgit: vt p omē quod itelligēdo pe-
netrat: nō ad fauorem ifimos: s; ad
amorē celestiū surgat: ne dū suis i-
caut laudib⁹ capit: ipso ēt v̄itatis
intellectu vacuet. Auro q̄ppe atq;
iacicto purpura pmiscet: vt v; sa-
cerdotale cor cum summa q̄ pdicat
spectat i semetipo ēt suggestiōes vi-
tiorum repmat eisq; velut ex regia
ptāte ɔtradicat: q̄tenus nobilitatē
semp itime regeneratōis aspiciat: ⁊
celestis regni sibi hitū i oibus defē-
dat. De hac eni nobilitate sp̄s p pe-
trū dicit. Uos estis genus electū:
regale sacerdotiū. De hac ēt potesta-
te q̄ vitia subigim⁹ iohis voce robo

ramur cum dicit. Quotquot aũt rece
perũt eũ dedit eis ptãtẽ filios dei fi
eri. Hãc enĩ dignitatẽ fortitudinis
psalmista cõsiderãs ait. Mihi aũt
nimis honorificati sũt amici tui de
us: nimis ꝯfortat⁹ est principatus
eoꝝ. Quia nimirũ sctõꝝ mẽs pri
cipaliter i summis erigit᷑: cũ exteri
us abiecta ꝑpeti cernũtur. Auro ãt
iacicto ac purpure bis tictus cocc⁹
adiũgit᷑: vt ante iterni oculos iudi
cis: omia ꝟtutũ bona ex charitate
decorẽtur. Et cũcta q̃ corã hõibus
rutilãt: hic i ꝯspectu intimi arbitri
flãma intimi amoris accẽdat. Que
scilicet caritas q꞉ dñm simul ⁊ ꝓxi
mũ diligit: q̃si ex duplici tictura ful
gescit. Qui igr̃ sic ad autoris spẽm
anelat ꝓximoꝝ curaꝫ negligat: vel
sic ꝓximoꝝ curã exeq̃tur vt diuino
amore torpescat q̃a vnum hoꝝ q̃d
libꝫ negligit: in suphumeralis orna
mẽto hr̃e coccuꝫ bis tinctum nescit.
Sꝫ cũ mẽs ad p̃cepta caritatis ten
dit᷑: restat ꝓculdubio vt ꝑ abstinẽ
tiaꝫ caro maceret᷑. Vñ bene bis tin
cto cocco torta bissus adiũgitur. De
terra etenĩ bissus nitenti spẽ oritur.
Et q̃d per bissum nisi cãdẽs decore
munditie corporalis castitas desi
gnat᷑? Que videlicet torta pulcritu
dini suphumeralis inectit᷑: q̃a tũc
castimonia ad pfectũ mũditie cãdo
rẽ ducitur: cũ ꝑ abstinẽtiã caro fati
gat᷑. Cũq꞉ int᷑ ceteras virtutes ẽt
afflicte carnis meritũ ꝓficit: q̃si in
diũsa suphũeralis spẽ byssus torta
candescit.

Ut sit rector discretus in silẽtio: vtilis i ꝟbo. Cap. xv.

Sit rector discretus in silẽtio
vtilis in verbo: ne aut tacẽda
proferat aut reticescat proferenda.
Nã sicut incauta locutio in errorẽ
ꝑtrahit: ita indiscretũ silentiũ: hos
q̃ erudiri poterãt in errore delinq̃t.
Sepe nãq꞉ rectores iprouidi hũa
nã amittere grãm formidãtes: loq̃
libere recta ꝑtimescũt: ⁊ iuxta veri
tatis vocẽ: nequaq̃ iã gregis custo
die pastores studio sꝫ mercenarioꝝ
vice deseruiunt: q̃a veniẽte lupo fu
giunt: dũ se sub silẽtio abscondunt.
Hinc nãq꞉ ꝑ ꝓphetã eos dñs icre
pat dicẽs. Canes muti nõ valentes
latrare. Hic rursũ q̃rit᷑ dicẽs. Nõ
ascẽdistis ex aduerso: neq꞉ oppo
suistis vos murũ ꝓ domo israel: vt
staretis in prelio in die dñi. Ex ad
uerso quippe ascẽdere ẽ ꝓ defẽsiõe
gregis voce libera huius mũdi po
testatib⁹ ꝯtraire. Et in die dñi in p̃
lio stare: ẽ prauis decertãtib⁹ ex iu
stitie amore resistere. Pastori enĩ re
cta timuisse dicere: q̃d ẽ alid q̃ tacẽ
do terga p̃buisse? Qui nimiꝝ si ꝓ
grege se obicit: murũ ꝓ domo isra
el hostibus opponit. Hic rursũ de
linq̃nti populo dr̃ Prophe tui vid
runt tibi falsa ⁊ stulta nec apiebant
iniq̃tatẽ tuã: vt te ad penitentiã ꝓ
uocarẽt. Prophete nanq꞉ in sacro
eloquio nõnũq̃ doctores vocant᷑
q̃ dũ fugitiua eẽ pñtia idicãt q̃ sunt
ventura manifestãt. Quos s̃mo di

uinus falsa videre redarguit: quia dū corripere culpas metuūt: incas/sum delinquentibꝰ ꝓmissa securitate blādiūtur. Qui iniqtatē peccātium nequaq̄ aperiunt: qa ab increpationis voce cōticescūt. Clauis qppe aptionis ē sermo correptionis: qꝛ icrepādo culpā detegit: quā sepe nescit ipe ēt q̄ ppetrauit. Hinc paulus ait. Ut potens sit exhortari in doctrina sana: ⁊ eos q̄ cōtradicunt redarguere. Hinc p malachiā dr̄. Labia sacerdotis custodiūt sciaꝫ ⁊ legē reqrūt ex ore eius: quia angelus domini exercituū est. Hinc per esaiā dominꝰ admōet dicēs. Clama ne cesses: q̄i tuba exalta vocē tuaꝫ. Preconis qppe officiū suscipit: qsqs ad sacerdotiū accedit: vt añ aduētū iudicis q̄ terribiliter seqtur: ipse scilicet clamādo gradiat᷑. Sacerdos ergo si p̄dicatiōis est nescius: quā vocē daturꝰ est p̄co mutꝰ. Hinc est eni quod sup pastores primos i liguarū specie spiritꝰ sanctus isedit qꝛ nimirū q̄s repleuerit de se ꝓtinꝰ loqntes facit. Hic moysi p̄cipit vt sacerdos tabernaculū igrediēs tintinabulis ābiatur vt videlicet vocē p̄dicatiōis habeat: ne supni spectatoris iudiciuꝫ: ex silentio offendat. Scriptū qppe est. Audiat᷑ sonitꝰ quādo ingredit᷑ ⁊ egredit᷑ sanctuariū i ꝯspectu dñi ⁊ nō moriat᷑. Sacerdos naqꝫ ingrediēs ⁊ egrediēs morit᷑ si d eo sonitꝰ nō audiat᷑: qꝛ irā cōtra se occulti iudicis exigit: si sine p̄dicatiōis sonitu icedit. Apte aūt titinabula vestimēto eius describūtur iserta. Uestimēta eni sacerdotis quid aliud q̄ recta opa debemus accipe. Propheta attestāte q̄ ait. Sacerdotes tui iduātur iusticiā. Uestimēto itaqꝫ illius titinabula iherēt: vt vite viā cū sonitu ligue: ipsa q̄qꝫ sacerdotꝭ opa clamēt. Sed cū rector se ad loqndū preparat: sub quāto cautele studio loqtur attēdat ne si ad loqnduꝫ inordinate rapit᷑: erroris vulnere corda audiētiū feriantur. Et cū fortasse videri sapiens desiderat vnitatꝭ cōpagē insipiēter abscidat. Hic naqꝫ ꝟitas dicit. Habete sal in vobis ⁊ pacē habete iter vos. Per sal qppe sapia ꝟbi desig/tur. Qui igit᷑ loq sapiēter nitit᷑: magnope metuat ne eiꝰ eloqo audientiū vnitas ꝯfundat᷑. Hic paulꝰ inqt Non plus sape q̄ opꝫ sape sed sape ad sobrietatē. Plus vult sape q̄ opꝫ sape: q̄ illa q̄ lex n̄ dicit seruat. Hic i sacerdotꝭ veste iuxta ꝟbū domini titinabulis mala punica cōiūgūtur. Quid.n. p malapunica nisi fidei vnitas dsignat᷑? Nā sic i malo punico vno exteriꝰ cortice: multa iteriꝰ grana muniūtur: sic inumeros sancte ecclesie populos ꝟitas fidei ꝓtegit: q̄s intus diūsitas meritorꝫ tenet. Ne igitur rector icautꝰ ad loqndū ꝓrūpat: hoc quod iā p̄misimus p semetipsam ꝟitas clamat discipulis: habet sal i vobis: ⁊ pacē iter vos hēte. Ac si figurate

p habitum sacerdotis dicat. Mala
punica tintinabulis iungite: vt p oē
qd dicitis vnitatē fidei cauta obser/
uatione teneatis. Prouidēdum
quoqȝ est sollicita intentōe rectori/
bus: vt ab eis non solum praua nul
lo mō: sȝ nec recta q̄dē nimie ⁊ inor
dinate pferātur. Quia sepe dictoꝝ
virtus pditur: cū apud corda audiē
tium loquacitas incauta iportuni/
tate leuigatur: ⁊ auctorē suū hec ea
dem loquacitas inq̄nat que seruire
auditorib⁹ ad vsum pfcs ignorat.
Unde bene per moysen dr̄ Uir qui
fluxum semis patitur: imund⁹ erit.
In mēte q̄ppe audientiū semen se/
cuture cogitatiōis est audite q̄litas
locutionis: quia dum per aurē ser
mo cōcipitur: cogitatio i mēte gn̄a/
tur. Unde ab huius mundi sapiēti
bus: predicator egregius semiūbi⁹
est vocatus. Qui ergo fluxum se
minis sustinet immūdus asseritur:
quia multiloquio subditus ex eo se
inq̄nat qd si ordinate pmeret: recte
plem cogitationis edere i audiētiū
corde potuisset. Dūqȝ incautus per
loq̄citatē defluit: nō ad vsum gn̄is
sȝ ad imūditiā semē fundit. Unde
paulus quoqȝ cū discipulum de in/
stantia predicatōis admoneret di/
cēs: testificor coraȝ deo ⁊ xp̄o iesu:
q̄ iudicaturus ē viuos ⁊ mortuos ⁊
p aduētum ip̄ius ⁊ regnuȝ ei⁹: pre
dica verbum insta oportune impor
tune: dicturus iportūe p̄misit opor
tune. Qr. s. apud auditoꝝ mētē ip̄a
se sua vilitate destruit si hēe iportu/
nitas opportunitatē nescit. Qd
rector sit singulis compassiōe pxi/
m⁹ p̄ cūctis ↄtēplatōe suspēs⁹. C. xvi.

Sit rector singulis cōpassione
pxius p̄ cūctꝭ ↄtēplatōe suspē
sus: vt p pietatis viscera i se infirmi
tatē ceteroꝝ trāsferat: ⁊ p speculati
onis altitudinē semetip̄m q̄qȝ iuisi
bilia appetēdo trāscēdat: ne aut al/
ta petēs isirma pximoꝝ despitiat:
aut isirmis pximoꝝ ↄgruēs appe/
tere alta derelinquat. Hic ē nāqȝ q̄
paul⁹ i padisū ducit: celiqȝ tertij se
creta rimat: ⁊ tn̄ illa iuisibiliū ↄtē/
platōe suspēsus ad cubile carnaliū
mētis atiē reuocat: atqȝ in occultis
suis qualiter debeāt cōuersari dis/
pēsat dicēs. Propter fornicationeȝ
āt vnusq̄sqȝ suaȝ vxorem habeat: ⁊
vnaqueqȝ suuȝ viꝝ habeat. Uxori
vir debitū suum reddat: similiter ⁊
vxor viro. Et paulopost. Nolite
fraudare iuicem: nisi forte ex ↄsēsu
ad tp̄s: vt vacetis oroni: ⁊ iteruȝ re
uertimini in idip̄m. Ecce iā celesti/
bus secretis isirt ⁊ tn̄ p ↄdescēsōis
viscera carnaliū cubile pscrutatur.
Et quē subleuat⁹ ad iuisibilia erigit
hūc misatus ad secreta isirmātiū
oculū cordis flectit. Celuȝ ↄtēpla/
tōe trāscēdit: nec tn̄ stratū carnaliū
sollicitudine deserit: q̄ ↄpage carita
tis sūmis simul ⁊ isimis iūct⁹: ⁊ i se
metip̄o virtute sp̄s: ad alta valēter
rapit: ⁊ pietate i alijs eq̄nimiter i/
firmatur. Hinc etenim dicit. Quis

infirmatur ⁊ ego non infirmor? Quis scādaliçat ⁊ ego non vror? Hinc rursus ait. Factus sum iudeis tanq̄ iudeus. Quod videlȝ exibebat n̄ amitēdo fidē: sed extēdēdo pietatē: vt i se p̄sonā infideliū trāsfigurans: ex semetipso disceret: q̄liter aliis misereri d̄buisset q̄tinus hoc illis ip̄ēderet: q̄ sibi ipse si ita essȝ ip̄ēdi recte voluissȝ. Hinc iterū dicit. Siue mente excedimus deo siue sobrii sumus vobis. Quia ⁊ semetipsum nouerat ꝯtēplādo transcēdere: ⁊ eūdē se auditorib⁹ cōdescendendo temperare. Hinc iacob dn̄o desup innitēte: ⁊ inūcto deorsū lapide ascēdētes ⁊ descendētes angelos videt. Qr .s. recti predicatiōe nō solū sursum sanctū caput ecclesie videlicet dominuȝ ꝯtēplādo appetūt: ſȝ deorsū quoqȝ ad membra illi⁹ miserando d̄scēdut. Hinc moyses crebro tabernaculū igreditur ⁊ egreditur. ⁊ q̄ intus in ꝯtēplatiōe rapit̄. foris i firmamētū negotiis urget̄. Intus archana dei ꝯsidrat foris onera carnalium portat. Qui de rebus quoqȝ dubiis semper ad tabernaculum recurrit: coram testamenti archa dominum ꝯsulit: exēplum p̄culdubio rectoribus p̄bens: ut cum foris ambigūt quod disponant: ad mentem sēper quasi ad tabernaculum redeāt: ⁊ velut coram testamenti archa dominum ꝯsulāt: ⁊ de hiis in q̄bus dubitant apud semetipsos int̄ sacri eloquii paginas requirant. Hinc ipsa veritas per susceptionē nobis n̄re humanitatis ostēsam in monte orōni inheret: miracula i vrbib⁹ exercet: imitatiōis videlȝ viā bonis rectoribus sternēs: ut suam sūma cōtemplando appetūt: necessitatib⁹ tamē ifirmātiū cōpaciēdo misceāt̄. Qr tūc caritas ad alta mirabiliter surgit: cū ad ima p̄ximoꝝ se misericorditer attrahit ⁊ eū benigne descēdit ad infima: eo valēter recurrit ad sūma. Tales enim sese q̄ presunt exibeāt: q̄bus subiecti occulta quoqȝ sua p̄dere nō erubescāt: vt cū temptationū fluct⁹ paruuli tollerāt ad pastoris mentē: quasi ad sinū mr̄is recurrāt. Et h̄ q̄ se iq̄nari pulsant̄ culpe sordibus p̄uident: exhortationis ei⁹ solatio: ac lachrymis orationis lauēt. Unde ⁊ ante fores templi ad abluendas ingredientiū manus: mare eneum .i. luterē duodeci boues portant: qui q̄dem facie exterius eminent: sed posterius latent. Quid nanqȝ duodecim bobus: nisi vniūsus ordo pastoruȝ signatur. De quibus paulo discerēte lex dicit. Non obturabis os boui triturāti. Quorū quidē nos apta op̄a cernimus sed apud distictū iudicē q̄ illis posterius maneāt i occulta retributiōe nescimus. Qr tū ꝯdescensiōis sue pacientiā diluēdis p̄ximoꝝ cōfessionib⁹ p̄parāt velut āte fores tēpli luterē portāt: vt q̄sq̄s itrare eternitatis ianuā nitit̄: tēptatiōes suas

mēti pastoris idicet: ⁊ q̄si in bonum lutere cogitatiōis vel opis manus lauet. Et fit plerūq; vt dū rectoris aīus aliena tēptamēta cōdescēdendo cognoscit auditis tēptationib⁹ etiā ipse pulsetur. Quia ⁊ hec eadē p quē populi multitudo diluitur: a qua ꝓculdubio luteris inquinatur Nam dum sordes diluentium suscipit: q̄si sue mūditie serenitatē ꝑdit. Sed hec neq̄quā pastori timēda sunt: quia deo subtiliter cūcta pēsante tanto facilius a sua eripit: q̄to misericordi⁹ ex aliena tēptatione fatigat. Ut sit rector bn̄ agētib⁹ p hūilitatē socius: ꝯ delinquētiū vitia p çelum iustitie erectus. C. xvij.

SIt rector bn̄ agētibus p hūilitatē socius ꝯ delinq̄ntiū vitia p çelū iustitie erect⁹: vt bōis i nullo se pferat: ⁊ cū prauoꝝ culpa exigit ptātē ꝓtin⁹ sui p̄orat⁹ agnoscat: q̄ti n⁹ honore suppresso: eq̄lē se sbditis bn̄uiuētib⁹ ꝯputet: ⁊ erga puersos iura rectitudinis nō exercere formidet. Quia sicut i libris moralib⁹ dixisse me memini: liq̄t ꝙ oēs homines natura eq̄les genuit: sed varietate meritoꝝ alijs alios ordine culpa postponit. Ipsa aūt diuersitas q̄ accessit ex vitio diuino iudicio dispensat: vt q2 omis homo eq̄ stare nō valet: alter regat ab altero. Unde cūcti q̄ p̄sunt nō i se ptātē debēt ordis: s3 eq̄litatē pensare ꝯditōis: nec pēe se hoib⁹ gaudeāt: s3 ꝓdesse. Pres etei3 nr̄i antiq̄ nō hoi3 reges s3 pastores gregū fuisse meōrantur Et cū noe dn̄s filijsq; ei⁹ dicēt: crescite ⁊ multiplicami ⁊ replete terrā. ꝓtin⁹ adiūxit. ⁊ terror vr̄ ac tremor sit sup cūcta aīalia terre. Quoꝝ v3 terror ac tremor: q2 eē sup oīa aīalia terre p̄cipit: ꝓsc̄o eē sup hoīes ꝓhibet. Hō q̄ppe brutꝫ aīalibus: nō āt hoib⁹ ceteris nā p̄lat⁹ ē: ⁊ iccirco dr̄ ei: vt ab aīalib⁹ ⁊ nō ab hoib⁹ timeat: q2 ꝯ nā3 suā supbire ē: ab eq̄li velle timeri: ⁊ tn̄ nccē ē vt rectores a subditꝫ timeātur: qn̄ ab eis dn̄m minime timeri dep̄hendūt: vt hūana saltē formidie peccare metuāt: q̄ diuīa iudicia nō formidāt. Nequaq̄ nāq; q̄positi ex h̄ q̄sito timore supbiāt in q̄ nō suā gloriā: s3 subditoꝝ iustitiā q̄runt. In eo.n. ꝙ metū sibi a p̄use viuētib⁹ exigūt: q̄si n̄ hoib⁹ s3 aīalib⁹ dn̄ant. Q2 v3 ex qua pte bestiales sunt sbditi: ex ea debēt ēt formidini iacere substrati. S3 plerūq; rector eo ipso q̄ ceteris p̄minet: elatione cogitatiōis intumescit. Et dū ad iussu3 cūcta subiacēt: dum ad votū iussa fideliter cōplētur: dū omnes subditi si qua bn̄ gesta sunt laudib⁹ efferūt malegestis autē nulla auctoritate ꝯdicūt: dū plerūq; laudāt: ēt quod reprobāe debuerāt: seductus ab his q̄ infra suppetunt: super se aīus tollitur: ⁊ dum foris immēso fauore circūdatur: intus a v̄itate vacuat: atq; oblit⁹ sui in voces se sp̄git alienas: taleq; se credit q̄lē foris audit: nō q̄lē int⁹ discernē de-

buit: subiectos despicit eosq; eq̃les
sibi nature ordine nõ agnoscit. Et
quos forte ptãtis excesserit: trãscen
disse se etiã meritis vite credit: cũcti
se estimat ãpli⁹ sape: q̇bus se videt
ãplius posse. In quodã q̇ppe se cul
mine apud semetipsum cõstituit: ⁊
q̇ eq̃ ceteris nature cõditiõe ꝯstrin-
gitur ex equo respicere ceteros dedi
gnatur. Sicq; vsq; ad eius simi
litudinẽ ducit᷑ de q̇ scriptũ est. Om
ne sublime videt: ⁊ ipse est rex sup
omnes filios supbie. Qui singula-
re culmẽ appetens: ⁊ sotialẽ vitam
angeloꝝ despiciẽs ait. Ponã sedeꝫ
meã ad aq̇lonẽ: ⁊ ero similis altissi
mo. Miro ergo iudicio intus foue-
am deiectiõis iuenit: dũ foris se in
culmine ptãtis extollit. Appotestã
te q̇ppe angelo similis efficitur: dũ
homo hominib⁹ se esse similis dedi
gnat᷑. Sic saul post humilitatis me-
ritũ: i tumore supbie culmine ptã-
tis excreuit. Per humilitatẽ q̇ppe
p̃latus ẽ: p supbiã reprobatus: do
mino attestante q̇ ait. Nõne cuꝫ es-
ses paruulus in oculis tuis: caput
te cõstitui i tribub⁹ israel. Paruul⁹
se in suis oculis prius viderat: sed
fultus tẽporali potẽtia: iam se par-
uulũ non videbat. Ceterorũ nãq;
opationi se p̃ferẽs: q² plus cunctis
poterat: magnũ se pre oĩbus esti
mabat. Miro aũt modo cũ apud
se paruulus: apud dominum ma-
gnus: cum vero apud se magnus
appuit: apud dominũ paruulus fu
it. Plerũq; ergo dũ ex subiectoruꝫ
affluẽtia animus inflat᷑: in fluxum
supbie ipo potẽtie fastigio lenocinã
te corrũpitur. Quã videlicet potẽ-
tiam bene regit: qui ⁊ tenere illam
nouerit ⁊ impugnare bene hanc re
git qui scit per illam super culpas
erigi ⁊ scit cũ illa ceteris equalitate
cõponi. Humana eteni mẽs plerũ
q; extollit᷑: etiã cum nulla potestate
fulcit᷑. Quanto magis in altũ se eri
git: cũ ei ẽt potestas adiũgit᷑. Quã
tamẽ potestatẽ recte dispẽsat: q̇ sol-
licite nouit ⁊ sumere ex illa ꝙ adiu-
uat: ⁊ expugnare ꝙ tẽptat: ⁊ eq̃leꝫ
cum illa se ceteris cernere: ⁊ tamen
se peccãtibus çelo vltiõis ãteferre.
Sed hãc discretionẽ pleni⁹ agno-
scim⁹: si pastoris primi exẽpla cer-
nam⁹. Petr⁹ nãq; auctore deo san
cte ecclesie principatũ tenẽs: a bene
agẽte cornelio ⁊ sese humiliter ei ꝓ
sternente: immoderatius venerari
recusauit: seq; illi similem recogno
uit dicens. Surge ne feceris: ⁊ ego
ipse homo sum. Sed cum ananie ⁊
saphyre culpam repperit: mox q̃n-
ta potẽtia excreuisset super ceteros
oñdit. Uerbo nãq; eoꝝ vitã pculit
q̃ spũ pscrutante deprehẽdit: ⁊ sũ-
mũ se intra ecclesiã ꝯ pctã recoluit:
qđ honore sibi vehemẽter ipẽso co
rã bñ agẽtib⁹ fribus non agnouit.
Illic coronem equalitatis meruit
sanctitas actionis. Hic çelus vltio-
nis: ius apuit potestatis. Paulus
bene agentibus fratribus: prelatũ

se esse nesciebat cum dicebat. Non q2 dominamur fidei vestre: sed ad iutores sumus gaudij vestri. Atq3 illico adiũxit. Fide eni statis. Ideo non dominamur fidei vestre: quia fide statis equales enim vobis su/mus in quo vos stare cognoscim9 Quasi prelatum se fratribus esse ne sciebat cũ diceret. Facti sumus par uuli i medio vr̃m. Et rursum. Nos aũt serui vestri p christũ. Sed cu3 culpa que corrigi debuisset inuenit illico magistrũ se esse recoluit dicẽs Quid vultis in virga veniam ad vos? Sũmus itaq3 locus bene re/gressi is qui pest vitijs poti9 q̃ fra/tribus dominat. Sed cũ delinq̃nt/te subditos prepositi corrigunt: re/stat necesse est: vt sollicite attendãt q̃tinus p discipline debitũ: culpas q̃dẽ iure potestatis feriãt: sed p hu militatis custodiam: equales seip/sis fratribus qui corrigũtur agno/scãt. Quãuis plerũq3 etiam dignũ est: vt eosdẽ quos corrigimus: taci ta nobis cogitatione preferamus. Illorum nanq3 p nos vitia vigore discipline feriũtur: in his vero q̃ ip si cõmittimus: nec verbi quidẽ3 ab aliquo inuectione laceramur. Tan to ergo apud dominum obligatio res sumus quãto apud hoĩes inul/te peccamus. Disciplina aũt nostra subditos diuino iudicio tanto li/beriores reddit quanto hic eorum culpas: sine vindicta non deserit. Seruanda itaque est in corde humilitas: 7 in opere disciplina. Atq3 inter hec solerter intuendum est ne dum immoderatius custodi tur virtus humilitatis soluantur iu ra regiminis. Et dum prelatus q̃s/q3 plus se q̃ decet deicit: subditoꝝ vitã restringere sub discipline vincu/lo non possit. Teneant ergo recto/res exterius quod pro alioꝝ vtilita te susceperunt: seruent interius quod de sua extimatione pertimescũt: sed tamen quibusdam signis decenter erumpentibus eos apud se esse hu/miles etiã subiecti deprehendant: quatenus in auctoritate eoꝝ qd̃ for mident videãt: 7 de humilitate qd̃ imitentur agnoscant. Studeãt igi/tur sine intermissione qui psunt: vt eoꝝ potentia q̃tum magna exteri/us cernitur: tm̃ apud eos interius deprimatur: ne cogitatione vincat: ne in dilectionem sui animũ rapiat: ne iam subter se mens eã regere nõ possit: cui se libidĩe dñante suppõit Ne enim presidentis aĩus ad elati/onem potestatis sue delectationi ra piatur: recte p quendã sapientẽ dici tur. Ducẽ te cõstituerunt noli extolli. sed esto in illis quasi vnus ex illis. Hinc ẽt petrus ait. Nõ dñantes in clero: s3 forma facti gregis dei. Hic p semetipsam veritas ad altiora nos virtutũ merita puocans dicit. Sci tis q2 principes gentiũ dñantur eo rum: 7 qui maiores sunt exercẽt po testatem in eos: nõ ita erit iter vos. Sed quicũq3 voluerit iter vos pri

mus esse: erit vester seruus: et q vo-
luerit iter vos maior fieri: sit vester
minister: sicut filius hois non venit
ministrari: s3 ministrare. Hic e qd
seruum ex suscepto regimine elatu
q post supplitia maneat indicat di-
ces. Qd si dixerit malus ille suus i
corde suo: mora faciet dns ms veni
re: et cepit pcutere conseruos suos
manducet at et bibat cu ebriis: veniet
dns serui illi' i die q no spat: et ho-
ra q ignorat: et diuidet eu3: ptem q
de eius ponet cum ypocritis. Inter
ypocritas eni iure deputat: q ex si-
mulatione discipline ministeriu re-
giminis vertit i usu dnatois. Et tn
nonunq graui' delinqt: si int p-
usos plus eqlitas q disciplia custo
dit. Quia eni falsa pietate supat'
ferire ely delinqntes filios noluit:
apud districtu iudice cum filiis se-
metipm crudeli danatoe percussit.
Hinc enim ei diuina voce dr. Ho-
norasti filios tuos magis qua3 me.
Hinc pastores increpat p pphetã
dicēs. Qd fractu e no alligastis: et q
abiectu no reduxistis. Abiectus ei
reducit: cum quis in culpa3 lapsus
ad statum iustitie: ex pastoralis sol
licitudinis vigore reuocat. Fractu
ra vero ligamen astrigit: cu culpa3
disciplina depmit: ne plaga vs3 ad i
teritu3 defluat: si hanc discretois se
ueritas no coartat. S3 sepe deteri'
frangit cu fractura incaute religa
tur: ita vt grauius scissura sentiat: si
hanc imoderatius ligameta pstrin
gant. Unde necesse est vt cu pecca
ti vulnus in subditis corrigendo re
stringit: magna se sollicitudine et
districtio ipsa moderetur: qten' sic
iura discipline p deliquetes exerce
at: vt pietatis viscera no admittat. Cu
randu3 qppe e: vt rectore subditis: et
mrem pietas et prem exhibeat di-
sciplina. Atq3 inter hec sollicita cir
cunspectioe puidendu: ne aut di-
strictio rigida: aut pietas sit remissa.
Na sicut i libris iam moralib' dixi
mus: disciplina vel mia multum de
stituitur: si vna sine altera teneatur
Sed erga subditos suos inesse rec
torib' debet: et iuste psulens mia: et
pie seuiens disciplina. Hinc naq3 e
q docente vitate p samaritani stu-
dium semiuiuus i stabulum ducit
et vinum atq3 oleum vulneribus ei'
adhibetur: vt per vinu3 scilicet mor
deantur vulnera: per oleum fouea-
tur. Necesse quippe est vt quisquis
sanandis vulneribus: preest in vi-
no morsum doloris adhibeat: in o
leo molitie pietatis: quatinus per
vinum mundentur putrida p oleu
vero sanada foueatur. Miscēda e
ergo leuitas cu seueritate: faciēdu e
qdda ex utroq3 tempamtu: vt neq3
multa austeritate exulceret subditi
neq3 nimia benignitate soluantur.
Qd iunxit pauli vocem: bene illa
tabnaculi archa significat: in q cu3
tabulis virga simul et manna est.
Qr cu scripture sacre scia i boni rec
toris pectore si est virga districtois

sit ⁊ mãna dulcedis. Hic dauid ait. Uirga tua ⁊ baculus tu⁹ ipsa me cõsolata sunt. Uirga q̄ppe pcutimur baculo ãt sustẽtamur. Si ergo est districtio virge q̃ feriat: sit ⁊ ꝯsolatõ baculi q̃ sustẽtet. Sit itaq₃ amor sed nõ emolliẽs: sit vigor s₃ nõ exasꝑans: sit çelus: sed nõ ĩmoderate seuiens: sit pietas s₃ nõ plusq̃ expediat pcens. Ut dũ se in arte regiminis iustitia clemẽtiaq₃ pmiscet: is q̃ ꝑest corda subditoꝝ ⁊ terendo demulceat: ⁊ tñ ad interioris reuerẽtiã demulcẽdo ꝯstringat. Ut sit rector ĩternoꝝ curã in exterioꝝ occupatione non minuens: ⁊ exteriorum prouidẽtia internoꝝ sollititudine nõ relinquens. Cap. xviij

Sit rector internoꝝ curã in exterioꝝ occupatõe nõ minuẽs exterioꝝ ꝓuidẽtiã in internoꝝ sollicitudine nõ relĩq̃ns: ne aut exterioribus deditus ab intimis corruat aut solis interioribus occupatus: que foris debet proximis nõ impẽdat. Sepe nãq₃ nonnulli velut obliti q̃ fratribus animaru₃ causa prelati sunt: toto cordis ad nissu: secularibus curis inseruiunt. Has cu₃ adsunt se agere exaltat ad has ẽt cum desunt: diebus ac noctibus cogitatiõe turbide estibus anhelant. Cumq₃ cessante forsitan oportunitate quieti sunt: ipsa deteri⁹ sua q̃te fatigantur. Uoluptatem nanq₃ censent si actionibus deprimuntur labore₃ deputant: si in terrenis negotijs non laborãt. Sicq₃ fit vt dũ se vrgeri mũdanis tumultib⁹ gaudẽt ĩterna que docere alios debuerãt ignorẽt. Unde subditoꝝ q̃q₃ ꝓculdubio vita torpescit: q₂ cũ ꝓficere spiritualiter appetit: ĩ exẽplo ei⁹ q̃ sibi ꝑlatus ẽ: q̃si obstaculo itineris offẽdit. Lãguẽte enĩ capite mẽbra in cassum vigẽt: ⁊ ĩ exploratiõe hostiũ frustra velociter exercit⁹ seq̃tur: si ab ipso duce itineris erratur. Nulla mẽtes sb̃ditoꝝ exortatio sb̃leuat: eoꝝq₃ culpas ĩcrepatio nulla castigat: q̃a dũ p animaꝝ ꝑsulẽ terreni exercet᷑ offĩm iudicis: a gregis custodia vacat cura pastoris. Et sb̃diti veritatꝭ lumẽ apphẽdere neq̃ũt q̃a dũ pastoꝝ sens⁹ terreno studio occupat᷑: vẽto tẽptationis ĩpulsus ecclesie oculos puluis cecat. Quo ꝯtra recte redẽptor hũani generis cũ nos a vẽtris voracitate ꝯpesceret dicẽs. Atẽdite vobis vt ñ grauẽtur corda vr̃a in crapula ⁊ ebrietate: ilico adiũxit: aut ĩcuris hui⁹ vite vbi pauorẽ q̃₃ ꝑtinus subdidit intente adiciẽs ne forte supueniat repẽtina dies illa. Cuius aduẽt⁹ etiã qualitate₃ denũtiat dicẽs: Tanq̃ laq̃us enim veniet sup faciem orbis terre. Hic iteꝝ dicit. Nemo potest duobus dominis seruire. Hinc paulus relgiosoꝝ mentes a mũdi ꝯsorcio cõtestãdo ac potius ꝯueniẽdo suspendit dicẽs. Nemo militans deo ĩplicat se negocijs secularib⁹: vt ei placeat cui se ꝓbauit. Hinc ecclesie

rectoribus ⁊ vacandi studia p̄cepit
⁊ ꝯsulēdi remedia oñdit dicēs. Se
cularia igitur iudicia si habueritis
cōtemptibiles qui sunt in ecclesia:
illos constitute ad iudicādum: vt
ipsi videlicet dispēsationibus inser
uiāt terrēis quos dona spiritualia
ñ exornāt. Ac si aptius dicat. Qui
penetrare intima nequnt saltē ne-
cessaria foris operētur. Hinc moy-
ses q̄ cū deo loquitur: ietro alienige-
ne reprehēsione iudicatur: qđ ter-
renis populorū negotijs stulto la-
bore desuiat. Cui ⁊ ꝯsiliū mox p̄be
tur: vt ꝓ se alios ad iurgia dirimē-
da ꝯstituat: ⁊ ip̄e liberiꝰ ad erudien
dos populos sp̄ualiū archana co-
gnoscat. A s̄biectis ergo iferiora ge-
rēda sūt: a rectoribꝰ suma cogitāda
vt. s. oculū q̄ ꝓuidēdis gressibꝰ p̄mi
net: cura pulueris nō obscuret. Ca-
put nāq; s̄bditoꝝ sunt oēs q̄ p̄sunt.
Et vt recta pedes valeāt itinera car
pe: hoc ꝓculdubio dȝ caput ex alto
ꝓuidere: ne a ꝓuectꝰ sui itinere pe-
des torpeāt: cū curuata rectitudine
corporis: caput sese ad terrā ꝯ̄cliat.
Qr aut mente aīaꝝ p̄sul honore pa
storali inter ceteros vtitur: si inter
terrena negocia q̄ in alijs rep̄hen-
dere debuit: ⁊ ipse versatur: Qr vȝ
ex ira iuste retributōis ꝑ prophetā
dominus minatur dicēs. Et erit si
cut populus sic sacerdos. Sacer-
dos quippe est vt populus: qñ ea
agit his qui sp̄uali offō: fugitur: q̄
illi nimiꝝ faciunt qui adhuc de stu
dijs carnalibus iudicātur. Qr cuȝ
magno. s. dolore charitatis ieremias
ꝓpheta ꝯspiciēs: quasi sub destru
ctōe tēpli deplorat dicēs. Quomō
obscuratū est auꝝ: mutatus est co-
lor optimꝰ: dispsi sunt lapides scūa
rij: i capite oīuȝ plateaꝝ: Quid nā
q; auro q̄d metallis ceteris p̄emiet
nisi excellētia scitatis: Quid colore
optimo: nisi cūctis amabilis reue-
rētia religiōis exp̄mit. Quid scūa-
rij lapidibꝰ: nisi sacroꝝ ꝑsone ordi
num signat: Quid platearū nomi
ne: nisi presentis vite latitudo figu-
ratur: Quia eni greco eloq̄o prela
tus latitudo dicitur ꝓfecto a latitu-
dine platee sunt vocate. Per semet
ipsaȝ vero veritas dicit. Lata ⁊ spa
tiosa via est: que ducit ad ꝑditionē.

Aurū ergo obscuratur: cū ter-
renis actibus sanctitatis vita polluit
Color optimus imuttat: cum quo
rūdā q̄ ꝯ̄gere religiose credebātur:
estimatio añ acta minuit. Nā cū q̄
libet p̄ter sanctitatis habitū terrenis
actibꝰ inseruit: q̄si colore ꝑmutato
añ hūanos oculos: eius reuerētia
palescit. Scūarij q̄ȝ lapides i plate
is dispgūtur: cū cāꝝ seculariū lata
itiera foris expetūt hi q̄ ad ornamē-
tū ecc̄e iternis mysterijs: q̄si i secre-
tis scūarij ꝯ̄buerūt vacare. Adhoc
q̄ppe scūarij lapides fiebāt: vt itra
sācta santoꝝ i vestimēto summi sa-
sacdotis appareret. Cū ministri ve-
ro scūarij a s̄bditis honorē sui redē-
ptoris ex merito vite uon exigunt.

des in ornamēto summi pontificis
non sunt. Qui nimirū scūarij lapi-
des: dispsi ꝑ plateas iacēt: cū ꝑsōe
sacroꝝ ordinū voluptatū suaꝝ la-
titudī dedite: terrenis negocijs in-
herēt. Et notādū ꝙ non hos disp-
sos i plateis: sꝫ i capite plateaꝝ dicit
quia ⁊ cū terrena agunt: summi vi-
deri appetūt: vt lata itinera teneant
voluptate delectationis: ⁊ tn̄ i pla-
teaꝝ sunt capite ex honore scitatꝭ.
Nihil quoqꝫ obstat si scūarij lapi-
des eosdem ipsos quibꝰ ꝯstructus
scūarium existebat accipimꝰ. Qui
dispersi i capite plateaꝝ iacēt: qn̄ sa-
croꝝ ordinū viri terrenis actibꝰ ex
desiderio inseruiunt: ex quoꝝ p̄us
offō scitatis gloria stare videbatꝭ.
Secularia itaqꝫ negocia aliena ex
compassione toleranda sunt: nūq̄
vero ex amore requirēda: ne cū mē-
tem diligētis aggrauant: hanc suo
iūctam pōdere: ad ima de celestibꝰ
nergant. At ꝯ nōnulli gregis q̄dē
curaꝫ suscipiūt: sꝫ sic sibimet vacare
ad spūalia appetūt: vt rebus exteri-
oribꝰ nullatenus occupentur. Qui
cum curare corꝑalia funditꝰ negli-
gunt: sbditoꝝ necessitatibꝰ minime
cōcurrunt. Quoꝝ nimiꝝ p̄dicatio
despicitꝭ plerūqꝫ: quia dum deliq̄n-
tiū facta corripiūt: si tn̄ eis necessa-
ria p̄ntis vite n̄ tribuūt: neq̄q̄ libē-
ter audiūtur. Egentis etenim men-
tem doctrine s̄mo non penetrat: si
hunc apud eius aīuꝫ manꝰ mīe nō
cōmēdat. Tūc āt verbi sem̄ facile ger-
minat: qn̄ hoc in audientis pectore
pietas p̄dicantis rigat. Unde re-
ctorē necesse ē vt interiora possit in-
fundere cogitatōe innoxia ēt exte-
riora ꝓuidere. Sic itaqꝫ pastores
erga interiora studia sbditoꝝ suo-
rum ferueant: q̄tinus in eis exterio-
ris vite quoqꝫ ꝓuidētiam nō relin-
q̄nt. Nā q̄si iure vt diximus a p̄ci-
pienda p̄dicatōe gregis aīus fran-
gitur: si cura exterioris sbsidij a pa-
store negligatꝭ. Un̄ ⁊ p̄mus pastor
sollicite admonet dicēs. Seniores
q̄ in vobis sunt obsecro ꝯsenior ⁊ te-
stis xp̄i passionū: ⁊ eius q̄ i futuro
reuelanda est gloria communicator
pascite qui in vobis est gregem dei.
Qui in hoc loco vtrum passionem
cordis: an corꝑis suaderet aꝑuit:
cum protinus adiunxit. Prouiden-
tes non coacte sed spontanee: se-
cūdum dominum: neqꝫ turpis gra-
tia lucri: sed voluntarie. Quibus
profecto verbis pastoribus pie pre-
cauetur ne dum subiectorum inopi-
am satiant: se mucrone ambitionis
occidant. Ne cum per eos carnis
subsidijs proficiunt proximi: ipsi
maneant a iustitie pane ieiuni. Hāc
pastorum sollicitudinem paulus
excitat dicens. Qui suorum ⁊ ma-
xime domesticorum curam nō ha-
bet fidē negauit: ⁊ ē infideli deteri-
or. Inter hoc itaqꝫ metuēdū ē sꝑ: ⁊
vigilāter ītuēdū: ne dū cura ab eis
exterior agitꝭ: ab interna intentiōe
mergātꝭ. Plerūqꝫ eni vt p̄diximus

cōda rectoꝝ dū tpali sollicitudini i
caute deseruiūt: ab itimo amore fri
gescūt: ⁊ foras fusi obliuisci nō me-
tuūt: qa aiaꝝ regimina susceperunt.
Sollicitudo ergo q̄ subditꝭ exteri⁹
⁊ iterius ipēdit: sub certa necc̄e est
mēsura teneat. Un̄ bn̄ ad ezech. dr̄
Sacerdotes caput suū non radāt:
neqꝫ comā nutriāt: sꝫ tōdētes atton
dēt capita sua Sacerdotes nāqꝫ iu
re vocati sūt: q̄ vt sacꝝ ducatū p̄be-
ant: fidelib⁹ p̄sunt. Capilli vō i ca-
pite: sūt cogitatōes i mēte. Qui duꝫ
sup cerebꝝ isensibilr̄ oriūtur: curas
p̄ntis vite desiḡnt: q̄ ex sensu negli-
gēti q2 iportune aln̄ ꝑdeūt: q̄si nob
nō sentiētib⁹ ꝓcedūt. Qr igr̄ cun
cti qui p̄sunt hr̄e quidē sollicitudies
exteriores debēt: nec tn̄ eis vehemē
ter icumbē: sacerdotes recte ꝓhibē
tur ⁊ caput radē ⁊ comā nutrire: vt
cogitatōes carnis de vita subditoꝝ
nec a se fundit⁹ āputēt: nec rursus
ad crescēdum nimis relaxēt. Un̄ ⁊
bn̄ dr̄. Tōdētes tōdeāt capita sua:
vt vꝫ cure tpalis sollicitudis: ⁊ q̄tū
necc̄e ē ꝓdeāt: ⁊ tn̄ recidētur citi⁹ ne
imoderati⁹ excrescāt. Dū igr̄ ⁊ p ad
mistratā exterioꝝ ꝓuidētiā: corpꝝ
vita ꝓtegit: ⁊ rursus p imoderatā
sollicitudinē cōdis itētio nō ipēdit
capilli i capite sacerdotꝭ: ⁊ suant vt
cutē coopiāt: ⁊ secantur ne oculos
claudāt. Ne sb̄ studio rector hōi-
bus placē appetat: sꝫ tn̄ ad q̄d pla-
cere debeat intēdat. Ca. xix.

Inter h̄ necc̄e ē vt rector soler-
ter vigilet ne hunc cupido placendi
hoib⁹ pulset: ne cū studiose iteriora
penetrat: cū ꝓuide exteriora sb̄mi-
strat: se magis a subditꝭ diligi q̄ vi
tatē q̄rat. Ne cū bōis actib⁹ fult⁹ a
mūdo vr̄ alien⁹: hūc auctori reddat
extraneū amor su⁹ Hostꝭ nāqꝫ redē
ptoris ē: q̄ p recta opa q̄ fac: ei⁹ vi-
ce ab ecc̄a amari ꝯcupiscit. Qr adul
terie cogitatōis ē re⁹: si placē puer
sponse oculis appetit: p quē spōsus
dona trāsmittit. Qui nimiꝝ amor
ꝓpus cū rectori mētē cepit: hāc aln̄
iordiate ad mollitiē: aln̄ vō ab aspi
tatē rapit. Ex amore. n. suo mēs re-
ctoris i mollitiē vtit: q2 cuꝫ peccan
tes subditos respicit: ne erga hunc
eoꝝ dilectio torpeat corripe nō p̄su
mit. Nōnunq̄ vō errata subditoꝝ
q̄ icrepe dbuerat adulatōib⁹ demul
cet. Un̄ bn̄ p ꝓpham dr̄. Ue illis q̄
ꝯsuūt puluillos sub oi cubito man⁹
⁊ faciūt ceruicalia sub capite vniūse
etatꝭ ad capiēdas aias. Puluillos
q̄ppe sub oi cubito man⁹ ē ponē: ca
dētes a sua rectitudie aias: atqꝫ i h⁹
mūdi se delectatōe reclinātes blāde
refouere. Quasi eiꝫ puluillo cubit⁹
vel ceruicalib⁹ cap iacētis excipit:
cum correptiōis duritia peccāti sb̄-
trahit: eiqꝫ mollities fauoris adhi
bet vt i errore mollitius iaceat: quē
nulla aspitas ꝯditōis pulsat. Sꝫ h̄
rectores q̄ semetipsos diligūt: his
ꝓculdubio exhibēt: a q̄b⁹ se noceri
posse i studio glorie tēporalis timēt
Nam quos contra se valere non

ꝯspiciūt: hos nimirū aſpitate ſemꝑ
rigide inuectiōis ꝑmūt. Nunq̄ꝫ de/
m̄iter admonēt: ſ; paſtoralis māſue
tudinis obliti: iure dn̄atōis ꝑmūt.
Unde bene ꝑ ꝓphetā diuina vox i
crepat dicēs. Uos āt cū auſteritate
impabatis eis ⁊ cū potentia. Plus
enim ſe ſuo autore diligētes iactāt
erga ſbditos erigūt: nec q̄d agere
debeāt: ſ; q̄d valeāt attēdūt. Nil ꝺ
ſeq̄nti iuditō metuūt: iꝓbe ꝺ tꝑa
liptāte gloriātur. Lib; vt licēter illi
cita faciāt: cū ſbditoꝝ nemo ꝯ̄dicat
Qui ergo ⁊ praua ſtudet agere: ⁊
tn̄ vult adhuc ceteros tacere: ipe ēt
ſibi teſtis ē: q̄a plus ꝟitatē appetit
diligi: q̄ꝫ ꝯ̄ ſe nō vult ꝺfēdi. Nemo
q̄ppe eſt q̄ ita viuat: vt aliq̄ten⁹ nō
delinq̄t. Ille ergo plus ꝟitatē appe
tit amari: q̄ ſibi a nullo vult ꝯ̄ veri/
tatē pci. Hinc etenim petrus incre
patōe; pauli libenter accepit. Hinc
correptōꝫ ſbditi humiliter audiuit
dauid. Quia rectores boni dū pri/
uato diligere amore ſe neſciūt: libe
re puritatis verbum a ſubditis: ob
ſequium humanitatis credunt.

Sed inter hec neceſſe eſt vt cu/
ra regiminis tāta moderaminis tē
peꝛ arte: quatinus ſbditorum mēs
cū q̄dē recte ſētire potuerit ſic i vo/
cis libertatē ꝓdeat: vt tn̄ libertas i
ſupbia; nō erūpat. Ne dū fortaſſe
immoderati⁹ ligue eis libtas ꝯcedi
tur: vite ab his humilitas amitta/
tur. Sciendum quoq; q̄ꝫ oporteat
rectores boni vt placere hominib⁹
appetāt: ſ; ita vt ſue eſtimatōis dul
cedine ꝓximos i affectum ꝟitatis
trahāt: nō vt ſe amari deſiderēt: ſ;
vt dilectōe; ſuā q̄ſi q̄ndā viā faciāt:
ꝑ quā corda audiētiu; ad amorem
ꝯditoris introeant. Difficile q̄ppe ē
vt quēlibet recta denuncians ꝑdica
tor: q̄ nō diligitꝛ: audiatꝛ. Debet
ergo qui ꝑeeſt ⁊ ſtudē ſe diligi: qua
tinus poſſit audiri: ⁊ tn̄ amorē ſuū
ꝓ ſeipſo nō q̄rere: ne inueniatur ei
cui ſuire ꝑ officiū cernitur: occulta
cogitatōis tyrānide reſultare. Qꝺ
bene paulus inſinuat cu; ſui nobis
ſtudiū manifeſtat dicens. Sicut ⁊
ego ꝑ oīa omnibus placeo. Qui tn̄
rurſus dicit. Ego ſi adhuc hoībus
placerē: xp̄i ſuus non eſſe;. Placet
ergo paul⁹ ⁊ nō placet: q̄a in eo q̄ꝫ
placere appetit: nō ſe: ſ; ꝑ ſe homi/
nib⁹ placere veritatem q̄rit. Q̄ꝫ
ſcire ſollicite rector deb; q̄ꝫ plerūq;
vitia ſe eē ꝟtutes m̄tiūtur. Cap. xx.

SCire ēt rector dbet qꝺ plerū
q; vitia ſe eē ꝟtutes m̄tiunꝛ.
Nam ſepe ſb ꝑſimonie nomine ſe
tenacia palliat: contraq; ſe effuſio
ſub appellatiōe largitatis occultat.
Sepe inordinata remiſſio pietas
creditur: ⁊ effrenata ira ſpiritualis
çeli virtus extimatur. Sepe preci/
pitata actio velocitatꝭ efficacia: atq;
agendi tarditas: grauitatis conſili
um putatur. Unde neceſſe eſt vt re/
ctor animarum virtutes ac vitia vi/
gilanti cura diſcernat: ne aut cor te
nacia occupet: ⁊ parcum ſe videri

dispensatõibus exultet: aut cũ effu
se qđ pditur largum se q̃si miseran
do gloriet. Aut remittẽdo qđ feri
re debuit: ad eterna suplicia subdi/
tos ptrahat aut imanit feriẽdo qđ
deliquit: ipe grauius delinq̃t. Aut
hec qđ agere recte ac grauiter potu
it: immature preueniẽs leuiget: aut
bone actionis meritũ differẽdo ad
deteriora pmutet. Que rectoris
debet esse discretio correctonis: dis
simulationis: erroris: 7 mansuetu
dinis. Capitulum. xxi.

Sciẽdũ quoq3 ẽ q aliqñ sub
iectorum vitia: prudẽter dissi
mulãda sunt: sed quia dissimulãtur
indicanda. Aliqñ 7 aperte cogni/
ta: matur tolerãda. Aliqñ ṽo sub/
tiliter 7 occulte pscrutanda. Aliqñ
ãt leuit arguẽda. Aliqñ vero ẽt ve/
hementer ĩcrepanda. Nonnul/
la q̃ppe vt diximꝰ dissimulãda sunt
prudẽter: sed quia dissimulãtur in/
dicãda: vt cũ delinq̃ns 7 dephẽdi
se cognoscit 7 ppeti: has q̃s i se ta/
cite tolerari cõsiderat: augere cul/
pas erubescat: seq3 se iudice puiat:
qđ sibi apud se rectoris patiẽtia de
mẽter excusat. Qua scilicet dissimu
latione bene iudeam dñs corripit:
cũ p pphetam dicit. Mentita es: 7
mei non es recordata: neq3 cogita/
sti in corde tuo: quia ego tacẽs 7 q̃i
nõ vidẽs. Et dissimulauit ergo cul
pas 7 innotuit: q 7 ꝯ peccãtẽ tacu/
it: 7 hoc ipm qđ tacuerat dixit.
Nonnulla ãt vel apte cognita: ma
ture tolerãda sunt: cũ videlicet rerꝝ
minime opportunitas congruit: vt
apte corrigãtur. Nam secta imma/
ture vulnera deterius inferuescũt:
7 nisi cũ tempore medicamẽta con
ueniãt: ꝯstat pculdubio qđ medẽ/
di offm̃ amittãt. S3 cũ tp̄s sb̃ditis
ad correptõem q̃ritur: sb̃ ipso cul/
paꝝ pondere: patientia p̄sulis exer
cetur. Unde p psalmistã bene dici/
tur. Supra dorsu3 meum fabrica/
uerunt peccatores. In dorso q̃ppe
onera sustinemus. Supra dorsum
igitur suum fabricasse peccatores q̃
ritur. Ac si aperte dicat. Quos cor/
rigere neq̃o: q̃i supimpositũ onus
porto. Nõnulla vero sunt sb̃ti/
liter pscrutanda 7 occulte: vt qui/
busdã signis erũpẽtibꝰ: rectori sb̃/
ditoꝝ mẽte: omne qđ clausu3 latet
inueniat: 7 iteruenĩete correptõis
articulo ex minimis maiora cogno
scat. Unde bñ ad ezechiele3 dr̄. Fili
hoĩis fode parietẽ tibi. Ubi mox
idẽ pphetа sb̃iungit. Et cũ pfodis/
sem parietẽ: apparuit hostiũ vnu3:
7 dixit ad me. Ingredere 7 vide ab
ominationes pessimas. q̃s isti faci/
unt hic. Et igressus vidi: 7 ecce oĩs
similitudo reptiliu3 7 aĩalium abo/
minatio: 7 vninersa idola domus
israel depicta erant in pariete. Per
ezechiele3 quippe p̄positoꝝ psona
designatur: p pariete3 vero duritiã
sb̃ditoꝝ. Et q̃d est parietem foder
nisi acutis inquisitionibus duritis
cordis aperire? Quem cum perso/

dixisset apparuit hostiū vnū qꝛ cum
cordis duritia vel studiosis pcūcta
tionibus vel maturis correctionib⁹
ex q̄ omnia i eū q̄ corripitur cogita
scinditꝫ: quasi q̄dā ianua ostēditꝫ:
tionū īteriora videātur. Unde bn̄
sequitꝫ. Ingredere ⁊ vide abomina
tiōes pessimas quas isti faciūt hic.
Quasi ingreditꝫ vt abominationes
inspiciat q̄ discussis q̄busdā signis
exterius apparētibus: ita sbditoꝝ
corda penetrat: vt cūcta ei q̄ illicite
cogitātur innotescāt: vn̄ ⁊ sbdidit.
Et ecce omnis similitudo reptiliū ⁊
animalium abominatio. In repti-
libus omnio cogitatiōes terrene si-
gnātur. In aīalibus vero iāquidē
aliquātulū a terra suspēse: sed adh̄
terrene mercedis p̄mia requirētes.
Nā reptilia toto corpe terre inhe-
rent: animalia aūt mole corporis
a terra suspēsa sunt: appetitu tamē
gule ad terrā semp īclinātꝫ. Repti-
lia itaqꝫ sunt intra parietē: qn̄ cogi
tatiōes voluūtur, imēte q̄ a terrenis
desiderijs nunq̄ leuātur. Aīalia q̄z
sunt intra parietē qn̄ ⁊ si qua iaz iu-
sta: si qua honesta cogitātur appe-
tēdis tamē lucris tēporalibus ho-
noribusqꝫ deseruiūt. Et p semetip-
sam iam quidē a terra suspēsa sunt:
sed adhoc p ambitū q̄ p gule desi-
deriū sese ad ima submittūt. Unde
⁊ bene subditꝫ. Et vniūsa idola do-
mus israel depicta erāt in pariete.
Scriptū q̄ppe est: ⁊ auaritia q̄ est
idolorū seruitus. Recte igitꝫ post
animalia idola describūtur: quia ⁊
si honesta actione nōnulli q̄ a terra
se erigūt: ambitione tamē inhone-
sta semetipsos ad terrā deponunt.
Bene aūt dicitꝫ. Depicta erāt in pa
riete: qꝛ dū rerū exteriorū intrinse-
cus spēs atrrahuntꝫ: quasi in corde
pingitꝫ q̄cq̄d fictis imaginibus de
liberādo cogitatꝫ Notādū itaqꝫ
est qꝛ prius foramē in pariete: ac de
inde hostium cernitꝫ: ⁊ tūc demum
occulta abominatio demōstratur.
Quia nimirū vniuscuiusqꝫ peccati:
prius signa forisecus deinde ianua
apte iniq̄tatis ostēditꝫ: ⁊ tūc demū
omne maluz qd̄ intus latet apitur.

Nonnulla aūt sunt leuiter argu
enda. Nā cū nulla malitia sed sola
ignorātia vel infirmitate delinqui-
tur: pfecto necesse ē vt magno mo-
deramīe ipsa delicti correctio tenpe-
tur. Cūcti q̄ppe q̄ui qꝫ in hac mor-
tali carne subsistimus: correctionis
nostre ifirmitatibus sbiacem⁹. Ex
se ergo debet quisqꝫ colligere quali
ter aliene hūc oporteat imbecillita
ti misereri: ne contra infirmitatē p
ximi: si ad increpationis vocem fer
uentius rapitur oblitus sui esse vi-
deatur. Unde paulus apostolus
admonet dicēs. Si preoccupatus
fuerit homo in aliquo delicto: vos
qui spirituales estis huiusmodi in
struite i spiritu mansuetudinis: cō-
siderans teipsum ne ⁊ tu tēpteris.
Ac si aperte dicat. Cum displicet ex
aliena infirmitate qd̄ cōspicis: pēsa

qđ est: vt increpationis zelo se spūs tempet: dum sibi quoqꝫ qđ icrepat timet. Nonnulla aūt sunt icrepāda vehemēter: vt cū culpa ab autore nō cognoscit̄ q̄nti sit ponderis: ab increpātis ore sentiatur: ⁊ cū q̄s sibi malum qđ ꝑpetrauit leuigat: h̄ cōtra se ex corripiētis asperitate ꝑtimescat. Debitū q̄ppe rectoris est: superne patrie gloriā ꝑ voceꝫ p̄dicationis ostendere: q̄nta ī huius vite itinere tēptamēta antiqui hostis lateant aperire: ⁊ subditoꝝ mala que tollerari leuiter nō debēt: cum magna celi aspitate corrigere: ne si minus ꝯtra culpas accēditur: culpaꝝ omnium reus ip̄e teneatur. Vn̄ bene ad ezechielē dicitur. Sūme tibi laterē ⁊ pones eum corā te: ⁊ describes ciuitatē ierusalē. Statiqꝫ subiūgitur. Et ordinabis adūsus eaꝫ obsidionē: ⁊ edificabis munitōes ⁊ cōportabis agerē: ⁊ dabis ꝯtra eaꝫ castra: ⁊ pones arietes in gyro: eisqꝫ admunitionē suā ꝑtinus subīfert Et tu sume tibi sartaginē ferreaꝫ ⁊ pones eaꝫ murū ferreuꝫ īter te ⁊ īter ciuitatē. Cuius enī ezechiel propheta: nisi magistroꝝ spēm tenet? Cui dicitur. Sūme tibi laterem ⁊ pones eū corā te: ⁊ scribe in eo ciuitatem ierusalē. Sancti q̄ppe doctores sibi laterē summūt: qn̄ terrenuꝫ auditoꝝ cor vt doceat app̄hendūt. Quē scilꝫ laterē corā se ponūt: quia tota id mentis intentione custodiunt. In quo ⁊ ciuitatem ierusalem iubentur describere: quia summopere terrenis cordibus curat: q̄ sit supne pacis visio demōstrare. Sꝫ q꞉ incassum gloria patrie celestis agnoscit̄: nisi ⁊ q̄nta huic irruāt hostis callidi tēptamenta noscātur: apte subiungitur. Et ordinabis aduersus eaꝫ obsidiōem: ⁊ edificabis munitiones. Sancti quippe predicatores obsidionem circa latereꝫ inq̄ ciuitas ierusalē descripta ē ordināt qn̄ terrene mēti s꞉ supnā iam patriam req̄rēti: q̄nta eam ī huiusmodi vite tp̄re vitiōrū ipugnet adūsitas d̄mōstrāt. Nam cū vnūq̄dqꝫ peccatum quomō ꝑficiētibus insidietur ostenditur: quasi obsidio circa ciuitatem ierusalem voce predicatoris ordinat̄. Sꝫ q꞉ nō solū debēt īnotescere q̄liter vitia ipugnent: veꝝ ēt quomō custodite nos virtutes roborēt: recte subiūgit̄. Et edificabis munitiones. Munitiones quippe sanctus predicator edificat: qn̄ virtutes q̄bꝰ resistāt vitiis demōstrat. Et quia crescente virtute plerunqꝫ bella tēptationis augētur: recte adhuc additur. Et comportabis agerem ⁊ dabis contra eam castra: ⁊ ī giro pones arietes. Aggereꝫ nāqꝫ cōportant quando q̄sqꝫ molem crescentis tēptationis enuntiat: ⁊ cōtra ierusalem castra erigit: quando recte intentioni audientium: hostis callidi incircūspectas esse ⁊ quasi īcomprehensibiles insidias predicit. Atqꝫ in giro arietes ponit: cum tēpta-

tiõis aculeos in hac vita nos undi/
qꝫ circũdantes: ⁊ virtutum muruꝫ
ꝑforantes innotescit. Sed cuncta
hec licet rector subtiliter insinuet: ni
si contra delicta singulorũ emulati/
onis spiritu ferueat: nulla nisi ipꝑe
tuum absolutionem parat. Uñ ad
huc illi recte subiungitur. Et tu sum
me tibi sartaginẽ ferream: ⁊ eã po/
nes murum īter te ⁊ īter ciuitatem.
Per sartaginẽ qͦppe mentis frixu/
ra: ꝑ ferrum vero increpatiõis for/
titudo designatur. Quid vero acri
us doctoris mentem: q̃ çelꝰ dei fri/
git ⁊ excrutiat. Uñ paulus huiꝰ sar
taginis vrebatur frixura cum dice/
ret. Quis ifirmatur ⁊ ego non ifir/
mor? Quis scandaliçatur ⁊ ego nõ
vror? Et quia qͥsqͥs çelo dei accen/
ditur: ne damnari ex negligentia
debeat: forti ī perpetuum custodia
munitur: recte ergo dicitur. Pones
eã murũ ferreũ inter te ⁊ īter ciuita
tẽ. Sartago eiꝰ ferrea ferreus mu/
rus inter prophetaꝫ ⁊ ciuitatem po
nitur: quia cum nec fortem çelũ rec
toris exhibent: eũdem çelum inter
se ⁊ auditores suos: fortẽ munitõꝫ
tenent: ne tũc ad vindictaꝫ destituti
sint: si nunc fuerit in correptõe disso
luti. Sꝫ iter hoc sciendum est: quia
dum se mens doctoris ad icrepatio
nem exasperat difficile est valde vt
non aliqñ ⁊ ad aliqͥd qđ dicere nõ
debeat erumpat. Et plerũqꝫ cõtin
git: vt duꝫ culpa subditoꝶ cum ma/
gna inuectiõe corripitur: magistri
lingua vsqꝫ ad excessus ꝑtrahatur.
Cum increpatio imoderate accen/
ditur: corda delinqͣntium ī despera
tione deꝑmũtur. Unde necesse ē vt
exasperatus rector cum subditoruꝫ
mentem plus se q̃ debuit ꝑcussisse
cõsiderat apud se semꝑ ad pñiaꝫ re
currat. Ut ꝑ hec lamenta in cõspec
tu veritatis veniam obtineat: ex eo
ēt qđ ꝑ çeli eius studiuꝫ peccat. Q̄
figuratiue dñs per moysen ꝑ̄cepit:
dicẽs. Siqͥs abierit cum amico suo
simpliciter in siluã ad cedẽda ligna
⁊ lignum securis effugerit manu:
ferrumqꝫ lapsuꝫ de manubrio ami
cum eius ꝑcusserit ⁊ occiderit: hic
ad vnam p̄dictaꝶ vrbium fugiat ⁊
viuet: ne forte ꝓximus eius cuius
effusus ē sanguis doloris stimulo
persequatur ⁊ apprehendat eum ⁊
percutiat animam eius. Ad siluam
quippe cuꝫ amico imus: quotiens
ad intuenda delicta subditorum cõ
uertimur: ⁊ simpliciter ligna succi
dimus: cum delinquentium vitia
pia intentione resecamus. Sed se
curis manu fugit: cum sese increpa
tio plusquam necesse est in asperita
tem pertrahit. Ferrumqꝫ de ma/
nubrio prosilijt: cum de correptio/
ne sermo durior excedit: ⁊ amicum
percutit ⁊ occidit: quia auditorem
suum prolata contumelia a spiritu
dilectionis interficit. Correpti nã/
qꝫ mens ad odium repẽte ꝓruit; si

hāc immoderata icrepatio plusq̄
debuit accendit. Sed is q̄ incaute
lingua pcutit: ⁊ ꝓximū extinguit:
ad tres necesse est vrbes fugiat: ⁊
vna eaꝝ defensus viuat. Quia si ad
penitētie lamēta ꝯuersus: i unitate
sac̄mēti sub spe fide caritate abscō/
dit: reus ꝑpetrati homicidij nō te
netur. Cūq; extincti ꝓxim⁹ cū in/
uenerit nō occidet: q̄a cū districtus
iudex venerit: q̄ sese nobis p nature
nr̄e cōsortiū iunxit: ab eo ꝓculdu/
bio culpe reatū nō expetit: quē sub
ei⁹ venia spes fides ⁊ caritas abscō
dit. Quātū rector sacre legis me
ditatōibus eē debeat itēt⁹. Ca xxij.

Sed omē h̄ rite a rectore agit
si supne formidinis ⁊ dilec/
tionis spū afflatus studiose cotidie
sacri eloq̄i p̄cepta meditet: vt in eo
vim sollicitudis ⁊ erga celestē vitaȝ
ꝓuide circūspectōis: q̄ humane cō
uersatōis vsus idesinent destruit:
diuine admonitōis v̄ba restaurēt.
Et q̄ ad vetustatē vite p societatē se/
culariū ducit: ad amorem semper
spiritalis patrie compūctōis aspira
tōe renouet. Ualde nāq; iter hu/
mana v̄ba cor defluit. Cūq; idubi/
tant cōstet qd̄ externis occupatō/
num tumultibus ipulsū a semetipo
corruat: studere icessabiliter debet:
vt p eruditōis studiū resurgat. Hic
est eni q̄ p̄latū gregi discipulū pau
lus admonet dicēs. Dū venio attē/
de lectōni. Hinc dauid ait. Quō di
lexi legē tuā dn̄e: tota die meditatio
mea est. Hinc moysi dn̄s deportan/
da archa p̄cepit dicēs. Facies q̄t/
tuor circulos aureos: quos pones
p q̄ttuor arche angelos. Faciesq;
vectes d̄ lignis cethī: ⁊ opies auro i
ducesq; p circulos q̄ sunt i arche la
teribus: vt portet i eis: q̄ semp erūt
i circulis nec vnq̄ extrahentur ab
eis. Quid p archam nisi santa eccle
sia figurat? Cui q̄ttuor circuli p q̄t
tuor angulos adiūgi iubētur: q̄a in
eo qd̄ p q̄ttuor mūdi ptes dilatata
tēdit: ꝓculdubio q̄ttuor sci euāge/
lij libris accīcta p̄dicat. Uectes de
lignis cethī fiunt: q̄ eisdē ad portā/
dum circulis iserūtur. Quia fortes
pseuerātesq; doctores velut iputri/
bilia lig̃ q̄rēdi sunt: q̄ istrnctōibus
sacrorū volūinuȝ semp inherentes
scē ecclesie vnitatē denuntiēt: ⁊ qua
si itromissi circulis archaȝ portant.
Uectib⁹ q̄ppe archam portare est
bonis doctoribus sctāȝ ecclesiaȝ ad
rudes ifidelium mētes p̄dicādo de
ducere. Qui auro q̄q; iubētur opi/
ri: vt cū s̄mōe alijs insonāt: ipsi p et
vite splendore fulgescant. De quib⁹
aperte subditur. Qui semper erūt i
circulis nec vnq̄ extrahētur ab eis.
Quia nimirum necesse est vt qui ad
officium predicationis excubant:
a sacre lectionis studio non recedāt
Ad hoc nanq; vectes inesse circu
lis semper iubentur: vt cum portar
archam necessitas exigit: de intro/
mitendis vectibus: portandi tardi
as nulla generetur. Quia videlicet

cum spiritale aliquid a subditis pastor inqritur: ignominiosū valde ē: si tūc querat discere: cum questiōēꝫ debet enodare. Sed circulis vectes inhereet: vt doctores semper in suis cordibus sacra eloquia meditantes: testamenti archam: sine mora eleuent: si qđ necesse est ꝓtinus doceant. Unde bene prim⁹ pastor ecclesie: pastores ceteros admonet dicens: parati semper ad satisfationem omni poscenti vos rationem de ea que in nobis est spe. Ac si apte dicat vt ad portandam archam mora nulla prepediat: vectes a circulis nunquam recedant. Explicit secūda pars. Incipit tertia. Ubi ostenditur quanta debeat esse diuersitas i arte ꝑdicatōis. Cap. xxiij

Quia igitur qualis đbeat esse pastor ostēdimus nūc qualiter doceat demōstremus. Ut eni lōge ante nos reuerēde memorie gregorius naçāçenus edocuit nō vna eademqꝫ exortatio ꝯgruit cunctis: quia nec cunctos par morum qualitas astringit. Sepe nāqꝫ alios offēdunt: que alijs ꝓsunt. Quia ⁊ plerunqꝫ herbe q̄ hec animalia nutriunt: alia occidunt. Et leuis sibilus equos mitigat: catulos vero instigat. Et medicamentum hunc morbum imminuit: alteri vires iūgit. Et panis qui vitam fortiū roborat: paruulorum negat. Pro qualitate igit̄ audientium formari debet sermo doctorum: vt ⁊ ad sua singulis congruat: ⁊ tamen a cōmunis edificatōis arte nunq̄ recedat. Quid enī sunt intente mētes auditorum: nisi vt ita dixerim: quedam in cythara tensiones strate cordarum? Quas tāgendi artifex: vt non sibimetipsi dissimilem cantum faciat: dissimiliter pulsat. Et icc irco corde consonam modulationem reddunt: quia vno quidem plectro: sed non vno impulsu feruntur. Unde doctor quisqꝫ vt in una cunctos virtute caritatis edificet: ex vna doctrina: non vna eademqꝫ exortatione tāgere audientium corda debet. Aliter nāqꝫ viri: aliterqꝫ admonēde sūt feīe.

Aliter iuuenes ⁊ aliter senes: aliter inopes aliter locupletes.

Aliter leti: atqꝫ aliter tristes: aliter subditi: aliter vero prelati.

Aliter serui: aliter domini: aliter huius mundi sapiētes: aliter hebetes: aliter ipudentes: aliter verecundi: aliter ꝓterui: aliter pusillāīmes.

Aliter patiētes: aliter īpatiētes.

Aliter beniuoli: aliter inuidi.

Aliter simplices: aliter impuri.

Aliter incolumes: aliter egri.

Aliter qui flagella metuunt ⁊ ꝓpterea innocenter viuunt: aliter q̄ in iniquitate duruerunt: vt nec per flagella corrigantur.

Aliter nimis taciti: aliter multiloquio vacantes.

Aliter pigri: aliter precipites.
Aliter mansueti: aliter iracundi
Aliter humiles aliter elati.
Aliter ptinaces aliter icostates
Aliter gule dediti: alit abstinetes
Aliter q sua bona misericordit tribuunt: aliter qui aliena rapere ptendunt.
Aliter q nec aliea rapiut nec sua largiuntur: aliter q ea q habent sua tribuut: alienaqz rapere no desistut
Aliter discordes aliter paccati.
Aliter seminantes iurgia: aliter pacifici.
Aliter admonendi sunt: q sacre legis verba non recte intelligut: aliter q recte intelligunt: sed humiliter non loquuntur. Aliter qui cum predicare digne valeat: pre nimia humilitate formidant: aliter quos a predicatione imperfectio vel etas prohibet: 7 tamen precipitato impellit
Aliter qui in hoc qd temporalia temporaliter appetunt psperantur aliter qui quidem q mundi sunt cocupiscint sed tamen aduersitatis labore fatigantur.
Aliter coniugijs obligati: aliter a coniugij nexibus liberi.
Aliter admixtionem carnis experti: aliter ignorantes.
Aliter qui peccata deplorant operum: aliter qui cogitationum.
Aliter q pmissa plagunt: nec tn deserunt: aliter qui deserunt nec tamen plagunt.
Aliter qui illicita q faciunt etiaz laudant: aliter q accusat praua nec tamen deuitant.
Aliter qui repentina concupiscetia superantur: atqz aliter qui in culpa ex cosilio ligantur.
Aliter qui licet minima crebro tame illicita faciunt: atqz aliter qui a paruis se custodiunt: sed aliqn in grauibus demerguntur.
Aliter qui nec bona incohant: aliter qui incohata minime psumant
Aliter qui mala occulte agunt: 7 bona publice: aliter vero qui bona que faciut abscondunt: 7 tamen quibusdam factis publice: male de se oppinari permittunt.
Sed que vtilitas est q cuncta hec collecta enumeratione transcurrimus: si no etia admonitionis modo per singula quanta possimus breuitate pandamus.

Qr aliter admonendi sunt viri: atqz aliter femine. Cap. xxiiij.

Aliter enim admonendi sunt viri atqz alr feie Qr illis grauia: istis vero iniungenda sunt leuiora. Ut illos mag exerceant: istas vero leuia demulcendo couertant.

Qr aliter admonendi sunt iuuenes aliter senes. Cap. xxv.

Aliter admonendi sunt iuuenes: aliter senes. Quia illos plerumqz seueritas admonitiois ad profectuz dirigit: istos vero ad meliora opera deprecatio blanda co-

ponit. Scriptum quippe est. Seniorem ne increpaueris: sed vt patrem obsecra. Quo aliter admonendi sunt inopes: aliter vero locupletes. Cap. xxvi.

Aliter admonendi sunt inopes: atq3 aliter locupletes. Illis offerre consolationis solatiu3 contra tribulationem: istis vero inferre metum contra elationem debemus. Inopi quippe a domino per prophetam dicitur. Noli timere q2 non confunderis. Cui non longe post blandiens dicit. Paupercula tempestate conuulsa. Rursumque hanc consolatur dicens. Et te elegi in camino paupertatis. At contra paulus discipulo de diuitib9 dicit. Diuitibus huius seculi precipe non superba sapere neq3 sperare in incerto diuitiarum suarum. Ubi est valde notandum quod humilitatis doctor: memoriam diuitum faciens: nō ait roga sed precipe quia et si impendēda est pietas infirmanti: honor tamen nō debetur elationi talibus ergo rectum quod dicitur: tanto rectius iubetur: quanto et in rebus transitorijs altitudine cogitationi intumescunt De quibus dñs in euangelio dicit. Ue vobis diuitibus qui habetis cōsolationem vestram. Quia enim q̄ sunt eterna gaudia nesciunt: ex presentis vite abundantia consolātur. Offerenda est igitur eis consolatio quos caminus paupertatis excoquit: atq3 illis inferendus ē timor: quos consolatio glorie tēporalis extollit: vt et illi discant q2 diuitias q̄s nō concupiscūt possidēt: et isti cognoscant q2 eas quas concupiscunt possidere nequaq̄ possunt. Plerūq3 enī qualitas personarum permutat ordinem morum: vt sit diues: humilis: pauper elatus. Unde mox predicantis ligua cū audiētis vita debet componi: vt tanto districtius in paupere elationē feriat quanto ea3 nec illata paupertas inclinat. Et tanto leuius humilitatem diuitu3 demulceat: quanto eos nec abundātia q̄ subleuat exaltat. Nōnunq̄ tamen et diues superbus exhortatiōis blandimēto placandus est: q2 et plerūq3 dura vulnera per leuia fomenta molescūt: et insanorum furor sepe medico blandiēte reducitur. Cūq3 eis in dulcedinem condescēditur: lāguor insanie mitigatur. Neq3 n. negligēter intuendu3 est quod cum saulem spiritus aduersus inuaderet apprehensa dauid cythara eius vesania3 sedabat. Quid enim per saulem nisi elatio potentum? Et quid per dauid innuitur nisi humilis vita sanctoru3? Cum ergo saul ab immundo spiritu arripitur: dauid canēte: eius vesania temperatur. Quia consensus potentium per elationem in furorem vertitur: dignum est vt ad salutē mentis: quasi dulcedine cythare locutōis nr̄e tranqllitate reuocetur.

Aliquã autẽ huius seculi potẽtes cũ arguunt: prius p quasdã similitudines velut de alieno negotio requirendi sunt: et cum rectam sententiam quasi in alterum protullerint tunc modis congruentibus de proprio reatu feriẽdi sunt vt mens tẽporali potẽtia tumida: cõtra corripiẽtem nequaquã se erigat: q suo sibi iudicio superbie ceruicem calcat: et in nulla sui defẽsione se exerceat quã sententia proprij oris ligat. Hinc est enim quod nathã propheta arguere regem venerat: et quasi de causa pauperis contra diuitem iudiciũ querebat: vt prius rex sentẽtiam suam diceret: et postmodum reatũ suum audiret: quatinus nequaquã iustitie cõtradiceret: quaz in seipse ptulisset. Uir itaqz sanctus et peccatorẽ considerãs et regem miro ordine audacem reum prius p cõfessionẽ ligare studuit: postmodũ p inuectionẽ secare. Celauit paululũ quod qsiuit: sed percussit repente quẽ tenuit. Pigrius enim fortasse incideret: si sub ipo sermõis exordio: apte culpã ferire voluisset. Sed premissa similitudie eam quã occultabat exacuit increpationem. Ad egrum medicus venerat: secãdũ vulnus videbat: sed de patientia dubitabat. Abscondit igitur ferrum medicinale sub veste: qd eductum subito firit in vulnere: vt secantem gladium sentiret eger antequã cerneret: ne si ante cerneret sentire recusaret. Qd aliter admonẽdi sunt tristes: aliter leti. Ca. xxvij.

Aliter admonẽdi sunt leti: atqz aliter tristes. Letis inferenda sunt tristia que sequuntur ex supplicio. Tristibus vero iferẽda sunt leta que sequũtur ex regno. Discãt leti ex minarum asperitate quod timeant. Audiant tristes premiorũ gaudia de quibus presumant. Illis quippe dicitur. Ue vobis qui ridetis nũc: quoniam flebitis. Isti vero eodem magistro dicente audiant. Iterũ videbo vos et gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Nonnulli autem leti vel tristes: non rebus fiunt: sed cõplexionibus existunt. Quibus profecto intimandum est: quod quibusdam conplexiõibus iuxta sunt quedam vicia. Habent enim leti ex propinquo luxuriã: tristes vero irã Unde necesse est vt non solum quisqz consideret quod ex conplexione sustinet: sed etiaz quod ex vicio deterius purget: ne dum nequaquã pugnat: contra hoc quod tollerat: ei quoqz a quo se liberum extimat: vicio succũbat. Quod aliter admonẽdi sunt subditi: aliter vero plati. Cap. xxviij.

Aliter admonendi sunt subditi: atqz aliter prelati. Illos ne subiectio conterat: istos ne locus superiorum extollat. Illi ne minus quod iubentur impleãt: isti ne plus iusto iubeãt que compleantur. Illi vt humiliter subiaceãt: isti vt tem-

peranter presint. Nam quod intel-
ligi et figuraliter post illis dicitur.
Filioli obedite parentibus vestris
in domino: istis vero precipitur.
Et vos patres nolite ad iracundiã
pvocare filios vestros. Illi discant
quomodo ante occulti arbitri ocu-
los sua interiora cõponãt. Isti quo
modo cõmissis sibi: exẽpla bene vi-
uẽdi exterius prebeãt. Scire etiaz
prelati debẽt: quia si puersa vnq̃ p
petrãt tot mortib⁹ digni sunt: quot
ad sbditos suos pditiõis exempla
transmittunt. Vñ necesse est ut tan
to se cautius a culpa custodiãt q̃to
p praua q̃ faciunt: nõ soli moriũtur
sed alioꝝ aĩe q̃s prius destruxrunt
morib⁹ rei sunt. Admonẽdi sunt illi
ne distictius puniantur: si absoluti
nequerint reperiri saltez de se. Isti
ne de subditoꝝ errãtibus iudicent
etiaz si se iaz de se securos inueniũt
Illi vt tanto circa se sollicitiꝰ viuãt
quanto eos aliena cura non iplicat
Isti vero vt sic alioꝝ curas expleãt
quatinus et sua agere non desistant
et sic i propria solicitudine ferueant
vt a comissorũ custodia minime te-
pescãt. Illi enĩ sibimet vacãti dicit
Vade ad formicam o piger: et con-
sidera ei⁹ vias: et disce sapiam. Isti
ãt terribiliter admonet cũ dr̃. Fili
mi si spopõderis pro amico tuo defi-
xisti apud extraneũ manum suam
et illaqueatus es verbi oris tui: et
captus sermonibus tuis proprijs.
Spondere namq3 pro amico ẽ alie
nam animã in periculo sue conuersati
onis accipere. Vñ et apud extrane
um manus desigitur: quia apud cu
ram sollicitudinis que ante deerat
mens ligatur. Vbi vero sui oris il-
laqatus ẽ ac pprijs sermonibus ca
ptus: quia dum cõmissis sibi cogit
bona dicere: ipsum prius necesse ẽ
q̃ dixerit custodire. Illaqueatus est
igitur oris sui verbi: dum ratõe exi
gente constringitur: vt eius vita ad
aliud queadmonet relaxat: vnde et
apud districtum iudicem cogitur:
tanta in opere exoluere: quãta eũ
constat alijs voce precepisse Unde
bene mox exortatio subditur cũ di-
citur. Ergo fac fili mi quod dico et
temetipsum libera quia incidisti in
manus pximi tui. Discurre: festina
suscita amicũ tuũ: ne dederis som-
num oculis tuis: nec dormitẽt pal-
pebre tue. Quisquis autem ad vinẽ
duz alijs exemplũ pponitur: non
solum vt ipse vigilet: sed etiã vt ami
cũ suscitet admonet. Ei nãq3 vigi-
lare beneuiuendo non sufficit: si nõ
et illum cui preẽ a peccati torpore di
siungit Bene autem dicitur Ne de
deris somnum oculis tuis nec dor-
mitent palpebre tue. Somnum q̃
ppe dare oculis ẽ: itẽitione cessãte
subditorum curam negligere omni
no. Palpebre vero dormittant cum
cogitationes nostre ea que in subdi
tis agnoscant arguenda pigredine
deprimente dissimulat. Plene eniz
dormire est commissorum acta: nec

scire nec corrigere. Nō autem dormire sed dormitare est: que quidez rephēdēda sunt cognoscere: sed tamen propter mentis tedium dignis ea increpationibus non emendare. Dormitando vero oculus ad plenissimuz somnum ducitur: quia dum plerumqz qui preest malum quod cognoscit non resecat: ad hoc quādoqz negligentie sue merito peruenit vt quod a subiectis delinquitur non cognoscat. Admonēdi sunt itaqz qui presunt: vt per circunspectionis studium oculos peruigiles intus 7 incircuitu habeant: celi animalia fieri contēdant. Ostēsa quippe animalia celi in circuitu 7 intus oculis plena describuntur. Dignū quippe est vt cuncti qui presunt intus 7 i circuitu oculos habeāt: quatinus 7 interno iudici in semetipsis placere studeant: 7 exempla vite exterius prebētes: ea etiā que in alijs sunt corrigēda deprehēdāt. Admonendi sunt subditi ne prepositorum suorum vitam temere iudicēt: si quid eos fortasse agere reprehēsibiliter vidēt: ne vnde recte mala redarguunt: inde per elationis impulsum in profundiora mergātur. Admonendi sunt ne cum culpas ꝑpositorum considerāt: cōtra eos audatiores fiant. Sed sic si qua sunt valde eorum praua: apud semetipsos diiudicent: vt tamen diuino cōstricti timore: ferre sub eis iugum reuerentie non recusent. Quod melius ostendimus si dauid factum ad mediū deducamus. Saul quippe persecutor: cum ad uentrem purgandum fuisset ingressus speluncham illic cum viris suis dauid inerat: q iam tam longo tēpore: ꝑsecutiōis eius mala tollerabat. Cumqz viri sui ad feriendum saul accederent: fregit eos respōsionibus: quia mittere manū in christum domini nō deberet. Qui tamē occulte surrexit 7 orā clamidis eius abscidit. Quid .n. p saul nisi mali doctores: Quid per dauid: nisi boni subditi designātur. Saul igitur ventrem purgare est: prauos prepositos conceptum in corde malitiam: vsqz ad opera miseri odoris extendere. 7 cogitata apud se noxia factis exteriorib' exequendo monstrare. Quem tamen dauid ferire metuit: quia pie subditorum mentes ab omni se peste obtrectationis abstinētes: prepositorum vittam nullo lingue gladio ꝑcutiunt: etiam cum de imperfectiōe redarguūtur. Quia etiam si quādo ꝓ ifirmitate sese abstinere vix possunt: vt extrema quedam atqz exteriora prepositorum mala: sed tamē humiliter loquātur: quasi oram clamidis silenter incidunt. Quia videlicet duz prelate dignitati saltem innoxie 7 latenter derogant: quasi regis superpositi vestem secant: 7 cū ad se redeunt ipsos se vehementis

ſime vel de tenuiſſima verbi lacera-
tione repꝛehendunt. Unde ⁊ bene
illic ſcriptum eſt. Poſt hec dauid
percuſſit coꝛ ſuum: eo quod abſci-
derat oꝛam clamidis ſaul. Facta q̄-
dem prepoſitoꝛum oꝛis gladio feri
enda non ſunt: ēt cū iam repꝛehē-
denda recte iudicantur. Quādo ve
ro cōtra eos vel in minimis lingua
labit: neceſſe eſt: vt per afflictionē
penitentie coꝛ pꝛematur: qnatinus
ad ſe reddat: ⁊ cum pꝛepoſite pote
ſtati deliq̄rit: eius cōtra ſe iudiciū:
a quo ſibi pꝛelata eſt perhoꝛreſcat.
Nā cū p̄poſitis deliquimus: eius
oꝛdinatōi qui eos nobis pꝛetulit ob
uiamus. Unde moyſes quoq; ꝯtra
ſe ⁊ aaron populum ꝯqueri cogno
uiſſet. Ait. Nos enim quid ſumus?
Nec contra nos ē murmur veſtrū
ſed ꝯtra dn̄z.

Q̄d aliter admonē
di ſūt ſui: atq; aliter dn̄i. Cap̄ xxix.

Aliter admonendi ſunt ſerui
atq; aliter dn̄i. Serui ſilicet
vt in ſe humilitatem ſemper aſpitiāt
domini vero: vt nature ſue qua eq̄
liter ſunt cum ſeruis cōditi: memo-
riam non amittāt. Serui admonē-
di ſunt: ne dn̄os deſpiciant ne deū
offendant: ſi oꝛdinationi illoꝛum ſu
perbiendo contradicūt. Domini ve
ro admonendi ſunt: quia contra de
um de munere eius ſuperbiunt: ſi e
os quos per conditionem tenēt ſub
ditos equales ſibi per nature ꝯſoꝛ-
tium non agnoſcunt. Iſti admonen
di ſunt: vt ſe eſſe ſciāt ſeruos domi-
noꝛum. Illi vero admonendi ſunt:
vt cognoſcant ſe conſeruos eſſe ſer-
uoꝛum. Iſtis namq; dicitur. Ser-
ui obedite dominis carnalibus. Et
rurſum. Quicūq; ſunt ſub iugo ſer-
uitutis: dominos ſuos omni hono
re dignos arbitrentur. Illis autem
dicitur. Et vos dn̄i eadem facite il-
lis remittentes minas ſcientes q̄d
illoꝛum ⁊ veſter eſt dn̄s in celis.

Q̄d alr̄ admonēdi ſunt ſapiētes
hꝰ ſeculi: atq; aliter hebetes. C. xxx

Aliter admonendi ſunt ſapiē
tes huius ſeculi: atq; aliter
hebetes. Sapientes quippe admo
nendi ſunt: vt amittant ſcire que ſci
unt: hebetes vero vt appetāt ſcire
q̄ neſciunt. In illis hoc primuz de-
ſtruendū eſt q̄ ſe ſapientes arbitrā
tur. In iſtis iam edificandum eſt
quicquid de ſapientia ſuperna co-
gnoſcitur: quia dum minime ſuper
biunt: quaſi ad ſuſcipiendum edifi
ciū coꝛda parauerunt. Cum illis la
boꝛandum eſt: vt ſapiētius ſtulti fi
ant: ſtultam autem ſapientiā deſe-
rant: ⁊ ſapientem dei ſtultitiā diſcāt
Iſtis vero pꝛedicandum eſt: vt ab
ea que putatur ſtultitia: ad veram
ſapientiam vicinius tranſeant.
Illis nanq; dicitur. Siquis inter
vos videtur ſapiens eſſe in hoc ſecu
lo: ſtultꝰ fiat vt ſit ſapiēs. Iſtis vo
dr̄. Non multi ſapientes ſecunduz
carnem. Et rurſuz. Que ſtulta ſunt
mundi elegit deꝰ: vt confundat ſa
pientes. Illos plerunq; ratiocina-

tionis argumenta istos nonnunq̄
melius exempla ꝯuertunt. Illis ni
mirum prodest vt in suis allegatio
nibus victi iaceant. Istis vero ali
q̄n sufficit: vt laudabilia alioꝝ fa
cta cognoscant. Vn̄ magister egre
gius sapientibus ⁊ insipientibus d̄
bitor: cum hebreorum quosdam sa
pientes: quosdam vero tardiores
admoneret: illis de cōpletione vete
ris testamenti loques eorum sapiē
tiam argumento superauit dicens.
Qd̄ enim antiquatur ⁊ senescit: ꝓ
pe adinteritum est. Cum vero solis
exemplis quosdam trahendos esse
cerneret: in eadem epistola adiūxit
Sancti ludibria ⁊ v̄bera experti: i
super ⁊ vincula ⁊ carceres lapidati
sunt: secti sunt: i occisiōe gladij mor
tui sunt: temptati sunt. Et rursum.
Mementote prepositoꝝ vestroꝝ
qui vobis locuti sunt verbum dei:
quorum intuentes exitum cōuersa
tionis imitamini fidem. Hec dicit:
quatenus ⁊ illos victrix ratio fran
geret: ⁊ istos ad maiora conscende
re imitatio blāda suaderet. Qd̄
aliter admonendi sunt ipudentes
atqȝ aliter verecundi. Cap. xxxi

ALiter admonēdi sunt ipudē
tes atqȝ aliter verecundi. Il
los nanqȝ ab impudentie vitio non
nisi icrepatio dura cōpescit. Istos
sūt plerūqȝ ad melius exortatō mo
desta ꝯponit. Illi se delinq̄re nesci
unt: nisi ēt a pluribus increpentur.
Istis plerunqȝ sufficit ad conuersi
onem quod eis mala sua doctor le
uiter ad memoriam reducit. Illos
melius corrigit qui inuehendo rep̄
hendit Istis autem maior ꝓfectus
adducitur: si hoc quod in eis repre
hēditur: quasi ex latere tangat̄ Im
pudentem quippe plebem iudeoꝝ
dn̄s increpans apte ait. Frōs mu
lieris meretricis facta est tibi nolui
sti erubescere. Et rursum: verecun
dantem refouet dicens. Confusio
nes adolescentie tue obliuisceris: ⁊
opprobrij viduitatis tue non recor
daberis: quia dominabitur tui qui
fecit te. Impudentes quoqȝ delin
quentes galathas paulus increpat
dicens. O insensati galathe: quis
vos fascinauit? Et rursuȝ. Sic stul
ti estis vt cum spiritu ceperitis: car
ne consumamini. Culpas vero vere
cūdātiū q̄i ꝯpatiēs rep̄hēdit dicēs
Gauisus sum in domino vehemen
ter quoniam tandem aliquando re
floruistis per me sentire sicut ⁊ sen
tiebatis. Occupati enim eratis: vt
⁊ illoꝝ increpatio culpas deterge
ret: ⁊ horum negligentiam sermo
mollior reuelaret. Quod aliter
admonendi sunt proterui: atqȝ ali
ter pusillanimes. Cap. xxxij

ALiter admonendi sunt pro
terui: aliter vero pusillāimes
Illi enim valde de se presummunt:
exprobrādo ceteros dedignāt̄ Isti
autem dum nimis infirmitatis sue
sunt consocij plerumqȝ in desperati
onem cadunt. Illi singulariter cun

Iſti deſpecta vehemēter eſſe putāt
que faciunt iccirco ī deſꝑatione frā-
gūtur. Subtiliter itaqꝫ ab argu
ente diſcutiēda ſunt opa ꝓteruoꝝ:
vt in quo ſibi placēt: oſtēdatur q̄ a
deo diſplicēt. Tūc enī ꝓteruos be-
ne corrigimus: cū ea q̄ benefeciſſe:
ſe credūt male acta mōſtremus. Ut
vnde accepta gloria creditur inuti-
lis cōfuſio ſubſequatur. Nonnūꝗ̄
vero cuꝫ ſe viciū ꝓteruie minime ꝑ
petrare cognoſcūt: compēdioſius
ad correptionē veniūt: ſi alteriꝰ cul
pe manifeſtioris ex latere requiſite
īproperio cōfundūtur. Ut ex eo q̄d
defēdere nequnt: cognoſcāt ſe tene
re īprobe quod defendūt. Unde cū
ꝓterue corrinthos paulus aduer-
ſum ſe videret īflatos: vt alius apol
lo alius pauli: alius cephe aliꝰ chri-
ſti: ſe eſſe diceret: inceſtus culpā in
mediū deduxit: que apud eos ꝑpe-
trata fuerat: ⁊ incorrepta remane-
bat dicēs. Auditᷣ inter vos fornica
tio qualis nec īter gētes: ita vt vxo
rem patris quis habeat. Et vos in
flati eſtis: ⁊ nō magis luctū habui-
ſtis: vt tolleretur dmedio veſtrū q̄
hoc fecit opus. Ac ſi aperte dicat.
Quid vos ꝑ ꝓteruiam huius vel
illius dicitis: q̄ per diſſolutionē ne-
gligētie: nullius vos eſſe mōſtratis
At contra puſillanimes aptius
ad iter bene agēdū reducimus ſi q̄-
dā eoꝝ bona ex latere requiramus.
Ut dum ī eis alia reprehēdēdo cor
ripimus: alia amplectendo laude-
mus. Quatinus eorum teneritudi-
nem laus addita nutriat: quam cul
pa increpata caſtigat. Plerūqꝫ aūt
vtilius apud illos proficimus: ſi ⁊
eorum bene geſta memoramus: ⁊
que ab eis inordīate geſta ſunt iam
non tanꝗ̄ perpetrata corripimus:
ſed q̄ſi ad hoc ne ꝑpetrari debeant
ꝓhibemꝰ. Ut ⁊ illa q̄ approbamꝰ
illatus fauor augeat: ⁊ ꝯ ea q̄ repre
hendimꝰ magis apud puſillāimes
exortatio verecunda ꝯualeſcat. Un̄
idem paulus: cum theſalonicenſes
in accepta predicatione ꝑdurantes
quaſi de vicino mundi termīo qua
dam agnoſceret puſillanimitate turᷣ
batos: prius in eis que fortia ꝓſpi-
cit laudat: ⁊ caute monēdo poſtmo
dum q̄ infirma ſunt roborat. Ait ei.
Grās agere debemus ꝓ omnibus
vobis deo ſemꝑ fratres: vt dignuꝫ
eſt q̄m ſuꝑcreſcit fides vr̄a: ⁊ abū-
dat caritas vniuſcuiuſqꝫ vr̄m ī in-
uicē: ita vt ⁊ nos ipſi ī vobis glorie
mur in eccleſijs dei ꝓ patientia vr̄a
⁊ fide. Qui cuꝫ blanda hec vite eoꝝ
ꝑmiſiſſet: ꝑconia paulopoſt ſubdi-
dit dicens. Rogamus autem vos
fratres per aduentū domini noſtri
ieſu chriſti: ⁊ noſtre ꝯgregatiōis in
ipſuꝫ: vt nō cito moueamī a uaro ſē-
ſu: neqꝫ terramini: neqꝫ ꝑ ſpiritū:
neqꝫ per ſermoneꝫ: neqꝫ per epiſto-
lam tanꝗ̄ per nos miſſam: quaſi in
ſtet dies domini. Egit enim verus
doctor: vt prius audirēt laudatiꝗ̄
cognoſcerent: ⁊ poſtmodum quod

exortati sequerētur: quatinus eorū mētem ne āmonitio subiūcta cōcuteret: laus p̄missa solidaret. Et q2 cōmotos eos vicini finis suspitiōe cognouerat: nō iam redarguebat motos: sed q̄si trāsacta nesciēs adhuc cōmoueri ꝓhibebat vt dū de ipsa lenitate monitiōis p̄dicatori suo se incognitos crederēt: tāto rep̄hēsibiles fieri: quāto ⁊ cognosci ab illo formidarēt.

Quod aliter admonendi sunt impatientes atq3 aliter patientes. Cap. xxxiij.

Aliter admonēdi sunt ipatiētes: atq3 aliter patiētes. Dicēdum nanq3 est impatiētibus: quia dum frenare spiritū negligunt: per multa etiam que non appetunt iniquitatum abrupta rapiūtur. Quia videlicet mentē impellit: furor quo nō trahit desideriū: ⁊ agit cōmota nesciēs: vnde post doleat sciens. Dicendū quoq3 est ipatiētibus q2 dū cōmotionis impulsu p̄cipites q̄dā velud alienati ꝑagunt vix mala sua postq̄ fuerint ꝑpetrata cognoscāt. Qui dum ꝑturbationi sue minime obsistunt: etiā si qua a se tranquilla mente obsistūt fuerāt bene gesta cōfundunt. Et improuiso impulsu destruūt: quicq̄d forsitā diu labore ꝓuido construxerunt. Ipsa aūt q̄ mater est omniū virtutū custosq3: per impatientie vitiū virtus charitatis amittit. Scriptum q̄ppe est. Charitas patiens est. Igitur cum minime est patiens caritas non est. Per hoc quoq3 impatientie vicium ipsa virtutum nutrix doctrina dissipatur. Scriptum quippe est. Doctrina viri per patientiam dinoscitur. Tanto ergo quisq3 minus ostēditur doctus: quāto minus conuincitur patiens. Neq3 enim post veraciter bona docēdo impendere si viuēdo nescit equanimiter mala aliena tollerare. Per hoc quoq3 impatiētie vitiū: plerūq3 mentē arrogātie culpa transfigit. Quia dum despici i. mūdo hoc qui〈s〉q3 nō patitur: si qua sibi bona occulta sunt ostētare conatur. Ac sic per impatientiā vsq3 ad arrogantiam ducitur. Quia dū ferre despectionem non potest: detegēdo semetipsum in obstētatione gloriatur. Unde scriptum est. Melior est patiens arrogāte: quia videlicet elegit patiens quelibet mala perpeti: q̄ per ostentationis vitiuz bona sua occulta cognosci. At cōtra arrogās eligit bona de se vel falsa iactari ne mala possit vel minima ꝑpeti. Quia igitur cum patientia relinquitur etiam bona reliqua que iam gesta sunt destruūtur: recte ad ezechielez esse in altari dei fieri fossa ꝓhibetur: vt videlicet in ea holocausta superposita seruentur: si enī in altari fossa non esset: omne q̄ in eo sacrificium reperiret superueniens aura dispergeret. Quid enim accipimus per altare dei nisi animaz

iusti. Que quot bona egerit: tot su/
per se ante eius oculos sacrificia im
ponit. Que ante est altaris fossa ni/
si beatorum patientia? Que dũ mẽ
tẽ ad aduersa tolleranda humiliat:
quasi more fouee hanc in imo posi
tam demonstrat. Fossa autẽ in alta
ri fiat: ne superpositum sacrificium
aura dispergat idest electorũ mẽs
patientiam custodiat: ne commota
vento inpatientie: etiam hoc quod
bene operata est amittat. Bene aũt
hoc eadem vnius cubiti esse memo
ratur. Quia nimirum si patiẽtia nõ
deseritur vnitatis mensura seruat᷑
Unde ⁊ paul᷒ ait ad galathas. In
uicem onera portate: ⁊ sic adimple
bitis legem christi. Lex quippe est
christi caritatis vnitas q̃ soli pfici/
unt: q̃ nec cũ grauãtur excedũt. Au
diant igitur inpatiẽtes: quod scrip
tum est in prouerbijs. Melior est
patiens forti viro: ⁊ qui dominat᷑
aĩo suo expugnatore vrbium. Mi/
nor est enim victoria vrbium: quia
extra sunt que subiguntur. Ualde
autem est maius: quod per patien
tiam vincitur: quia ipse a se animus
superat᷑: ⁊ per semetipsum sibimet/
ipsi subicit: quando eum patientia
intra se frenari compellit. Audiant
ĩpatiẽtes: quod electis suis veritas
dicit. Impatientia vestra possidebi
tis animas vestras. Sic enĩ cõditi
sumus vt ratio animã ⁊ anima cor
pus possideat. Ius ꝟo aĩe a corpis
possessione repellit᷑: si nõ prius aĩa
a possessione rationis possideatur.
Custodem igitur cõditõis nostre
patientiã dominus esse demonstra
uit: q̃ in ipsa nos possidere nosmet
ipsos docuit. Quanta igitur sit im/
patientie culpa cognoscimus per q̃
⁊ hoc ipsum amittim᷒ possidere q̃d
sumus. Audiant impatiẽtes quod
per salomonẽ rursum dicit᷑. Totũ
spiritum suum profert stultus sapi/
ens autẽ differt ⁊ reseruat in postre
mũ. Impatientia vero impellente
agitur: vt totus foras spiritus pro/
feratur: quoniam iccirco perturba
tio citius eicit: quia nulla interius
sapientie disciplina concludit. Sa/
piens autẽ differt ⁊ reseruat in po
stremũ. Lesus enim in presens se
vlcisci nõ desiderat: quia etiam tol/
lerans parci optat: sẓ tamẽ iuste vi/
dicari omnia extremo iudicio non
ignorat. At ꝯtra admonẽdi sũt
patiẽtes ne in eo q̃ exterius portãt
interius doleãt: ne tante virtutis sa
crificium quod integrum foris im/
molant intus malitie peste corrum
pant: ⁊ cum ab hominibus non a/
gnoscitur: sed tamẽ sub diuina exa
minatõe peccat᷑: tanto deterior cul
pa doloris fiat: quãto sibi añ homi
nes virtutis speciem vindicat. Di/
cendum itaq; est patientibus vt stu
deant diligere quod sibi necesse est
tollerare. Ne si patiẽtiã dilectio nõ

sequit: in deteriorem culpam odij: virtus ostēsa ꝯtatur. Unñ cum paulus diceret: caritas patiēs ē ılco adiunxit. Benigne est. Uidelꝫ ostendens: quia q̄s ex patientia tollerat amare etiaꝫ ex benignitate ñ cessat. Unð idem doctor egregius cū patientiā discipulis suaderet dicēs omnis amaritudo ⁊ ira: ⁊ indignatio ⁊ clamor: ⁊ blassemia tollatur a vobis: q̄si cūctis exterius iā bene cōpositis ad iteriora cōuertitur: dum subiungit cum omni malitia. Quia nimirum frustra idignatio clamor ⁊ blassemia ab exterioribus tollitur si iterioribus vitiorū mater malicia dominatᷓ: ⁊ icassum foris nequitia incidit ex ramis: si surrectura intus multiplitius in radice seruatur. Unñ ⁊ p semetipsam veritas dicit. Diligite inimicos vestros: bñ facite his qui oderunt vos: ⁊ orate ꝑ psequētibus ⁊ callmniantibus vos. Uirtus itaqꝫ est coram hominibus aduersarios tollerare: sꝫ maior virtus est corā deo diligere. Quia hoc solum deꝰ sacrificiū accipit qð āte eiꝰ oculos in altari boni opis flāma caritatis accendit. Hinc ē qð quibusdam patiētibꝰ rursum nec tamē diligentibus dicit Quid auteꝫ vides festucā in oculo fratris tui ⁊ trabē i oculo tuo non vides. Perturbatio q̄ppe ipatientie festuca est: malitia vero i corde trabis i oculo. Illā nāqꝫ aura temptationis agitat: hanc autē ꝯsumata nequitia pene imobiliter portat. Recte vero illic subiungitur. Hypocrita eijce primū trabeꝫ de oculo tuo: ⁊ tunc videbis eicere festucā de oculo fratris tui. Ac si dicatur mēti iniqꝫ interius dolenti: ⁊ sanctam se exterius p pacietiam demonstranti. Prius a te malitie molem excute: ⁊ tūc alios de ipatiētie leuitate reprhende: ne dum nō studes simulationem vincere: peius tibi aliena sit praua tolerare. Euenire etiaꝫ plerūqꝫ patiētibus solet: vt eo q̄dem tempore q̄ vel aduersa patiuntur: vel cōtumelias audiūt nullo dolore pulsentur: ⁊ sic patientiā exibeant: vt custodire etiaꝫ cordis inocētiā non obmittant. Sꝫ cū post paululū hec ipsa q̄ ptulerint ad memoriam reuocāt: igne doloris iflamantur: argumēta ultionis iqrunt ⁊ māsuetudinē q̄ tolerātes habuerūt retractātes i malitiā ꝯtūt. Quibus citiꝰ a p̄dicāte succurritᷓ: si q̄ sit huiusmōi pmutationis causa pandatur. Callidus nāqꝫ aduersarius bellum contra duos mouet: vnum videlicet inflāmans vt cōtumelias prius inferat: alterū ꝓuocās vt cōtumelias lesus reddat. Sꝫ plerūqꝫ dum huius iam victor est qui iniuriam persuasus irrogat ab illo vincitur: qui illatam sibi equanimiter portat. Unius ergo victor queꝫ cōmouendo subiugauit: tota cōtra alterū ꝯtute se erigit: eumqꝫ obsistentem fortitᷓ ⁊ vincentē dolet. Quem quia cōmouere in ipsa cōtumeliaꝝ

iaculatione non potuit: ab apto certamine iterum quiescens: et secreta suggestione cogitationē lacescens: aptum deceptionis tempus inquirit. Quia enim publicū bellum pdidit ad exercendas occulte insidias exardescit. Quietis nāq3 iam tēpore ad victoris animum redit: vel rerum damna vel iniuriarum iacula ad memoriam reducit. Cunctaq3 que sibi illata sunt vehemēter exaggerans intollerabilia ostendit. Tātoq3 mentem merore conturbat: vt plerūq3 vir patiens: illa se equanimiter tollerasse post victoriam captiuus erubescat: seq3 non reddidisse contumelias doleat: et deteriora repēdere si occasio prebeatur q̄rat. Quib9 ergo isti sūt similes: nisi his q̄ p fortitudine i cāpo victores sūt: s3 per negligentiā postmodum itra vrbis claustra rapiuntur? Quibus sunt similes nisi is quos irruēs grauis languor a vita nō subtrahit: s3 leuiter veniens recidiua febris occidit. Admonendi sunt igitur patientes vt cor post victoriam muniant: vt hostem publico bello superatum insidiari menibus mentis intendāt vt languorem plus serpētem timeant: ne hostis callidus eo in deceptione postmodum maiori exultatione gaudeat: quo illa dudum contra se rigida colla victorum calcat.

Qr aliter admonēdi sunt beniuoli: atq3 aliter inuidi. Cap. xxxiiij

Aliter admonendi sunt beniuoli: aliter vero inuidi. Admonendi nanq3 sunt beniuoli vt sic alienis bonis congaudeant: quatinus habere etiam propria concupiscant. Sic primorū facta diligendo laudēt: vt ea etiam imitando multiplicent. Ne si in hoc presentis vite studio: ad certamen alienū deuoti fautores sed pigri spectatores assistunt eo post certamen sine brauio remaneāt: quo nūc in certamine non laborant. Et tunc eorū palmas afflicti respiciant: in quorū nunc laboribus occisi pdurant. Ualde qnippe peccam9 si aliena bene gesta nō diligimus: sed nil mercedis agim9 si ea que diligimus inquātum possumus non imitamur. Dicendū itaq3 est beniuolis: q̄a si imitari bona minime festinant que laudantes approbant: sic eis virtutu3 sanctitas: sicut stultis spectatoribus ludicrarum artium et histrionū vanitas placet. Illi nāq3 aurigarum ac histrionu3 gesta fauoribus efferunt: nec tamē tales esse desiderāt: quales illos cōspiciūt esse quos laudāt. Mirātur eos placita fecisse: s3 tñ similiter deuitāt placere. Dicēdū est beniuolis: vt cū primorū facta cōspiciūt ad suum cor redeant: et de alienis actibus non presumant: nec bona laudēt: et agere recusent. Grauius q̄ppe extrema vltione puniēdi sunt: q̄ bus quod vnitari noluerūt placuit

Admonendi sunt inuidi vt ppēdant quāte cecitatis sunt: qui alie-

no ꝓfecto deficiunt: aliena exulta/
tione contabescũt: quante infelicita
tis sunt: qui melioratione proximi
deteriores fiunt. Dunqꝫ augmẽta
aliene ꝓsperitatis aspiciũt apud se/
metipsos ãxie afflicti cordis sui pe/
ste moriũtur. Quid istis infellitius
quos dum conspecta felicitas affi/
cit: pena nequiores reddit. Aliorũ
vero bona que habere non possunt
si diligerẽt: sua fecissent. Sic quip/
pe sunt vniuersi cõsistentes in fide:
sicut multa membra vno cõtinẽtur
in corpore: que ꝑ officium quidem
diuisa sunt: sed in quos sibi vicissim
congruũt: vnum fiunt. Unde fit vt
pes per oculuz videat: ⁊ per pedes
oculi gradiantur: ori auditus auri/
um seruiat: ⁊ ad vsum suũ auribus
lingua cõcurrat. suffragetur mani/
bus venter: vẽtri manꝰ operentur.
In ipa igitᵗ corpis positione accipi
mus. q̇d in actione seruemus. Ni/
mis itaqꝫ turpe est non imitari q̇d
sumus. Nostra sunt nimirũ: que ⁊
si imitari non possumꝰ amamus in
aliis: ⁊ amantiũ fiunt queqꝫ aman
tur in nobis. Hinc ergo pensent in
uidi caritas quante virtutis sit: que
alieni laboris opera: nostra sine la
bore facit. Dicendum nãqꝫ inuidis
est qꝛ dum se a liuore minime custo
diunt: in antiquã versuti hostis ne/
quitiã dmerguntᵗ. De illo nãqꝫ scri
ptuz est. Inuidia aũt diaboli mors
intrauit in orbem terrarũ. Qꝛ eniz
ipse celum perdidit condito homi/
ni hoc inuidit: ⁊ suam dãnationem
perditus ad hec alios perdẽdo cu/
mulauit. Admonẽdi sunt inuidi
vt cognoscant quantis lapsibus suc
crescentis ruine subiaceant: qꝛ duz
liuorem a corde minime proiciũt:
ad apertas operũ neq̇tias dvoluũ
tur. Nisi. n. cayn inuidisset acceptã
fratris hostiam: minime peruenis/
set ad extinguendã vitaz: vnde scri
ptũ est. Et respexit dominꝰ ad abel
⁊ ad munera eius. Ad cayn vero ⁊
ad munera eius non respexit. Ira/
tusqꝫ est cayn vehementer ⁊ conci/
dit vultus eius. Liuor itaqꝫ sacrifi
cii fatricidii seminariũ fuit. Nãqꝫ
meliorez se eẽ doluit. ne vt cũqꝫ eẽt
amputauit. Dicendum ẽ inuidis qꝛ
dum se ista peste consumunt: ẽt q̇c/
quid in se aliud boni habere viden/
tur interimunt: vnde scriptum ẽ: vi
ta carniuz sanitas cordis: putredo
ossium inuidia. Quid enim per car
nes nisi infirmꝰ quedaz ac terrena?
Et quid ꝑ ossa nisi fortia acta signã
tur? Et plerumqꝫ contingit: vt que
dam cum cordis ĩnocentia in non/
nullis actibus suis infirmi videan/
tur: q̇dam vero iam quedam ante
humãos oculos robusta exerceãt:
sꝫ tamẽ erga alioꝝ bona intus inui
die pestilẽtia tabescant. Bñ ergo di
citᵗ. vita carniũ: sanitas cordis. Qꝛ
si mentis innocentia custoditur: ẽt
si qua foris infirma sunt: quando/
qꝫ roborantur: vñ illic subditur re/
cte. Putredo ossium inuidia: qꝛ per

liuoris vitiuz: ante dei oculos pere unt: et que humanis oculis fortia videntur. Ossa quidem per inuidiaz putrescere est: quedam et robustaz depire. Quod aliter admonendi sunt simplices: atque aliter impuri.

Aliter admonen- Ca. xxxv. di sunt simplices. atque aliter impuri. Laudandi sunt simplices quod stu deant numquam falsa dicere: sed sunt admo nendi vt nouerint nonnumquam vera reti cere. Sicut enim semper dicentem falsi- tas lesit: ita nonnumquam quibusdam audi ta vera nocuerunt: vnde coram disci pulis suis dominus locutionem suaz temperans ait. Multa habeo vobis dicere: sed nunc non potestis illa por- tare. Admonendi sunt igitur simplices vt sicut fallatiam vtiliter vitant sem per: ita veritatem semper vtiliter proferant. Admonendi sunt vt simplicitatis bo no prudentiam adiungant quatinus sic securitatem de simplicitate possi deant: vt circumspectionem pruden- tie non amittant. Hinc namque per do- ctorem gentium dicitur: volo vos sapien tes esse in bono: simplices autem in ma lo. Hinc electos suos per semetipsaz veritas admonet dicens. Estote pru dentes sicut serpentes: et simplices si cut columbe. Quia videlicet in electorum cor dibus: debet et simplicitatem colum be astutia serpentis acuere: et serpen tis astutiam columbe simplicitas tem perare. Quatinus nec se ducti per prudentiam calleant: nec ab intelle- ctus studio ex simplicitate torpescant.

At contra admonendi sunt impu ri vt quod grauis sit quem culpabiliter sustinent duplicitatis labor agno- scant. Dum enim deprehendi metuunt: semper improbas defensiones querunt: semper prauis agitantur suspitionibus. Nil autem est ad defendendum puritate tutius: nil addicendum veritate fa cilius. Nam dum fallatiam suam tu eri coguntur: duro cor labore fatiga tur. Hinc namque scriptum est. Labor la biorum ipsorum operiet eos. Qui enim nunc implet tunc operit: quia cuius nunc animum per blandam inquietudinem exerit tunc per asperam retributionem premit Hinc enim per hieremiam dicitur. Docue- runt linguam suam loqui mendatium: vt inique agerent laborauerunt. Ac si apte diceretur. Qui amici veritatis sine labore esse poterant: vt peccent la borant. Cumque viuere simpliciter ne queunt: laboribus exigunt vt moriantur. Nam plerumque in culpa depre hensi: dum quales sint cognoscire- fugiunt: sub fallacie velamine sese ab scondunt. Et hoc quod peccant quodque aperte iam cernitur excusare moliun tur: ita vt sepe is qui eorum culpas cor- ripere studet: aspersis falsitatis nebu- lis seductus: pene se amisisse euideat quod de eis iam certum tenebat: vnde recte subinde sub specie per prophetam con- tra peccantem animam excusantemque se dicitur. Ibi habuit foueam heritius. Heri- tij quippe nomine impure mentis seseque calide defendentis duplicitas designatur quia videlicet heritius dum deprehenditur eius caput

cernitur ⁊ pedes videntur ⁊ corpus omne conspicitur: sed cum apprehēsus fuerit semetipsum in sperā colligit: pedes introrsus subtrahit: caput abscondit ⁊ in terra tenētis manus totū simul amittitur: quod totum ante videbatur. Sic nimirum sic ipure mentes sūt: cum in suis excessibus cōprehendunt. Caput enī heritij cernit: quia q̄ initio ad culpam peccator accesserit videt. Pedes heritij conspiciūtur quia qb⁹ vestigijs neq̄tia sic ꝑpetrata agnoscitur: ⁊ tamē adductis repente excusationibus impura mēs itrorsuꝫ pedes colligit: quia cūcta iniq̄tatis sue vestigia abscōdit. Caput subtrabit quia miris defēsionibus nec inchoasse malum ostendit se aliquod. Et quasi spera ī manu tenentis remanet quia is qui corripit cūcta q̄ iam cognouerat subito amittens iuolutum intra cōscientiam peccatorem tenet. Et quē totum iam deprehendendo viderat: tergiuersatiōe praue illusus defēsionis: totuꝫ pariter ignorat. Foueā ergo heriti⁹ hꝫ irreprobrijs: quia malitiose mētis duplicitas sese intra se colligēs: abscondit ī tenebris defensionis. Audiant impuri quod scriptū ē. Qui ambulat simpliciter: ābulat ꝯfidenter Fiducia q̄ppe magne securitatꝭ est: simplicitas actiōis. Audiāt qđ sapiētis ore dicitur. Spiritus sāct⁹ discipline effugiet fictum. Audiant qđ scriptura rursuꝫ teste ꝓhibetur Cum simplicibus sermocinatio ei⁹ Deo enim sermocinari ē ꝑ illustratiōnem sue ꝑsentie: humanis mētib⁹ archana reuelare. Cū simplicibus igitur sermocinari dicitur: quia de supnis misterijs illoꝝ mētes radio sue visitationis illuminat: q̄s nulla vmbra duplicitatꝭ obscurat. Est autem speciale duplitium malū q̄a dū puersa ⁊ dupplici actione alios fallunt: quasi ꝑstātius ceteris prudentes se esse gloriantur. Et quia distrīctōēꝫ retributionis non cōsiderant de dānis suis miseri exaltāt. Audiant autē qn̄ sophōias ꝓpheta vim diuine animaduersiōis super illos intentat dicens. Ecce dies domini venit: magn⁹ et horribilis: dies ire dies illa dies tenebrarum ⁊ calligīs dies nebule ⁊ turbinis: dies tube ⁊ clangoris super omnes ciuitates munitas: ⁊ super omnes angulos excelsos. Quid per ciuitates munitas accipitur: nisi suspecte mentes: ⁊ fallaci semꝑ defensione circūdate Que quotiēs caruꝫ culpa corripitꝭ veritatꝭ ad se iacula non admittunt Et quid per excelsos angulos nisi ipura corda signāt? Duplex q̄ppe in angulis sp̄ ē paries. Que dū vitatē simplicitatꝭ fugiūt ad semetipsa q̄dāmodo duplicitatis puersitate replicātur ⁊ q̄d est deterius apud cogitatiōes suas ī fastu prudentie eripa se culpa impuritatis extollūt Dies igitꝭ dn̄i vīdicē atq̄ꝫ aīaduersionis plena sup ciuitates munitas ⁊

super angulos venit: q2 ira extremi
iudicij: humana corda 7 defensioni
bus contra veritatē clausa destruit
7 duplicib⁹ inuoluta dissoluit. Tūc
enī cadent munite ciuitates: q2 mē
tes impenetrate deo damnabūtur.
Tunc excelsi anguli corruēt: quia
corda q̄ se per ipuritatis prudentiā
erigunt: p iustitie sententiam proster
nūtur. Quō aliter admonēdi sūt i
colūes: atq3 aliter egri. Ca. xxxvi.

Aliter amonēdi sūt icolumes
atq3 alr̄ egri. Admonēdi sūt
in columes vt sanitatē corpis exer
ceant ad sanitatē mentis: ne si acce
pte incolumitatis grām: ad usū ne
quitie inclinēt: dono dei deteriores
fiant: 7 eo postmodū supplitia gra
uiora mereātur: quo nunc largiori
bus bonis dei: male vti nō metuūt.
Admonēdi sūt icolumes: ne oppor
tunitatem salutis pmerētes i perpe
tuū despitiāt. Scriptum nāq3 est.
Ecce nūc tp̄s acceptabile: ecce nūc
dies salutis. Admonēdi sūt ne pla
cere deo si cū pñt noluerit: cum vo
luerint sero nō possint. Hinc est enī
q̄d post sapia dicerit quos pri⁹ diui
tius renuētes vocauit dicēs: voca
ui 7 renuistis: extēdi manū 7 nō fu
it q aspiceret. Despexistis oē cōsiliū
7 increpationes meas neglexistis.
Ego quoq3 i iteritu vestro ridebo
7 subsānabo: cum vobis qd̄ time
batis aduenerit. Et rursū. Tūc iuo
cabit me 7 nō exaudiā: mane consur
gent 7 nō inuenient me. Sal⁹ itaq3
corporis quādo ad bn̄ operandum
accepta despicitur: quāti sit mune
ris admissa sētit: 7 in fructuose ad
vltimū q̄ritur: q cōgruo concessa tē
pore vtiliter nō hētur: vñ bene per
salomonē rursū dr̄. Ne des alienis
tuum honorē: 7 ānos tuos crudeli
ne forte ipleant extranei virib⁹ tu
is: 7 labores tui sint in domo aliēa
7 gēmas in nouissimis quando con
sumpseris carnes 7 corp⁹ tuū. Qui
nāq3 a nobis alieni sunt nisi mali
gni spūs: q2 celestis patrie sūt sor
te sepati? Quis vero honor noster
est: nisi quid et in luteis corporib⁹
conditi: ad conditoris tū nostri su
m⁹ imaginē creati? Uel qs ali⁹ cru
delis nisi ille apostata angelus: q
7 semetipsum pena mortis superbi
endo perculit: 7 inferre mortē hūa
no generi et perdit⁹ nō pepercitur
Honorem suū alienis itaq3 dat: q
ad dei imaginē ac similitudinē con
ditus vite sue tēpora malignorum
spūu3 voluptatib⁹ administrat. An
nos et suos crudeli tradit: q2 ad vo
luntatem male dominātis aduersa
rij: accepta viuēdi spatia expendit:
vñ bn̄ subdr̄. Ne forte ipleant ex
tranei virib⁹ tuis: 7 labores tui sint
in domo aliena. Quisquis eni3 per
acceptā valitudinē corpis per attri
butā sibi sapiam mentis: nō exercē
dis virtutib⁹ s3 perpetrandis vitijs
laborat: nequaq̄ viribus suis sua3
domū3: s3 extraneorum habitacula
.i. imūdorum spūum fcā multipli

cat nimirum luxuriando vel super
biendo agẽs: vt ẽt se addito perdi-
torum numerꝰ crescat. Bene autem
subdit: ⁊ gẽmas ĩ nouissimis quã-
do cõsumpseris carnes: ⁊ corpꝰ to-
tum. Plerũqꝫ enim accepta salꝰ car
nis: per vitia expendit. Sꝫ cum re
pente subtrahit: cum molestijs ca-
ro atteritur: cum iam egredi aĩa vr
getur: diu male habita quasi ad bñ
viuẽdũ salꝰ amissa reqritur. Et tũc
gemunt hoĩes ꝙ deo seruire nolue-
runt: qñ dãna negligentie sue recu-
perare seruiendo nequaquã possũt
vnde alias dr̃. Cum occideret eos ĩ
quirebant eum. At cõtra admo
nẽdi sunt egri vt eo se dei filios sen-
tiant: quo illos disciplĩe flagella ca
stigant. Nisi eni correctis heredita
tem dispõeret: erudire eos per mo-
lestias non curaret. Hinc nanqꝫ ad
ioannẽ dominꝰ per angelum dicit.
Ego quos amo corrigo ⁊ castigo.
Hinc rursum scriptũ est. Fili mi no
li negligere disciplinam domini: nꝫ
fatigeris cum ab eo argueris: quem
diligit enim dominꝰ corrigit ⁊ casti
gat: flagellat aũt omnẽ filium quem
recipit. Hinc psalmista ait. Multe
tribulatões iustorum. Hinc beatus
iob in dolore clamans ait. Si iustꝰ
fuero nõ leuabo caput saturatꝰ affli
ctione ⁊ miseria. Dicendum ẽ egris
vt si celestẽ patriã suam credunt: ne
cessario in hac vita labores velut in
aliena patria patiãtur. Hinc est. n.

ꝙ extra lapides tonsi sunt: vt in cõ
structõe templi domini absqꝫ mal-
lei sonitu ponerẽtur. Qꝛ videlicet
nũc foris per flagella tondimur: vt
intus in tẽplum dei postmodum si-
ne disciplĩe percussione dispõamur
quatinꝰ q̇cquid in nobis est super-
fluũ: mõ pcussio resecet: ⁊ sola nos
in edificatõe caritatis concordia li-
get. Admonẽdi sunt egri vt cõside-
rent, p percipiẽdis terrenis heredi
tatibꝰ ꝙ̃ dura carnales filios disci-
pline flagella castigẽt. Que ergo no
bis diuine correctionis grauis ẽ pe
na: per quã ⁊ nũquã amittenda he
reditas percipit: ⁊ semp mansura
supplitia vitant. hinc ⁊. n. paulꝰ ait.
Patres q̇dem carnis nostre habui
mus eruditiones ⁊ reuerebamur
eos: nõ multo magis obtemperabi
mus patri spũum ⁊ viuemus? Et il-
li q̇dem in tpe paucorum dierum: sꝫ
volũtatem suam erudiebant nos.
Hic aũt ad id quod vtile ẽ: in recipi
endo sanctificationem eius. Ad
monẽdi sunt egri: vt considerent ꝙ̃
ta salus cordis sit molestia corporis
que ad sui cognitionem mẽtem reuo
cat. Et quam plerũqꝫ salus abijcit:
in firmitatis memoria reformat: vt
animꝰ q̇ extra se in elationem duci-
tur: cui sit cditõi subditꝰ ex percus-
sa quam sustinet carne memoretur.
Qꝛ recte p balaã si tamẽ vocem dei
subseq̇ obediẽdo voluisset: ĩ ipsa ciꝰ
itineris retardatõe signat. Balaã

nāq3 puenire ad ppositum tēdit: s3 ei⁹ votum aial cui presidet prepedit Prohibitōe qppe imorata asina videt angelum quē humana nō videt mens. Quia plerūq3 caro per molestias tarda flagello suo menti deu3 indicat: quem mēs ipsa carni presidens nō videbat. Ita vt anxietate3 spūs pficere in hoc mundo cupientis: velut iter tendētis impediat: donec ei iuisibilem qui sibi obuiat innotescat: vnde 7 bñ per petru3 dī. Correctionem habuit sue vesanie subiugale aial mutum: qd hois voce loquens phibuit pphete insipientiā. Insan⁹ qppe hō a subiugali muto corripitur: qñ mēs elata humilitatis bonu3 qd tenere debeat ab afflicta carne memoratur: Sed huius correctiōis donum balaā nō obtinuit: iccirco quia ad bñdicendum missus fuerat: 7 ad maledicēdum pergens voce3 nō mentē mutauit. Admonendi sunt egri: vt molestia corporalis quāti sit muneris considerēt: q̄ 7 admissa peccata diluit: 7 ea que poterant admitti cōpescit: que sumpta ab exterioribus plagis: cōcusse mēti penitentie vulnera infligit: vnde scriptum est. Liuor vulneris abstergit mala: 7 plage isecretioribus ventris. Mala eni liuor abstergit vulneris: q2 flagellorum dolor vel cogitatas vel ppetratas neqtias diluit. Solet vero ventris appellatione mēs accipi: q2 sicut venter consumit escas: ita mēs pertractādo excoquit curas. Quia eni venter mēs dī: ea sentētia docetur: qua scriptum est. Lucerna dñi que inuestigat omnia secreta ventris: spiraculum hois. Ac si diceret: diuini afflatus illumiatio cu3 i mētem hois venerit: eam sibimetipsi illuminās ostēdit: q̄ añ sci spūs aduentum cogitationes prauas 7 portare poterat: 7 pēsare nesciebat. Liuor.n. vulneris abstergit mala 7 plage i secretioribus ventris: q2 dum exterius pcutimur: ad peccatorum nostroru3 memoriam taciti afflictiq3 reuocamur. Atq3 ante oculos nostros cūcta q̄ a nobis sun t male gesta reducimus 7 per hoc qd patimnr foris magis itus qd fecim⁹ dolem⁹: vnde fit vt iter apta vulnera corporis ampli⁹ nos abluat plaga secreta vētris: q2 sanat neqtiam praui opis occultum vulnus doloris. Admonēdi sunt egri quatinus patientie virtutem seruēt: vt incessāter q̄ta redemptor noster: ab hijs quos creauerat pertulit mala cōsiderēt: quod tot abiecta cōuitiorum pbra sustinuit: q de manu antiq hostis captiuorum quottidie aias rapiēs insultātium alapas accepit: qd aq nos salutis abluens: a perfidorum sputis faciem n on abscondit: q ad uocatione sua3 nos ab eternis supplitijs liberās: tacit⁹ flagella tollerauit. Qd iter angelorum choros pēnes nobis honores tribuēs: colaphos ptulit: qd a pcōp nos pun

ctionibus saluans spinis caput sup
ponere non recusauit: ꝙ eterna nos
dulcedine inebrians: i siti sua ama
ritudinez fellis accepit. Qui pro
nobis patrē cū ꝑuis diuinitate eēt eq̄
lis: adorauit sub irrisione adoratꝯ
tacuit: ꝙ vitam mortuis preparās:
vsqȝ ad mortem ipse vita peruenit.
Cur itaqȝ asperū creditur: vt a dō
tolleret flagella pro malis: si tāta de
us pertulit ab hominibus mala ꝓ no
bis. Aut sana intelligentia quis de
percussione sua ingratus existat: si
ipē huic sine flagello nō exijt. ꝗ hic
sine peccato iuxta? Qualiter ad-
monēdi sunt ꝗ flagella metuunt: ⁊
propterea innocenter viuunt: atqȝ
aliter qui sic iniq̄tate duruerunt: vt
nȝ ꝑ flagella corrigantᷣ. Ca. xxxvij.

Aliter admonēdi sunt qui fla
gella metuūt ⁊ ꝓpterea ino-
center viuunt: atqȝ aliter qui sic in
iniquitate duruerunt: vt nec per fla
gella corrigātur. Dicendum nāqȝ ē
flagella timentibus: vt ⁊ bona tem-
poralia nequaꝗ̄ pro magno deside
rent: q̄ ad eē ēt prauis vidēt: ⁊ ma-
la p̄ntia nequaquaȝ velut intollera
bilia fugiāt: quibꝯ plerumqȝ hic ēt
bonos affici nō ignorant. Admo-
nendi sunt vt si malis veraciter ca-
rere desiderāt: supplitia eterna per
horrescant. Nec in hoc supplitiorū
timore permaneant: sed ad amoris
grāȝ nutrimēto caritatis excrescāt.
Scriptum quippe ē. Perfecta cari
tas foras mittit timorem. Et iteruȝ
scriptum est. Non enim accepistis
spūm seruitutis iterū in timore: sȝ
spūm adoptionis filiorum in quo
clamamus abba pr̄: vnde idem do
ctor iterum dicit: vbi spūs dn̄i ibi li
bertas. Si ergo adhuc a praua ac
tione formidata pena ꝓhibȝ profe-
cto formidantis aīum nulla spūs li
bertas tenet. Nam si penam n̄ me-
tueret: culpam ꝓculdubio perpetra
ret. Ignorat itaqȝ mens grāȝ liber
tatis: quā ligat timoris seruitꝯ. Bo
na enim ꝓ semetipsis amanda sunt
⁊ nō penis compellētibus exequen
da. Naȝ qui ꝓpterea bona facit: qꝛ
tormentorum mala metuit: vult nō
eē ꝙ metuat: vt audenter illicita cō
mittat: vnde luce clarius constat ꝙ
coram deo inocētia admittitᷣ: ante
cuius oculos ex ꝺ̄siderio peccatur.

At contra hij quos ab iniquita
tibus nec flagella cōpescunt: tanto
acriori inuectione feriēdi sunt: quā
to insensibilitate maiori duruerūt.
Plerūqȝ enim sine dedignatione ꝺ̄
dignādi sunt: sine desperatione de
sperādi: ita dūtaxat vt ostēsa despe
ratio formidinem incutiat: ⁊ subiūcta admōitio ad spē reducat. Distri
cte itaqȝ contra illos diuine senten-
tie proferende sunt: vt ad cognitio
nem sui aīaduersione cōsiderata re
uocentur. Audiant eni in se imple-
tum eē. ꝙ scriptum est. Si cōtunde
ris stultū i pila quasi tipsanas feriē
te desuper pilo: non auferetᷣ ab eo
stultitia eius. Contra hos prophe

ta dño queritur dicens. Attriuisti eos: ⁊ renuerũt accipere disciplinã. Hinc est ꝙ dom⁹ dicit. Interfeci ⁊ perdidi populum istũ: ⁊ tñ a vijs su is non sunt reuersi. Et rursus ait. Populus non ẽ reuersus ad percu tientem se. Hinc voce flagellantiũ ꝓpheta cõqueritᷣ dicens. Curaui mus babilonez ⁊ nõ est sanata. Ba bilon qppe curatᷣ nec tñ ad sanita tem reducitᷣ: qñ mens in praua acti one confusa verba correctionis au dit flagella correctõis percipit: ⁊ ta mẽ ad recta itiera salutis: redire cõ tẽpnit. Hic captiuo israhelitico po pulo: nec tñ ab iniquitate conuerso dñs exprobrat dicens: versa est mi hi dom⁹ israel in scoriã. Oẽs isti: es stãnum: ⁊ plũbum: ⁊ ferrum: in me dio fornacis. Acsi apte dicat. Pur gare eos per ignem tribulatõis vo lui: ⁊ argentum vel aurum illos fie ri quesiui: sed in fornace mihi: i es: stãnum: ferrũ ⁊ plumbũ versi sunt: qꝛ nõ ad virtutem ꝫ ad vitia ẽt i tri bulatione ꝓruperũt. Es qppe dũ percutitᷣ ampli⁹ metallis ceteris so nitum reddit. Qui igitᷣ in tribulati one positus erũpit ad murmuratio nis sonitum: in es versus in medio fornacis est. Stãnus vero cum ex arte componitᷣ argenti spẽm menti tur. Qui vero simulationis vitio nõ caret in tribulatione stãnus factus est in fornace. In ferrum aũt verti tur: qui vite ꝓximi insidiatur. Fer rum itaqꝫ in fornace est: q̃ nocendi malitiam non amittit in tribulatio ne. Plũbuz quoqꝫ ceteris metallis est grauius. In fornace ergo plum bum inuenitur: q̃ sic peccati sui pon dere ꝑmitur: vt ẽt in tribulatiõe po situs: eternis desiderijs nõ leuetur. Hinc rursum scriptum est. Multo labore sudatum ẽ: ⁊ non exiuit dᷓ ea nimia rubigo eius: neqꝫ per ignez. Ignem qppe nobis tribulationis admouet: vt in nos rubiginem pur get vitiorum. Sed neqꝫ per ignez rubiginem amittim⁹ quãdo ⁊ inter flagella vitio nõ carem⁹. Hinc pro pheta iterũ dicit. Frustra conflauit conflator: malitie eoꝝ non sunt cõ sumpte. Sciẽduz vero est ꝙ nõ nũꝙ cum inter flagellorum duritiã remanẽt incorrecti dulci sũt admo nitione mulcendi. Quos enĩ crutia menta nõ corrigunt: nõnũꝙ ab inl quis actib⁹ leuia blãdimenta cõpe scũt. Quia ⁊ plerumqꝫ egros quos fortis pigmẽtoruz potio curare nõ valuit: ad pristinã salutez tepens a qua reuocauit. Et nõnulla incisiõe vulnera que curari nequeunt fomẽ tis olei sanãtur: ⁊ durus adamas i cisionem ferri mĩme accipit: sed le ui hircorum sanguine mollescit.

Qualiter admonẽdi sunt nimis taciti: atqꝫ aliter multiloquio vacã tes. Capitulũ. xxxviij.

Aliter admonẽdi sunt nimis taciti: atqꝫ aliter multiloqͦ vacãtes. Insinuari nãqꝫ nimis taci tis debꝫ. qꝛ dum q̃dam vitia icaute

fugiũt: occulte dterioribꝰ implicã-tur. Nam sepe linguã quia imoderatius frenant ĩ corde grauiꝰ multiloquiũ tollerãt: vt eo ꝑplus cogitationes in mente ferueãt: quo illos violẽta custodia indiscreti silentij angustat. Que plerunqꝫ tanto latius defluunt: quãto se esse securiꝰ existimãt quia foris a reprehẽsoribus nõ videtur: vnde nõnũꝗ mẽs in superbiam extollitur: ⁊ quos loquentes audit quasi ĩfirmos despicit. Cũqꝫ os corporis claudit: quãtum se vitijs superbiendo apiat nõ agnoscit. Linguã ⁊.n. premit: mẽtẽ eleuat: ⁊ cũ suaꝫ neqͥtiam mĩime cõsiderat: tãto apud se cũctos liberiꝰ: quãto ⁊ secretiꝰ accusat. Admonendi sũt ergo nimis taciti: vt scire nõ solum sollicite studeant: quales foris ostẽdere: sed ẽt quales se debeant intus exhibere: vt plus excogitatõibꝰ occultũ iudiciũ ꝗ ex sermonibꝰ reprehẽsionem metuãt ꝑrimorum. Scriptum nãqꝫ ẽ. Fili mi attẽde sapiam meam: ⁊ prudẽtie mee ĩclina aurem tuã: vt custodias cogitatões. Nil ꝗppe ĩ nobis ẽ corde fugatius: qꝺ a nobis totiens recedit: quotiẽs per prauas cogitatões defluit. Hic ⁊.n. psalmista ait. Cor meum dereliqͥt me. Hic ad semetipsuꝫ rediẽs dicit. Inueñit seruꝰ tuꝰ cor suũ vt oraret te. Cum ergo cogitatio ꝑ custodiam restrĩgitur: cor qꝺ fugere consueuit ĩuenit᷑. Plerũqꝫ aũt nimis taciti: cũ nõnulla patiũtur ĩiusta: eo ĩ acriorẽ dolorẽ ꝓdeũt: quo ea q̃ sustinẽt nõ loquũtur. Nam si illatas molestias ligua trãqͥlle dicere: mẽs a cõscie dolore aliẽa manere. Uulnera eiꝫ clausa: plꝰ crutiãt. Nã cũ putredo q̃ ĩtus feruet eijcit᷑ ad salutẽ dolor apit᷑. Scire igit᷑ dbent q̃ plusꝗ expedit tacẽt: ne inter molesta q̃ tolerant: dum liguam tenẽt: viꝫ doloris exagerent. Admonẽdi sũt eĩm vt si ꝑximos sicut se diligũt: minime illis taceãt vñ eos iuste reprehẽdunt: vocis eĩm medicamie vtrorũqꝫ saluti cõ currit᷑: dum ⁊ ab illo q̃ ĩfert actõ praua cõpescitur: ⁊ ab hoc qui sustĩet doloris feruor vulnere aperto tempant᷑. Qui enim mala ꝑximoruꝫ despiciunt: ⁊ tamẽ silẽtio liguam premũt: quasi cõspectis vulneribꝰ vsuꝫ medicaminis subtrahunt: ⁊ eo mortis auctores fiũt: quo virus quod poterant curare noluerũt. Ligua itaqꝫ discrete frenãda est: nõ insolubiliter obligãda. Scriptuꝫ nãqꝫ est. Sapiẽs vsqꝫ ad tẽpus tacebit: vt nimirũ cũ oportunum fuerit postposita censura silẽtij: loquẽdo que cõgruunt in vsum se vtilitatis ĩpendat. Et rursũ scriptum ẽ. Tẽpus loquẽdi: ⁊ tẽpꝰ tacẽdi. Discrete quidẽ vicissitudinũ pẽsanda sũt tempora: ne aut cum restrĩgi ligua dꝫ: per verba inutiliter defluat: aut cũ loqͥ vtiliter potest: semetipsam pigre restrĩgat. Qꝫ bene psalmista ꝯsiderãs ait. Põe dñe custodiam ori meo: ⁊ hostium circun

stantie labijs meis. Non enim po ni ori parietem: sed hostium petijt: q̃d videlicet aperit̃ et claudit̃. Unde et nobis caute discendum est: quati nus hos discretum: et congruo tem pore vox aperiat: et rursum tacitur nitas congruo claudat. At ꝯtra admonēdi sūt multiloq̄ vacantes vt vigilāter aspiciant a quāto recti tudinis statu depereūt: dum p mul tiplitia verba dilabuntur. Humana etenim mens: aque more et circūdu sa ad superiora colligitur: q̃ illud repetit vnde descendit: et relaxata deperit quia se per īfima inutiliter spergit. Q̃d enī super se vacuis ver bis a silentij sui censura dissipatur: quasi tot riuis extra se ducitur: vn de et redire interius ad sui cognitio nez nō sufficit: q̃ per multiloquiuz sperfa: a secreto se intime considera tionis excludit. Totam vero se in sidiantis hostis vulnerib9 detegit: quia nulla se munitione custodie cir cūcludit: vnde scriptum est. Sicut vrbs patens et absq̃ muroruz am bitu: ita vir q̃ non potest in loquen do cohibere spūm suum. Quia enī muruz silentij nō habz: patet inimi cis iaculis ciuitas mentis. Et cuz se per verba extra semetipsam eicit: a pertam se aduersario ostēdit. Quā tanto ille sine labore superat: quāto ipsa que vincitur per multiloquiuz contra semetipsam pugnat. Plerū q̃z autez quia mēs desidiosa p quos dam gradus in lapsum casus ipelli tur: dum ociosa cauere verba negli gimus: ad noxia peruenimus: vt p̃ us loqui aliena libeat postmodum detractionibus eorum vitam d̃ qui bus loquit̃ mordeat: ad extremum vero vsq̃z ad apertas lingua contu melias erumpat. Hic seminātur sti muli oriūtur rixe: accēdūtur faces odiorum: pax extinguitur cordiuz: vnde bene per salomonem dr̃. Qui dimittit aquam: caput ē iurgioruz. Aquam q̃ppe dimittere ē: linguaz influxum eloquij relaxare: cui con tra in bona ēt pte dicit. Aqua pfū da v̄ba ex ore viri. Qui ergo dimit tit aquam caput ē iurgioruz. Quia qui linguam non refrenat concordi am dissipat: vnde e diuerso scriptū est. Qui imponit stulto silentiū iras mitigat. Q̃ autez multiloquio quis q̃z seruiens linguam frenare nequi uerit: accidit vt rectitudinem iusti cie tenere nequaquā possit qod te statur propheta qui ait: vir liguo sus non dirigetur in terra. Hic salo mon iterum dicit. In multiloquio peccatū nō deerit. Hinc esaias ait. Custos iustitie silentium. vz. idicās quia mentis iustitia desolatur: quā do ab īmoderata locutione pascit̃. Hinc iacobus ait. Si quis putat se religiosum esse nō refrenans liguaz suam: sed seducens cor suum: hui9 vana est religio. Hinc rursus ait. Sit omnis homo velox ad audi endum: tardus autem ad loquēdū et tardus ad iram. hinc iterum vim

lingue diffiniēs adiungit. Lingua i
quietum malum: plena venēo mor
tifero. Hic per semetipsam nos ad-
monet veritas dicens. Oē verbum
ociosum quod locuti fuerint homi
nes: rōnem reddent de eo in die iu
ditij. Ociosum quippe verbū ē: qd
aut rōne iuste necessitatis: aut iten-
tiōe pie vtilitatis caret. Si ergo rō
de ocioso sermone exigitur: pense-
mus que pena multiloquium mane
at in quo ēt per noxia verba pecca-
tur. Qr aliter admonēdi sunt pi
gri: atq aliter pcipites. Ca. xxxix.

Aliter admonēdi sunt pigri:
atq aliter precipites. Illi nā
q suadendi sunt ne agēda bona dū
differūt amittant. Isti vero admo-
nēdi sunt: ne dum bonorum tēpus
incaute festinādo preueniunt: eoꝝ
merita imutēt. Pigris itaq intimā
dum est: q sepe dum oportune age
re que possumus nolumus: paulopost
cuz volumus nō valemus. Ipa qp-
pe mentis desidia duz congruo fer
uore nō accēditur: a bonorum desi-
derio funditus conualescēte torpo
re mactatur: vnde per salomonem
aperte dr. Pigredo imittit soporez.
Piger enim recte sentiēdo quasi vi
gilat: qūuis nil operādo torpescat.
Sz pigredo soporem imittere dici
tur: qr paulisper ēt recte sentiēdi vi-
gilātia amittit: dū a bene operādi
studio cessatur: vbi bene subiūgit.
Et aīa dissoluta esuriet. Nam quia
se ad superiora stringēdo non diri
git: neglectā se inferius per desideria
expandit. Et dum studiorum subli
mium vigore nō constringitur: cu-
piditatis infime fame sautiatur: vt
quo se per disciplinaz ligare dissimi
lat: eo se esuriēs per voluptatū desi
deria spergat. Hic ab eodez rursus
salomone scribitur. In desiderijs ē
oīs ociosus. Hinc ipsa veritate pre
dicāte: vno qdem exeunte spū mū-
da domus dr: sz multiplitius rede-
unte dū vacat occupatur. Plerūq
piger duz necessaria agere negligit
quedam sibi difficilia opponit: que
dam vero icaute formidat: 7 duz q̄
si inuenit: quid velut iuste metuat:
ostēdit q in ociosus quasi nō iuste
torpescat. Cui recte per salomonez
dr. Propter frigus .n. piger noluit a-
rare: mendicabit ergo estate 7 non
dabitur ei. Propter frigus .n. piger nō
arat: dū desidia 7 torpe constrictus:
agere q̄ bona debz dissimulat. Pro
pter frigus piger nō arat: dum par
ua ex aduerso mala metuit: 7 opari
maxima pretermittit. Bene autem
dr. Mendicabit estate 7 nō dabitur
ei. Qui .n. nūc i bonis opibus non ex
sudat: cum sol iuditij feruentior ap
paruerit: quia frustra regni aditūz
postulat: nil accipiens estate men-
dicat. Bene huic per eundem salo
monem rursum dicitur. Qui obser
uat ventum non seminat: 7 qui cō
siderat nubes nūq metet. Quid .n.
puētū nisi malignoꝝ spūuz tēptatō
exprimitur? Et qd p nubes q̄ mouētur

a vento nisi aduersitates prauorum bonorum designantur? Auentis vero impelluntur nubes: quia immundorum spiritibus afflati praui excitantur homines. Qui ergo obseruat ventum non seminat et qui considerat nubes numquam metet: quia quisquis malignorum spirituum: quisquis persecutionem prauorum hominum metuit: neque nunc grana boni operis seminat: neque tunc manipulos sancte retributionis secat. Ad contra admonendi sunt precipites quia dum bonorum actuum tempus preueniunt: meritum peruertunt Et sepe in malis corruunt: dum bona minime discernunt. Quia nequaquam que agunt inspiciunt: sed plerumque acta que ita non debuerint agere recognoscunt. Quibus sub auditoris specie recte apud salomonem dicitur. Fili sine consilio nihil facias: et post factum non penitebis. Et rursum. Palpebre tue precedant tuos gressus. Palpebre quippe gressus precedunt: cum operationem nostram recta consilia preueniunt. Qui enim negligit considerando preuidere quod facit: gressus tendit: oculos claudit: pergendo iter conficit sed preueniendo sibimetipsi non antecedit atque iccirco citius corruit: quia quo pedem operis ponere debeat: per palpebram consilij non attendit

Quod aliter admonendi sunt mansueti: atque aliter iracundi. Ca. lx.

Aliter admonendi sunt mansueti: atque aliter iracundi. Nonnumquam autem mansueti cum presunt: vicinum et quasi iuxta positum torporem patiuntur: et plerumque nimia resolutione lenitatis: vltra quam necesse est vigorem districtionis emolliunt. At contra iracundi cum regiminum loca percipiunt: quo impellente ira in mentis vesaniam deuoluuntur: eo etiam subditorum vitam dissipata quietis tranquillitate confundunt. Quos cum furor agit in preceps ignorant quicquid irati faciunt: ignorant quoque quid a semetipsis irati patiuntur. Nonnumquam vero quod est grauius ire sue stimulum iusticie zelum putant: et cum vicium virtus creditur sine metu culpa cumulatur. Sepe ergo mansueti dissolutionis tedio torpescunt. Sepe iracundi rectitudinis falluntur zelo. Illorum itaque virtuti vicium latenter adiungitur: his autem suum vicium quasi feruens virtus videtur. Admonendi sunt igitur illi vt fugiant quod iuxta ipsos est: isti quod in ipsis est attendant. Illi quod non habent discernant: isti quod habent amplectantur. Mansueti pro sollicitudine torporem damnent: iracundi perturbationem. Admonendi sunt mansueti vt habere etiam emulationem iusticie studeant. Admonendi sunt iracundi vt emulationi quam se habere estimant: mansuetudinem iungant. Iccirco spiritus sanctus in columba est et igne monstratus: quia videlicet omnes quos implet: et columbe simplicitate mansuetos: et igne zeli ardentes exhibet. Nequaquam ergo spiritu sancto plenus

ē: q̄ aut ī tranq̄llitate mā̄suetudinis feruorē emulatiōis deserit: aut rursum in emulationis ardore: virtutē mansuetudinis amittit. Qd̄ fortasse melius ostendimus si in medio pauli magisteriū proferam⁹. Qui duobus discipulis ꝛ non diuisa caritate predictis: diuersa tamen adiutoria predicationis impendit. Timotheum nāq̄ȝ admonens ait. Argue obsecra increpa in omni patiē tia ꝛ doctrina. Titum quoq̄ȝ admonet dicens. Hec loquere ꝛ exhortare cum omni imperio. Quid est ꝙ doctrinam suam tāta arte disponit vt in exhibenda hac alteri imperiū atq̄ȝ alteri pacientiam proponat: nisi ꝙ mā̄suetioris spūs titū ꝛ paulo feruentioris vidit esse timotheū? Illum per emulationis studium inflammat: hunc ꝑ lenitatem patiētie temperat. Illi ꝙ deest iungit: huic ꝙ superest subtrahit. Illum stimulo impellere nititur: huic freno moderatur. Magnus quippe suscepte ecclesie colonus alios palmites vt crescere debeant rigat: alios cuȝ plus iusto crescere conspicit resecat ne aut non crescendo fructus non afferant: aut inmoderate crescendo quos protulerint amittant. Sȝ longe alia est ira que sub emulationis specie subripit: alia que perturbatū cor: ꝛ sine iustitie pretextu confundit. Illa enim in hoc ꝙ debet inordinate extenditur: hec autem semꝑ in hijs que non debet inflammatur. Sciendum quippe est quia hoc ab impatientibus iracundi differunt: quia illi ab alijs illata nō tollerant: isti autem que tolerentur importāt. Naȝ iracundi sepe ēt se declināte insequūtur: rixe occasionē cōmouēt labore contentionis gaudēt. Quos tamen melius corrigimus: si in ipsa ire sue cōmotione declinemus. Perturbati quippe quid audiant ignorant: sed ad se reducti tanto libēti⁹ exortationis verba recipiūt: quanto se tranquillius toleratos erubescunt. Menti autem furore ebrie: omne rectum ꝙ dicitur: peruersum putatur. Unde ꝛ naabal ebrio culpam suam abigail tacuit laudabiliter: quaȝ digesto vino laudabiliter dixit. Idcirco enim malum qd̄ fecerat cognoscere potuit: q̄a hoc ebri⁹ non audiuit. Cum vero ita iracundi alios impetunt: vt declinari oīo nō possint: non aperta exprobratōe sed sub quadaȝ sunt cautela reuerē tie parcendo feriendi. Qd̄ melius ostendimus si abner factum ad medium deducimus. Hunc quippe cū asael vi incaute precipitatiōis impeteret. Scriptuȝ est. Locutus est abner ad asabel dicens. Recede noli me sequi: ne compellar cōfodere te i terra. Qui ɔtempsit audire ꝛ noluit dclinare. Percussit ergo eū abner auisa basta in inguine: ꝛ trāsfodit ꝛ mortu⁹ est. Cui⁹ eim asabel typū tenuit: nisi eoꝝ q̄s vehemēter abripiens furor i preceps ducit: q̄ i codeȝ

furoris impetu tanto caute declinā
di sunt: quanto ⁊ insane rapiuntur.
Unde ⁊ abner qui sermone nostro
patris lucerna dr̄ fugit: q2 doctoꝝ
lingua que supernum dei lumen in
dicat: cum per abrupta furoris mē
tes cuiuspiā ferri conspicit: cūq3 cō
tra irascentem dissimilat verborum
iacula reddere: quasi p sequentem
nō vult ferire. Sz cum iracūdi nul
la consideratione se mitigant: ⁊ q̄si
asahel pseq̄ ⁊ isanire ñ cessat: neces
se ē vt hij q̄ furentes reprimere co
nantur: nequaꝙ̄ se in furorē erigāt
sz q̄cquid ē tranquillitatis ostēdant.
Quedam vero subtiliter pferant i
q̄bus ex obliquo furentis animuz
pungant: vnde ⁊ abner duz contra
persequentē substitit: nō eū recta sz
auersa hasta transforauit. Ex mu
crone quippe percutere ē: ipetu ap
te increpatiōis obuiare: auersa ve
ro hasta per sequētem ferire est: fu
rentē tranqlle ex quibusdam tange
re: ⁊ quasi pcendo supare. Asahel
aūt ptin9 occumbit: q2 cōmote men
tes dum ⁊ perci sibi sentiunt: ⁊ tñ re
sponsorum rōne in intimis sub trā
quillitate tāguntur: ab eo ꝙ̄ se erexe
rant statim cadunt. Qui ergo furo
ris sui ipetu sub lenitatis percussiōe
resiliunt quasi sine ferro moriūtur.

Qd' aliter admonēdi sunt humi
les: atq3 aliter elati. Capi. xli.

Aliter admonēdi sunt humi
les: atq3 aliter elati. Illis in
timādū ē: quā sit vera excellētia quā
tenēt. Istis vero insinuandū ē: quā
sit nulla tpalis gloria: quā ⁊ ample
ctētes nō tenent. Audiant humiles
ꝙ̄ sint eterna que appetunt: ꝙ̄ vero
sint trāsitoria q̄ cōtēpnūt. Audiāt
elati ꝙ̄ sint trāsitoria q̄ ambiunt: ꝙ̄
eterna q̄ perdunt. Audiāt humiles
ex magistra voce veritatis: ois qui
se humiliat exaltabitur. Audiāt ela
ti: ois q̄ se exaltat hūiliabitur. Au
diant humiles: gloriā pcedit humi
litas. Audiant elati: aū ruinā exal
tatur spūs. Audiāt hūiles: ad quē
respitiā. nisi ad humilez ⁊ q̄etum ⁊
tremētē sermōes meos. Audiāt ela
ti: quid superbis terra ⁊ cinis. Au
diāt humiles: de9 humilia respicit.
Audiāt elati: ⁊ alta a longe cogno
scit. Audiant humiles: q2 fili9 hois
nō venit ministrari sz mīstrare. Au
diāt elati: initiū ois peccati supbia.
Audiant hūiles: q2 redemptor no
ster humiliauit semetipsū fact9 obe
diēs vsq3 ad mortem. Audiāt elati
quid de eorum capite scriptum est.
Ipse est rex super omnes filios su
perbie. Occasio igitur nostre per
ditionis facta est supbia diaboli:
⁊ argumentum redemptionis no
stre inuenta est humilitas dei. Ho
stis enim noster inter omnia condi
tus videri sup oia voluit elat9. Re
demptor autez noster magnus ma
nens super omnia inter omnia fie
ri dignatus est paruus. Dicatur er
go humilibus q̄a duz se eijtiūt: ad
dei similitudinem ascendunt. Di

catur elatis quia dum se erigunt: in apostate angeli imitationem cadūt Quid itaqꝫ elatione deiectius: que dum sup᷑a se tenditur: ab altitudine vestre celsitudinis elōgatur? Et quid humilitate sublimius: que dū se in ima deprimit: autori suo manē ti super summa coniungitur? Est tñ aliud ꝙ in eis debeat caute pensari quia sepe quidam humilitatis dep̄ muntur specie quidaʒ vero elatōis sue ignorantia falluntur. Nā plerū qꝫ nonnullis qui sibi vidētur humi les: is qui hominibus deferri non debet coniunctus est timor. Plerū qꝫ vero elatos comitari solet libe re vocis assertio: ⁊ cum quedam in crepanda sunt vitia: illi reticēt ex ti more: ⁊ tamen tacere se estimant ex humilitate Isti loquuntur per impa tientiam elationis: ⁊ tñ loqui se cre dunt per libertatem rectitudinis. Il los vt peruersa non increpent: sub specie humilitatis premit culpa for midinis. Istos autem ad increpan da que non debent: aut magis in crepanda ꝙ̄ debent: sub imagine li bertatis effrenatio ipellit tumoris Unde ⁊ elati admonendi sunt: ne plus ꝙ̄ decet sint liberi. Et humiles admonendi sunt ne plusꝙ̄ expedit sint subiecti. Ne aut illi defensiōem iustitie vertant in execrationem su perbie: aut isti cum student plusꝙ̄ necesse hominibus est subici: cōpel lantur etiam eorum vitia venerari. Considerandum vero est ꝙ ple rumqꝫ elatos vtilius corripimus si eorum correptionibus quedaʒ lau dum fomenta misceamus. Inferē da nāqꝫ illis sunt aut alia bona que in ipsis sunt: aut dicendum certe q̄ poterant esse si non sunt. Et tunc de mum resecanda sunt mala q̄ nobis displicent: cum prius ad audiendū placabilem eorum mentem fecerint premissa bona que placent. Nam ⁊ equos indomitos manu prius blā da tāgimus: vt eos nobis postmo dum ēt per flagella subigamus. Et amaro pigmentorum poculo mel lis dulcedo adiungitur: ne ea que saluti profutura est: in ipso gustu as pera amaritudo sentiantur. Dum vero gustus p̱ dulcedinem fallitur humor mortiferus per amaritudi nem vacuatur. Ipsa ergo in elatis inuectionis exordia: permixta sunt laude temperanda: vt dum amittūt fauores quos diligunt: etiā correp tiones recipiant quas oderūt. Ple rumqꝫ autem persuadere elatis vti lia possumus melius: si profectum eorum nobis potius ꝙ̄ illis profu turum dicamus: si eorum meliora tionem nobis magis ꝙ̄ sibi impen di postulemus. Facile eīm ad bonū elatio flectitur: si ei⁹ inflexio ⁊ alijs prodesse credatur. Unde moyses q̄ regēte se deo deserti iter duce aerea columnna pergebat cū iob ab cogna tum suum a gentilitatis ritu vellet educere: ⁊ omnipotentis dei domi nio subiugare ait. Proficiscimnr ad

locum quez dn̄s daturus est nobis veni nobiscum vt bn̄faciamus tibi quia dominus bona ꝓ misit israli. Cui cum respōdisset ille: non vadā tecum: sed reuertar in terrā meam in q̄ natus sum: illico adiunxit No li nos derelinquere: tu enim nosti in q̄bus ꝑ desertum castra ponere d̄beam⁹: et eris ductor noster. Ne qꝫ enim moysi mentē ignorātia an gustabat itineris: quam ⁊ ad ꝓphe tie sciam cognitio diuinitatis expan derat: quam colūna exteri⁹ p̄ibat: quam de cūctis iterius per cōuer sationem deo sedulam locutio fami liaris instruebat. Sꝫ. vꝫ. vir proui dus elato auditori colloquens so latium petijt vt daret. Ducem requi rebat i via: vn̄ dux ei fieri possꝫ ad vitam. Egit itaqꝫ: vt superbus au ditor voci ad meliora suadēti eo ma gis fieret deuotus quo putaret̃ ne cessari⁹. Et vn̄ se exhortationeꝫ suā precedere crederet: inde se sub v̄bis exhortatōis iclinaret. Q̄r aliter admonēdi sunt pertinaces: atqꝫ ali ter incōstātes. Ca. xlij.

Aliter admonendi sunt incon stantes: atqꝫ aliter pertina ces. Illis dicēdum est q̄ plus de se q̄ sint sentiūt: ⁊ icciro alienis cōsi lijs non acq̄escūt. Istis vero itimā dum est: q̄ valde se de spicientes ne gligūt: ⁊ iō leuitate cogitationuꝫ a suo iuditio per tēporum momenta flectūtur. Istis dicēdum est: q̄r nisi meliores se ceteris estimarēt nequa quā cūctorum cōsilia sue deliberati oni post ponerēt. Istis dicēduꝫ est q̄r si hoc qd̄ sunt vtcūqꝫ attēderēt: nequaquā eos per tot varietatis la tera mutabilitatis aura versarꝫ. Il lis per paulum dr̄. Nolite pruden tes eē apud vosmetipsos. At ꝯtra isti audiūt: nō circūferamur oī ven to doctrine. De illis per salomoneꝫ dr̄. Comedent fructus vie sue: suiſ qꝫ consilijs saturabūtur. De istis āt ab eo rursum scribitur: cor stultorū dissimile erit. Cor q̄dem sapiētum sibi metipsi semp ē simile: q̄r duꝫ re ctis persuasionibus acq̄escit: cōstā ter se in bono opere dirigit. Cor ve ro stultorum dissimile ē: q̄r duꝫ mu tabilitate se varium exhibꝫ: nunq̄ id quod fuerat manet. Et q̄r q̄dam vitia sicut ex se metipis gignūt alia ita ex alijs oriunt̃. Sciendū summo pere ē: q̄r tunc ea corripiēdo melius tergimus cum ab ipa sue amaritu dinis fonte siccam⁹. Pertinatia q̄p pe ex superbia: i cōstātia vero ex le uitate generat̃. Admonēdi sūt igit̃ pertinaces: vt elationeꝫ sue co gitationis agnoscāt: ⁊ semetipsos vincere studeāt: ne dum rectis alio rum suasionibus foris superari de spiciunt: intus a superbia captiui te neant̃. Admonēdi sunt solerter vt aspiciant q̄r filius hominis cui vna semper cum p̄re voluntas est: vt ex emplum nobis frāgende nostre vo luntatis preberet dicit. Non que ro voluntatem meam: sed volunta

tem patris q̄ me misit. Qui vt hui⁹ adhuc virtutis gratiā cmendaret: seruaturum se hoc in extremo iudicio pmisit dicēs: Non possum ego a meipso facere quicq̄: sed sicut audio iudico. Qua itaq3 conscientia dedignatur homo volūtati aliene acquiescere: quādo dei atq3 hominis filius cū virtutis sue gloriā: venit ondere testatur se nō a semetipso iudicare. At ē admonēdi sūt icōstantes vt mentē grauitate roborēt Tunc enim genimina i se mutabilitatis arefaciunt: cum a corde prius radicē3 leuitatis abscindunt. Quia 7 tunc fabrica robusta construitur cum prius locus solidus in q̄ poni fundamētum debeat puidet. Nisi ergo ante mentis leuitas caueat cogitationum icōstantia minime vicitur. A qb⁹ alienum paul⁹ se fuisse phib3 cum dicit. Nunquid leuitate vsus sum: aut que cogito secūdū carnem cogito: vt sit apud me est 7 non? Ac si aperte dicat Jccirco mutabilitatis aura non moueor: quia leuitatis uitio non subcumbo.

Qualiter admonēdi sūt gule dediti: atq3 aliter abstinētes. Cap. xliij

Aliter admonēdi sūt gule dediti: atq3 aliter abstinentes. Jllos eni3 supfluitas locutionis: leuitas opis: atq3 luxuria. Jstos vero sepe ipatientie sepe vero supbie culpa comitat. Nisi enim gule deditos imoderata loquacitas rapet diues ille qui epulatus q̄tidie splē dide dr̄: in lingua grauius nō arderet dicens. Pr̄ abrahā miserere mei 7 mitte laçarum vt intīgat extremū digiti sui in aqua: vt refrigeret linguam meam: q2 crutior in hac flāma. Quibus pfecto verbis ostenditur: q2 epulando quottidie ebrius i lingua peccauerat: q̄ totus ardens refrigerari se precipue in lingua requirebat. Rursum q̄ gule deditos leuitas ptinus operis sequitur: auctoritas sacra testat dicēs. Sedit populus mādu care 7 bibere: 7 surrexerūt ludere. Quos plerūq3 edacitas vsq3 ad luxuriam pertrahit: quia dum sacietate vēter extendit: aculei libidinis excitāt. vnde 7 hosti calido qui primi hominis sensū: in ɔcupiscentia pomi apuit: s3 i peccati laqueo strinxit: diuina voce dr̄. Pectore 7 ventre repes. Ac si aperte ei diceret. Cogitatione 7 ingluuia sup humana corda dominaris. Quia gule deditos luxuria sequit ppheta testat: qui du3 aperta narrat occulta denunciat dicens. Princeps coquorum destruit muros hierusalē. Princeps coquorum venter cui magna cura obsequij a coquis i pēdit: vt ipse delectabiliter cibis ipleatur. Muri aūt hierusalem virtutes sunt anime: ad desideriū supernē pacis eleuate. Coquorū igit priceps hierusalem muros deicit: q2 dum venter in gluuie tendit: virtutes anime per luxuriam destruūtur. Quo contra nisi mentes absti

nentiū pleruq̄ꝫ ī patientia a sinu trā
quillitatis excuteret: nequaq̄ꝫ pe-
trus cum diceret: ministrate in fide
vestra virtutem: in virtute aūt sciē-
tiam: in scia autē abstinētiam: pro-
tinus vigilanter adiungeret dicēs.
In abstinētia aūt patiētiaꝫ. Deesse
quippe abstinētibus patientiaꝫ pre
uidit q̄ eis vt adeēt admōuit. Rur
sum nisi cogitationes abstinētiū nō
nūq̄ culpa sup̄bie transfigeret: pau
lus minime dixissꝫ. Qui nō mandu
cat manducantē non iudicet. Qui
rursus ad alios loquens duꝫ ꝯ ab-
stinētie virtute gloriantium perce-
pta perstringeret adiūxit. Que sūt
rōnem q̄dem hn̄tia sapiē in super
stitionem ⁊ humilitatem: ⁊ non ad
parcēdum corpori: non in honore
aliquo: ſꝫ ad saturitatem corporis.
Qua in re notādum est: ꝙ in dispu
tatione sua predicator egregius su
perstitioni humilitatis spēm iūxit:
quia duꝫ plus q̄ꝫ necesse est per ab-
stinētiaꝫ caro atterit: humilitas fo
ris ostenditur: sed ꝯ hac ipsa humi
litate grauiter interius sup̄bit. Et
nisi aliquando mēs ex abstinentie
virtute tumesceret: nequaq̄ hanc
velut inter magna merita pharise⁹
ille elatus ⁊ arrogans studiose nu-
meraret dicēs. Jeiuno bis in sabba
to. Admonēdi sunt ergo gule de
diti: ne in eo ꝙ escarum: delectatio
ni incūbūt: mucrone se luxurie trās-
figant. Quāta sibi per esum loqua-
citas: quanta mentis leuitas insidi
etur aspiciant: ne dum venter molli
ter seruiunt: vitiorum laqueis cru-
deliter astringātur. Tanto eni lon
gius a secūdo parēte receditur: q̄-
to per imoderatum esum: dum ma
nus ad cibum tēditur: parentis pri
mi lapsus iteratur. At cōtra admo
nēdi sunt abstinentes: vt sollicite sē
per aspiciant ne cum gule vitiuꝫ fu-
giūt: acriora his vitia ex virtute q̄
si generentur: ne dum carnem ma-
cerant: ad ipatiētiam spūs erūpāt:
⁊ nulla iam virtus sit ꝙ caro vinci-
tur: si spūs ab ira superat. Aliquā-
do aūt dum mēs abstinētiuꝫ ab ira
se deprimit: hanc quasi peregrina
veniēs leticia corrumpit: ⁊ eo absti
nētie bonū dep̄it: quo sese a spūali-
bus vitijs mīme custodit: vnde re-
cte per pp̄hetam dr̄. In dieb⁹ ieiu-
niorum vestrorum inueni volūtas
vestra. Et paulo post: ad iudicia ⁊
rixas ieiunatis ⁊ percutitis pugnis
volūtas q̄ppe ad leticiam pertinet:
pugnus ad iram. Incassum enim ꝑ
abstinētiam corpus atterit: si inor
dinatis dimissa motibus mens vi-
tijs dissipatur. Rursumq̄ꝫ admo-
nendi sunt vt abstinentiam suam: ⁊
semper sine imutatione custodiāt:
⁊ nunquam hanc apud districtum
iudicem ex imie virtutis credant:
ne fortasse dum magni meriti esse
creditur: cor in elatione subleuetur.
Hinc nanq̄ꝫ per prophetam dicit.
Nunquid tale est ieiunium quod
elegi? Sed frange esurienti panem

tuum: ⁊ egenos vagosq; induc in domum tuam. Qua in re pensā dū est virtus abstinētie q̄ parua respicit: que non nisi ex alijs virtutibus cōmendatur. Hinc iohel ait. Sanctificate ieiunium. Ieiunium quippe sanctificare est: adiunctis bonis alijs dignam deo abstinentiaz carnis ostendere. Admonendi sūt abstinētes vt nouerint: q2 tunc placentem deo abstinētiam offerūt: cū ea que sibi de alimentis subtrahūt: indigentibus largiūtur. Solerter nāq3 audiēdum ē: q̄ per prophetā domin⁹ redarguit dicens. Cum ieiunaretis ⁊ plangeretis in quito ⁊ septimo mense: ⁊ per hos septuaginta annos: nūquid ieiunium ieiunastis mihi? Et cum comeditis ⁊ bibitis: nūquid non vobis comeditis ⁊ vobis metipsis bibitis? Non. n. deo sed sibi metipsi quisq3 ieiunat: si ea que ventri ad tempus subtrabit: non inopibus tribuit: sed vēter postmodū offerenda custodit. Itaq3 ne aut illos appetitus gule a statu mentis deijciat: aut istos afflicta caro ex elatione supplantet: audiāt illi ex ore veritatis. Attēdite vobis ne forte grauentur corda vestra in crapula ⁊ ebrietate: ⁊ curis huius mundi: vbi vtilis pauor adiungit: ⁊ superueniat vobis repētina dies illa. Tanq̄ laqueus enim superueniet in omnes qui sunt super faciez terre. Audiant isti: nō quid intrat i os coinquinat hoīez: sed quod procedit ex ore: hoc coinquinat hoīem. Audiant illi: esca ventri: ⁊ venter escis: deus aūt ⁊ hunc ⁊ has destruet. Et rursum non in cōmesationibus ⁊ ebrietatibus. Et rursum esca nos nō cōmendat deo. Audiāt isti q2 omnia mūda mūdis coinq̄natis aūt ⁊ infidelibus nihil est mundū. Audiant illi: quorū de⁹ venter est: ⁊ gloria in cōfusione ipsorum. Audiant isti: discedent quidem a fide: ⁊ paulo post: prohibētium nubere ⁊ abstinere a cibis: quos deus creauit ad percipiēdum cū grārum actione: fidelibus: ⁊ hijs qui cognouerunt veritatem. Audiant illi: bonū est nō manducare carnes: neq3 bibere vinum neq3 in quo frater tuus scādaliçetur. Audiant isti: modico vino vtere propter stomachū: ⁊ frequentes tuas īfirmitates. Quatin⁹ ⁊ illi discant cibos carnis īmoderate nō appetere: ⁊ isti creaturam dī: quā nō appetunt nō audeant ɔdēnare. Qualiter admonēdi sūt q̄ iam sua misericorditer tribuunt: atq3 aliter ad hec aliena rapere contēdunt. Capitulum. xliiij.

Aliter admonēdi sūt q̄ iā sua misericorditer tribuunt atq3 aliter q̄ ad hec aliena rapere cōtendūt. Admonēdi nāq3 sunt qui iam sua misericorditer tribuunt: ne cogitatōe tumida super eos se quib⁹ terrena largiūtur extollant ne iccirco meliores se esiment: q2 contineri per se ceteros vident. Naz terrene

ne domus dominus famuloꝝ or-
dines miſteriaqꝫ diſptiens: hos vt
regāt: illos vero ſtatuit: vt ab alijs
regātur. Iſtos iubꝫ vt neceſſaria ce
teris prebeant. Illos vt accepta ab
alijs ſumāt: ⁊ tamē plerūqꝫ offen-
dunt ꝗ regunt ⁊ i pꝛīſfamilias gra
tia permanent qui regūtur. Irā me
rentur ꝗ diſſipatores ſunt: ſine offē
ſione perdurant qui ex aliēa diſpē
ſatione ſubſiſtunt. Admonēdi ſūt
igitur qui iam que poſſident miſeri
corditer tribuunt: vt a celeſti domi
no diſpēſatores ſe poſitos ſubſidio
rum temporalium agnoſcāt: ⁊ tāto
humiliter prebeant quāto ⁊ aliena
eē itelligunt que diſpēſant. Cumqꝫ
in illorum miſterio quibus accepta
largiuntur: cōſtitutos ſe eē conſide
rant: nequaquam eos tumor men
tis ſubleuet: ſed timor premat: vn-
de neceſſe eſt vt ſollicite perpēdant:
ne cōmiſſa indigne diſtribuāt: ne q̄
dam ꝗbus nulla: ne nulla ꝗbꝰ que-
dam: ne ꝗbus pauca multa: ne pau
ca prebeant ꝗbus multa īpendere
debuerant. Ne precipitatione hoc
quod tribuūt inutiliter ſpargant:
ne tarditate petētes noxie crutient:
ne recipiende hic gratie: ſubrepat ī
tentio: ne datōis lumen: laudis trā
ſitorie appetitio extinguat: ne obla
tum munꝰ cōiuncta triſticia obſide-
at: ne in bene oblato munere: aīus
pluſquā decet hilareſcat: ne ſibi ꝗc-
quā cū totum recte īpleuerint attri-
buant: ⁊ ſimul omnia poſtquā per

egerint perdāt: ne cum ſibi virtutē
ſue libertatis ꝺputēt: audiāt quod
ſcriptum eſt. Si quis adminiſtrat tā
ꝙ ex ꝟtute quā adminiſtrat deꝰ. Ne
in bn̄factis imoderatius gaudeant
audiāt quod ſcriptum eſt. Cum be-
nefecer tis omnia que precepta ſūt
vobis: dicite: ſerui iutiles ſumꝰ: qꝺ
debuimus facere fecimus. Ne lar-
gitatem triſticia corrumpat: audiāt
quod ſcriptum ē. Hilarem enim da
torē diligit deus. Ne ex ipenſo mu
nere trāſitoriam laudem querāt: au
diāt quod ſcriptum eſt. Neſciat ſi-
niſtra tua quid faciat dextera tua. i.
pie diſpenſationi nequaꝗ̄ ſe gloria
vite preſētis admiſceat: ſꝫ opus re-
ctitudinis appetitionem ignoret fa
uoris. Ne impēſe grē viciſſitudinē
requirāt: audiāt quod ſcriptum eſt
Cum facis prandium aut cenā: no-
li vocare amicos tuos: neqꝫ frēs:
neqꝫ cognatos tuos: neqꝫ vicinos
tuos diuites: ne forte ipſi te reinui-
tēt: ⁊ fiat tibi retributio. Sed cū fa
cis cōuiuium voca pauperes: debi
les claudos cecos: ⁊ beatꝰ eris: ꝗa
nō habēt vnde retribuāt tibi: Ne-
qꝫ prebēda ſunt citius: ſero prebeā
tur: audiant quod ſcriptuꝫ eſt. Ne
dicas amico tuo: vade ⁊ reuertere.
⁊ cras dabo tibi: cum ſtatim poſſis
dare. Ne ſub obtentu largitatis ea
que poſſidēt iutiliter ſpergāt: audi
ant quod ſcriptuꝫ eſt. Sudet elimo
ſina i manu tua. Ne cum multa ne
ceſſe ſint pauca largiātur: audiant

qđ scriptum est. Qui parce seminat
parce ⁊ metet. Ne cū pauca oportꝫ
plurima ꝓbeant: ⁊ ipsi postmodū
nimiā inopiam tollerantes ad ipa-
tientiam erumpant: audiāt qđ scri
ptum est. Non vt alijs sit remissio
vobis autē tribulatio. Sed ex qua-
litate vestra abundantia: illorum
inopiā suppleat: vt ⁊ illorum abun
dātia vestre inopie sit supplementū
Cum eni dantis mens ferre iopiā
nescit: si multa sibi sbtrahit: occasio
nē ꝯ se ipatiētie exquirit. Pri⁹ nāqꝫ
ꝑparādus est animus patientie: ⁊
tunc aut multa aut cuncta sunt largi
enda: ne dum minus equanimiter
inopia irruens fertur: ⁊ ꝓmisse lar-
gitatis merces pereat: ⁊ adhuc mē
tem deterius murmuratio sbseq̄ns
ꝑdat. Ne omnino nihil eis ꝓbeāt
quib⁹ ꝯferre debent aliquid parū:
audiant qđ scriptum est. Omni pe
tenti te tribue. Ne saltem aliquid ꝓ
beant quib⁹ omnino confere nihil
debent: audiant qđ scriptū est. Da
bono ⁊ non receperis peccatorem.
Bene fac humili: ⁊ non impio de-
deris. Et rursum: Panem ⁊ vinū
tuum super sepulturam iusti ꝯstitue
⁊ noli ex eo manducare ⁊ bibere cū
peccatorib⁹. Panem igitur ⁊ vinū
suum peccatoribus ꝓbet: qui iniq̄s
ꝓ eo ꝙ iniqui sunt: subsidium ipen
dit. Unde ⁊ nonnulli huius mundi
diuites: cum fame crutient xp̄i pa-
uperes: effusis largitatibus nutri-
unt histriones. Qui vero idigēti ēt
pctōri panēꝫ suum: nō q̄ꝛ peccatoꝛ:
sꝫ q̄ꝛ homo ē tribuit: nimirū nō pec
catorem: sꝫ iustum nutrit pauperē:
q̄ꝛ in illo nō culpam: sꝫ naturam di
ligit. Admonēdi sunt ēt q̄ iā sua
misericorditer largiunť: vt sollicite
studeant custodire: ne cum cōmissa
pctā elemosynis redimūt: adhuc
redimenda cōmittāt: ne venalēꝫ iu
sticiam dei existiment: si cum curēt
pro pctis nūmos tribuere: arbitrē-
tur se posse inulte peccare. Plus est
nāqꝫ anima ꝙ̄ esca ⁊ corpus plus ꝙ̄
vestimētuꝫ. Qui ergo escam vel ve
stimētum pauperibus largitur: sed
anime vel corporis iniq̄tate pollui-
tur: quod min⁹ ē iusticie obtulit: ⁊
ꝙ maius est culpe: sua eniꝫ deo de
dit ⁊ se diabolo. At contra admo-
nendi sunt: qui ⁊ adhuc aliena ra-
pere intendunt: vt sollicite audiant
quid veniēs in iudicium dominus
dicat. Ait nāqꝫ. Esuriui ⁊ non ddi-
stis mihi manducare. Sitiui ⁊ nō
dedistis mihi potum. Hospes erā:
⁊ non collegistis me. Nudus ⁊ nō
cooperuistis me. Quibus ēt ꝓmit-
tit dicens. Discedite a me maledci
in ignem eternum: qui paratus est
diabolo ⁊ āgelis eius. Ecce nequa
quā audiunt quia rapinas vel que
libet alia violenta cōmiserunt: ⁊ ta
men eternis gehēne ignib⁹ manci-
pātur: hinc ergo colligenduꝫ ē quā
ta damnatione plectendi sunt: qui

aliena rapiũt: si tãta aia aduersiõe rapiunt ꝛ feriuntur: q̄ sua indiscrete tenuerunt. Perpẽdant quo eos obliget reatu res rapta: si tali subijcit pene non tradita. Perpẽdant quid meretur iniusticia illata: si tanta ꝑcussione digna est pietas nõ impẽsa. Cum aliena rapere intẽdunt audiant quod scriptuꝫ est: ve ei q̄ multiplicat non sua: vsqꝫ quo aggrauat contra se densum lutuꝫ. Auaro q̄ppe contra se dẽsuꝫ lutũ aggrauare: est terrena lucra cũ pondere peccati cumulare. Cum multiplicare large spatia habitationis cupiũt: audiant quod scriptum est: ve qui cõiungitis domũ ad domum: ꝛ agrum agro cumulatis: vsqꝫ ad terminũ loci. Nũquid habitabitis soli vos in medio terre? Ac si aperte diceret. Quousqꝫ vos extenditis: qui non habere in cõmuni mũdo consortes minime potestis? Coniunctos quidem premitis: sed cõtra quos vos valeatis extendere semper inuenitis. Cum augendis pecunijs auari inhiant: audiant quod scriptuꝫ est. Auarus non implebitur pecunia: ꝛ qui amat diuitias fruct⁹ non capiet ex eis. Fructus ex illis caperet si eas bene spergere nõ amando voluisset. Quia vero eas diligendo retinet: hic vtiqꝫ sine fructu derelinquet. Cum repleri cunctis simul opibus inardescunt: audiãt quod scriptuꝫ est. Qui festinat ditari nõ erit innocens. Profecto enim qui augere opes ambit: vitare peccatum negligit: ꝛ more auium captus: cum escam terrenarum reruꝫ auidus cõspicit: quo strigatur peccati laqueo non agnoscit. Cũ quelibꝫ p̄ntis mũdi lucra d̄siderant: ꝛ que de futuro damna patiũtur ignorant: audiant qd̄ scriptum est: hereditas ad quaꝫ festinatur i p̄cipio: i nouissimo benedictione carebit. Ex hac quippe vita initium ducimus vt ad benedictionis sorteꝫ i nouissimo veniam⁹. Qui itaqꝫ in p̄cipio hereditari festinãt: sortem sibi benedictõis in nouissimo amputant: q2 dum per auaritie nequitiam hic multiplicari appetunt: illic ab eterno matrimonio exheredes fiunt. Cuꝫ vel plura ambiunt vel obtinere cuncta que ambierũt possunt audiant quod scriptũ est. Quid prodest homini si mundum vniuersum lucretur anime vero sue detrimentum patiatur? Ac si aperte dicat. Quid prodest homini si totum quod extra se ẽ congregat: si hoc soluꝫ quod ipse est ꝑdat. Plerũqꝫ autem citius raptoꝝ auaritia corrigitur: si in verbis admonentis: q̄ꝑ fugitiua sit presens vita monstretur: si eorum ad medium memoria deducatur: qui ꝛ ditari in hoc mundo: diu conati sunt: ꝛ tamen in adeptis diuitijs diu manere nequiuerunt. Quibus festina mors repente ꝛ simul

abstulit: q̇cq̇d eorum neq̇tia: nec si
mul: nec repēte congregauit: q̇ hic
rapta reliquerūt: sed secum ad iudi
cium cās detulerunt. Horum itaqꝫ
exēpla audiant: quos in verbis su-
is ꝓculdubio: ⁊ ipsi condēnant: vt
cum post verba ad cor redeunt imi
tari saltem quos iudicant erubescāt

Qr aliter admonēdi sunt q̇ nec
aliena appetunt nec sua largiūtur:
atqꝫ aliter q̇ ea que habēt tribuunt
⁊ tū aliena rape non desistunt.

Aliter admonēdi Ca.xlv.
sunt q̇ nec aliena rapere ap-
petunt: nec sua largiuntur atqꝫ ali-
ter q̇ ea que habēt tribuūt: ⁊ tamen
aliena rapere nō desistunt. Admo-
nēdi nāqꝫ sunt qui nec aliena appe
tunt nec sua largiunt: vt sollicite sci
ant: vt ea de qua sumpti sunt: cun-
ctis hoibus terra cōmunis est: ⁊ ic
circo alimēta quoqꝫ omnibus cōi-
ter ꝓfert. Incassum se ergo inocen
tes putant qui cōmune dei munus
sibi priuatum vendicāt: qui cum ac
cepta nō tribuūt i ꝓximorum nece
grassant qꝛ tot pene quottidie peri
munt: quot morientium pauperuꝫ
apud se subsidia abscōdunt. Nam
cum quelibꝫ necessaria indigentibꝰ
largimur: sua illis reddimus: non
nostra mistramus: iusticie potiꝰ de
bitum soluimꝰ: ꝙ misericordie ope
ra iplēmus: vnde ⁊ ipsa veritas cū
de misericordia caute exhibēda loq̄
ret: ait. Attendite ne iusticiam ve-
stram faciatis coram hoibus. Cui
snie ēt psalmista concinēs ait. Disp
sit dedit pauperibus: iusticia eius
manet i seculum seculi. Cum .n. lar-
gitatem ipensam pauperibus ꝑmi
sissꝫ: nō hanc vocare misericordiā:
sꝫ iusticiam maluit: quia quod a cō
muni domino tribuit: iustum ꝑfe-
cto est: vt quicūqꝫ accipiūt eo cōmu
niter viuāt: ⁊ vtant. Hic ēt salomō
ait. Qui iustus est tribuit ⁊ nō cessa
bit. Admonēdi sunt quoqꝫ vt solli-
cite attēdant: ꝙ ficulnea que fructū
nō habuit: cōtra hāc districtꝰ agri-
cola queritur: dicēs ꝙ ēt terram oc
cupauit. Terram quippe ficulnea
sine fructu occupat: quādo mens te
natiuꝫ: hoc quod ꝓdesse multis po
terat inutiliter seruat. Terraꝫ ficul
nea sine fructu occupat: quando lo
cum quem exarare alius per solem
boni operis valuit: stultus per desi
die vmbram premit. Hi auteꝫ di-
cere nōnūꝙ solēt. Cōcessis vtimur
aliena nō querimꝰ. Et si digna mi-
sericordie retributione nō agimus
nec tamē ꝑuersa perpetramꝰ. Qd
iccirco sentiūt: qꝛ videlꝫ aurem cor-
dis a verbis celestibꝰ claudūt. Ne-
qꝫ enim diues in euāgelio qui idue
bat purpura ⁊ bysso: qui epulaba-
tur quottidie splēdide: aliena rapu
isse: sed ifructuose proprijs vsus fu
isse perhibetur. Eumqꝫ post hāc vi
tam vltrix gehēna suscepit: nō qꝛ il
licituꝫ aliquid gessit: sꝫ quia imode-
rato vsu totum se illicitis tradidit.

Admonendi sūt tenaces vt no-

uerint q hāc primam iniuriaȝ deo
faciūt: q dāti sibi omnia: nullā mi-
sericordie hostiam reddūt. Hic eiȝ
psalmista ait. Nō dabit deo ꝓpitia
tioneȝ suā: nec precium redemptio
nis aīe sue. Precium quippe redem
ptōis dare est: opus bonum preue
niēti nos grē reddere. Hic iohan-
nes exclamat dicēs. Iaȝ securis ad
radicem arboris posita est. Omis
arbor que nō facit fructum bonum
excidetur ⁊ i igneȝ mittet. Qui er-
go se inoxios quia aliena nō rapi-
unt estimāt: ictum securis vicine p-
uideāt: ⁊ torporem iprouide secu-
ritatis amittāt: ne cum ferre fruct⁹
boni operis negligūt: a pñti vita fū
ditus quasi a viriditate radicis ex-
siccēt. At cōtra admonēdi sūt q ⁊
ea que habēt tribuūt: ⁊ tamē aliena
rapere nō desistūt: ne valde munifi
ci videri appetāt: ⁊ de boni specie d
teriores fiant. Hi eīm sua idiscrete
tribuētes: nō solum vt supra iaȝ di-
xim⁹ ad ipatiētie prorumpunt mur
muratōem: sed cogēte se inopia vs
qȝ ad auariciā deuoluūtur. Quid
vero eoruȝ mēte ifelicius: quib⁹ de
largitate auaritia nascit: ⁊ pcōꝝ se
ges: quasi ex virtute seminatur. Pri
us itaqȝ admonēdi sunt vt tenere
sua rōnabiliter sciāt: ⁊ tunc demum
vt aliena nō ambiant. Si enim ra-
dix culpe i ipsa effusione nō exurit
nunq per ramos exuberās auari-
tie spina siccatur. Occasio ergo ra-
piēdi subtrahitur: si bene prius ius
possidendi disponatur. Tunc ve-
ro admōiti audiāt: quomodo ea q
habēt misericorditer tribuāt: quan
do nimirum didicerit: vt bona mi-
sericordie per iteriectam rapine ne
quitiaȝ nō cōfundāt: violēter ei ex
qrūt q miter largiūt. Sed aliud ē
pro pctīs misericordiam facere. aliō
pro misericordia faciēda peccare: q
iam nec misericordia nūcupari po
test: quia ad dulcem fructum nō ꝓ-
ficit: que per virus pestifere radicis
amarescit. Hic est enim q ipsa sacri
ficia per ꝓphetam dñs reprobat di
cēs. Ego dominus diligens iudici-
um ⁊ odio habēs rapinam i holo-
caustum. Hic iterum dicit. Hostie i
piorum abominabiles: quia ex sce-
lere offerūtur. Qui sepe quoqȝ idi-
gentibus subtrahūt: que deo largi
untur. Sed quāta eos aīaduersio-
ne renuat: per quēdam sapiēteȝ do
minus dmōstrat dicēs. Qui offert
sacrificium ex sba paupis: quasi q
victimat filium i cōspectu pr̄is sui.
Quid naqȝ itollerabilius eē pōt: q
mors filij añ oculos pr̄is? Hoc ita
qȝ sacrificium quāta ira aspiciatur
ostēditur: qd orbati pr̄is dolori cō
paratur. Tamē plerūqȝ quāta tri-
buūt pensāt: quāta aūt rapiūt con-
siderare dissimulant: quasi merce-
dem numerant: ⁊ perpendere cul-
pas recusant. Audiant itaqȝ quod
scriptum est. Qui mercedes cōgre-
gauit: misit eos in saculum pertusū
In saculo quippe pertuso: videtur

quando pecunia mittitur: sed quã/
do emittitur non videtur. Qui er/
go quãta largiuntur aspiciunt: sed
quanta rapiunt non perpẽdũt: in p
tuso saculo mercedes mittunt. Qz
profecto has in spem sue fiducie in
tuentes congerunt: sed non intuen
tes perdunt. Qz aliter admonẽ/
di sunt discordes: aliter vero paca
ti. Capitulum .xlvi.

Aliter admonẽdi sunt discor
des: aliter vero pacati. Dis/
cordes nãqz admonẽdi sunt vt cer
tissime sciant: qz quãtislibz virtuti/
bus polleãt: spirituales nullaten9 fie
ri possunt: si per concordiam pxi/
mis vniri negligunt. Scriptuz qp
pe est. Fructus aũt sp̃s est caritas:
gaudium: pax. Qui vero pacez ser/
uare non curat ferre fructum sp̃ũs
recusat. Hinc paulus ait. Cum sit i/
ter vos çelus 7 contentio nõne car
nales estis? Hinc iterum dicit. Pa
cem seq̃mini cũ omnibus: 7 sancti/
moniam: sine qua nemo videbit de
um. Hic rursus admonẽs ait. Sol
liciti seruare vnitatem sp̃ũs in vicu
lo pacis. vnum corpus 7 vn9 sp̃ũs:
sicut vocati estis in vna spe vocatio
nis vestre. Ad vnam igit' spem vo
cationis nequaquã pertingitur: si
non ad eam cum proximis mentis
vnitate curratur. At sepe nonnul/
li cum quedam sp̃ũaliter dona per/
cipiunt: superbiendo donum cõcor
die quod maius est amittunt: vt si
fortasse carnem preceteris q̃s edo
mat: concordare eis quos supat ab
stinendo contẽpnat. Sed qui absti
nentiam a concordia separat: quid
admoneat psalmista ppendat. Ait
enim. Laudate eum in tympano et
choro. In tympano nãqz sicca 7 p
cussa pellis resonat. In choro autẽ
voces societate concordant. Quis/
quis itaqz corpus affligit sed con/
cordiam deserit: deum quidem lau
dat in tympano: sed non laudat in
choro. Sepe vero dum maior sciẽ
tia quosdam erigit: a ceterorum so
cietate disiũgit. Et quasi quo pl9 sa
piunt: eo a concordie virtute desipi
unt. Hi itaqz audiant quid per se/
metipsam veritas dicat. Habete sal
in vobis: 7 pacem habete inter vos
Sal quippe sine pace: nõ virtutis
est donum: sed dãnationis augm̃/
tum. Quo eniz quisqz melius sapit
eo deterius delinquit. Et iccirco in
excusabiliter merebitur supplitiũ q̃
prudenter potuit si voluisset vitare
peccatum. Quib9 recte per iacobuz
dr̃. Qz si çelum amarum habetis 7
contẽtões sunt in cordibus vestris
nolite gloriari: 7 mendaces esse ad
uersus veritatem. Non est ista sa/
pientia desursum descendens: sed
terrẽa animalis diabolica. Que aũt
desursum est sapia: primum q̃dem
pudica est: dinde pacifica. Pudica
videlicz: quia iudicat 7 intelligit ca
ste. Pacifica autem: quia per elatio

nem se minime a societate proximo
rum disiungit. Admonendi sũt di
sidentes q tandiu nullum sacrifi
ciũ deo boni operis imolant: quã
diu a proximorum caritate discor
dant. Scriptum naqȝ ẽ. Si offers
munus tuum ad altare: ⁊ ibi recor
datus fueris q frater tu⁹ hȝ aliqd
aduersuȝ te: relinque ibi munus tu
um añ altare: ⁊ vade prius reconci
liari fratri tuo: ⁊ tunc veniẽs offe
res munus tuum. Ex qua precepti
one pensandum est: quorum ho
stia repellitur: q intollerabilis cul
pa monstratur. Nam cum mala cũ
cta bonis sequentibus diluantur:
pẽsemus quanta sint mala discor
die: que nisi extincta fuerint fundi
tus: bonũ subsequi non permittũt.

Admonendi sunt discordes vt
si aures a mandatis celestibus īdi
nant: mẽtis oculos ad consideran
da ea q̄ i īfimis ꝯsant aperiãt. Q
aues sepe vnius generis sese volã
do socialiter nõ deserunt: q congre
gatim animalia bruta pascunt: q
si solerter aspicimus: concordãdo
sibi irrõnalis creatura indicat quã
tum malum per discordiaȝ rõnalis
creatura cõmittat: quando hoc cũ
ratiõis intẽtione pdidit: qd illa na
turali motu custodit. At contra ad
monẽdi sunt pacati: ne dum plusq
necesse est: pacem quam possident
amant: ad perpetuaȝ peruenire nõ
appetãt. Plerũqȝ enim grauı⁹ mẽ
tis intentionẽ rerum tranquillitas
tẽptat: vt quo non sunt molesta q̄ te
nent: cominus amabilia fiant q̄ vo
cant: ⁊ quo delectãt p̃ntia: eo nõ in
quirãtur eterna: vñ p semetipsã ve
ritas loqns: cũ terrenã pacẽ a sup
na distingueret: atqȝ ad vẽturam di
scipulos ex p̃nti puocaret ait. Pa
cem relinquo vobis: pacem meam
do vobis. Relinquo s. transitoriã
do mansuram. Si ergo in ea q̄ re
licta ẽ cor figitur: nũq ad illam que
dãda est puenitur. Pax igit pre
sens ita tenẽda ẽ: vt ⁊ diligi debeat
⁊ contẽpni: ne si īmoderate diligit
diligentis animus in culpa teneat
vnde ⁊ admonẽdi sũt pacati: ne dũ
nimis humanam pacẽ desiderant:
prauos hominum mores nequaq
redarguant: ⁊ consentiendo per
uersis: ab auctoris sui pace disiun
gant. Ne dũ humana foris iurgia
metuũt: interni federis discissiõe fe
riantur. Quid est enim pax transi
toria: nisi quoddam vestigium pa
cis eterne? Quid ergo esse demen
tius potest: quam vestigia in pul
uere impressa diligere: sed ipsum a
quo impressa sunt non amare. Hic
dauid cum totum se ad federa pa
cis interne constringeret: testat q
cum malis concordiaȝ non teneret
dicens. None qui te oderant deus
oderam illos: ⁊ super inimicos tu
os tabescebam. Perfecto odio ode
ram illos: inimici facti sunt mihi.

Inimicos etenĩꝫ dei perfecto odio
odisse ẽ: ⁊ quod sci sunt diligere: ⁊
quod faciũt increpare: mores pra/
uorum iterimere: vite prodesse. Pẽ
sãdum est igitur: quãdo ab icrepa/
tione quiescitur: quãta culpa cũ pes
simis pax tenetur: si ꝓpheta tãtus
hoc velut ĩ hostiam deo obtulit: ꝙ
cõtra se prauorum pro dño inimi/
citias excitauit. Hic est ꝙ leui trib⁹
assumptis gladijs per castrorũ trã
siens media: qꝛ feriẽdis pcõrib⁹ no
luit parcere: deo man⁹ dcã est conse
crasse. Hic finees peccãtium ciuiuꝫ
grãm spernẽs: coeũtes cuꝫ madiaꝫ
anitis perculit: ⁊ iram domini ira
tus placauit. Hinc per semetipsam
veritas dicit. Nolite arbitrari quia
venerim pacem mittere ĩ terraꝫ: nõ
veni pacem mittere sed gladium.
Malorum nãqꝫ cum ĩcaute amici
tijs iũgimur: culpis ligamen: vnde
iosaphat qui tot de añacta vita pre
conijs attollit: de achab regis ami
citijs pene periturus ĩcrepatur: cui
a domino per ꝓphetam dr̃. Impio
prebes auxilium: ⁊ his qui oderũt
dominum amicitia iungeris. Et ic
circo iram quidem dñi merebaris:
sꝫ bona opera ĩuenta sunt ĩ te: eo ꝙ
abstuleris lucos de terra iuda. Ab
illo eĩm qui sũme rectus est: eo ipo
iam discrepat: quo peruersoꝝ ami
citijs vita nostra cõcordat. Ad
monẽdi sunt pacati: ne si ad corre/
ptionis verba ꝓsiliãt: temporalem
pacem sibi perturbare formident.

Rursũqꝫ admonendi sunt vt ean
dem pacem dilectione integra tene
ant intrinsecus: quã ꝑ inuectioneꝫ
vocis extrinsecus sibi turbãt. Qꝺ
vtrũqꝫ dauid ꝓuide se perhibꝫ ser
uare cum dicit. Cum his qui ode/
runt pacem eram pacificus: cuꝫ lo/
quebar illis impugnabant me gra
tis. Ecce ⁊ loquẽs impugnabatur:
⁊ tamẽ impugnatus erat pacificus
quia nec insaniẽtes cessabat repre/
hendere: nec reprehensos neglige
bat amare. Hic ẽt paulus ait. Si fi
eri põt: qꝺ ex vobis est: cum oĩbus
hominibus pacem habẽtes. Hor/
taturus discipulos vt pacem cũ ho
minib⁹ haberẽt premisit dicẽs si fie
ri põt: atqꝫ subiunxit: qꝺ ex vobis
est. Difficile quippe erat: vt si male
acta corriperẽt: habere pacem cum
hoĩb⁹ possẽt. Sed cũ tꝑalis pax in
prauoꝝ cordib⁹ ex nr̃a ĩcrepatiõe
ꝯfũditur: ĩuiolata necesse ẽ vt ĩ nr̃o
corde seruetur. Recte itaqꝫ ait qꝺ
ex vobis est. Ac si nimiꝝ dicat. Qr
pax ex duaꝝ ꝑtiũ ꝯsensu sbsistit: si
ab eis q̃ corripiũtur expellitur: ite
gra tñ ĩ nr̃a q̃ corripitis mẽte tene/
atur: vñ idẽ rector rursũ admõet di
scipulos dicẽs. Si q̃s ñ obedit ver
bo nr̃o ꝑ epistolã hũc notate: ⁊ nõ
cõmisceamini cũ illo vt ꝯfũdatur: at
qꝫ illico sbiũxit. Et nolite vt inimi/
cum estimare illum: sꝫ corripite vt
fratrem. Ac si diceret. Pacem cum
eo exteriorem soluite: sed interio/
rem circa illum medullitus custo/

dite: vt peccantis mentem sic vestra
discordia feriat quatenus et pax au
reis cordibus nec abnegata disce-
dat. Qualiter admonēdi sunt se
minantes iurgia: atq; aliter pacifi
ci. Capitulum. xlvij.

ALiter admonendi sunt semi
nantes iurgia: atq; aliter pa
cifici. Admonendi nanq; sunt q̄ iur
gia semiant: vt cuius sequaces sint
agnoscant. De apostata quippe an-
gelo scriptum est. Cum bone messi
ciçania fuisset inserta: inimicus ho
mo hoc fecit. De cuius ēt membro
per salomonem dr̄. Homo aposta-
ta vir inutilis: gradit᷑ ore peruerso
annuit oculis: terit pede: digito lo-
quitur: prauo corde machinat᷑ ma
lum: et in omni tempore iurgia semi
nat. Ecce q̄ꝫ seminantez iurgia dice
re voluit: prius apostatam nomina
uit: quia nisi more superbiētis ange
li a conspectu conditoris prius intꝰ
auersione mentis caderet: foras pꝰ
modum vsq; ad seminanda scanda
la non veniret. Qui recte scribit᷑: qꝫ
annuit oculis: digito loquitur terit
pede. Interior nāq; est custodia: q̄
ordinata seruat exterius membra.
Qui ergo statum mentis perdidit
subsequenter foras incōstantiā mo
tionis fluit: atq; exteriori mobilita
te indicat: qꝫ nulla interius radice
subsistat. Audiant iurgiorum semi
natores quod scriptum est. Beati
pacifici quoniam filij dei vocabun-
tur. Atq; e diuerso colligant: quia
si dei vocantur filij: qui pacem faci-
unt: proculdubio filij sathane sūt q̄
confundūt. Omnes autem q̄ se per
discordiam separāt: a uiriditate di-
lectionis arefiunt: qui et si boni ope
ris fructus in suis actionibus pro-
ferunt: profecto nulli sunt: q2 nō ex
vnitate caritatis oriunt᷑. Hinc ergo
attendāt seminantes iurgia: quam
multipliciter peccant: qui dum vnā
neq̄tiam perpetrant ab humanis
cordibus cūctas simul virtutes era
dicant. In vno enim malo vniuersa
peragunt: q2 seminando discordiā
caritatem que nimirum virtutuz oi
um est mr̄ extinguūt. Quia autem
nihil est pretiosius deo virtute dile
ctionis: nihil desiderabilius ē dia-
bolo extinctione caritatis. Quisq̄s
ergo seminando iurgia proximoꝝ
dilectionem perimit: dei hosti fami
liarius seruit: quia qua ille amissa
cecidit: hanc iste vulneratis cordi-
bus subtrahens: eis iter ascensiōis
abscindit. At contra admonēdi
sunt pacifici: ne tante actionis pon
dus leuigent: si inter quos fundare
pacem debeant ignorent. Nam si-
cut multum nocet si vnitas desit bo
nis ita valde est noxiū si nō dsit ma
lis. Si ergo peruersorum nequitia
in pace iungit᷑: profecto eorum ma
lis actibus robur augetur: q2 quo
sibi i malitia congruūt: eo se robu-
stius bonorum afflictionibus illu-
dunt. Hinc nāq; est qꝫ contra dam
nati illius vasis. vz. antixp̄i predica

tores diuina voce beato iob dicit. Membra carnium ei⁹ coherent ſibi. Hic ſub ſquamarum ſpē d eius ſatellitib⁹ perhibet: vna vni coniūgit: nec ſpiraculum incedit q̄dez p eas. Sequaces quippe illius quo nulla inter ſe diſcordie aduerſitate diuiſi ſunt eo i bonorum nece grauius glomerant. Qui ergo iniquos pace ſociat iniq̄tatis vires adminiſtrat: q2 bonos eo d̄terius deprimūt quo ⁊ vnanimiter perſequūtur: vnde predicator egregius graui phariſeorum ſeduceorūq3 perſecutione deprehenſus: inter ſemetipſos diuidere ſtuduit: quos cōtra ſe vnitos grauiter vidit: cū clamauit dicens: viri frēs: ego phariſeus ſum filius phariſeorum: de ſpe ⁊ reſurrectiōe mortuoru3 ego iudicor. Dūq3 ſaduceī ſpem reſurrectionemq3 mortuorum eē denegarent: quam phariſei iuxta ſacri eloqui p̄cepta crederēt: facta in perſecutorum vnanimitate diſſenſio eſt: ⁊ diuiſa turba illeſus paulus exijt: q̄ hunc pri⁹ vnita imaniter p̄ſſit. Admonēdi ſunt itaq3 qui faciende pacis ſtudijs occupātur: vt prauorum mentib⁹ prius debeant amorē interne pacis infundere: quatin⁹ eis poſtmodum valeat exterior pax prodeſſe: vt dum mēs eorum nullius cogitatione ſuſpēditur: nequaquā ad nequitiam ex huius perceptiōe rapiant. Dumq3 ſupernam ꝓuident: terrenā nullomodo ad vſum ſue deteriorationis inclinēt. Cum vero peruerſi quiq3 tales ſunt vt nocere bonis nequeant: ēt ſi concupiſcant: inter hos nimiru3 deb3 terrena conſtrui pax: ⁊ priuſq̄ ab eis valeat ſuperna cognoſci: vt hi. ſ. quos contra dilectionē dei malicia ſue ipietatis exaſperat: ſaltem ex ꝓximi amore manſueſcāt: ⁊ quaſi e vicino ad meli⁹ tranſeant: vt ad illam que a ſe longe ē pacē conditoris aſcendant. Or aliter admonēdi ſunt qui ſacre legis verba nō recte itelligunt. Atq3 aliter q̄ recte q̄dez intelligunt: ſ3 humiliter ñ loquunt. Capi. xlviij.

Aliter admonēdi ſunt qui ſacre legis verba nō recte intelligunt. Atq3 aliter qui recte intelligunt: ſed humiliter nō loquuntur. Admonēdi eni3 ſūt qui ſacre legis verba recte nō intelligūt: vt perpendant q2 ſaluberrimu3 vini potu3 in veneni poculū vertunt: ac per medicinale ferrum vulnere mortali ſe feriūt: dū per hoc in ſe ſana perimūt per quod ſalubriter abſcidere ſauciata debuerunt. Admonēdi ſunt vt perpēdant qd̄ ſcriptura ſacra in nocte vite p̄ntis: quaſi quedā lucerna nobis poſita eſt: cuius nimiru3 verba dum non recte itelligunt: de lumine tenebreſcunt. Quos. v3. ad intellectū prauū intētio peruerſa non rapet: niſi prius ſuperbia inflaret. Dum enim ſe pre ceteris ſapientes arbitrantur: ſequi alios ad meli⁹ intellecta d̄ſpiciūt: atq3 vt apud

imperitum vulgus scie sibi nomen
extorqueant studēt sūmopere ⁊ ab
alijs recte itellecta: destruere ⁊ sua
peruersa roborare: vnde bn̄ per ꝓ-
phetam dr̄. Secuerunt pregnātes
galaad: ad dilatandum terminum
suū. Galaad nāq; aceruus testimo-
nij dr̄. Et quia cūcta simul congre-
gatio ecclesie per confessionem ser-
uit testimonio veritatis nō icōgrue
per galaad excelsa exp̄mit: que ore
cūctorum fideliū de deo queq; sūt
vera testat. Pregnātes autem vo-
cant anime que itellcm̄ verbi ex di-
uino amore concipiūt: si ad perfcm̄
tēpus veniant: conceptam intelligē-
tiam operis ostensione pariture.
Terminum vero suum dilatare est
opinionis sue nomē extendere. Se-
cuerunt ergo pregnantes galaad:
ad dilatādum terminum suum: q̄a
nimirum heretici mentes fidelium
que iam aliq̄d de veritatis intellcū
conceperant: peruersa predicatiōe
perimūt: ⁊ scie sibi nomen extende-
runt: paruulorum iam corda d̄ ver-
bi conceptione grauida erroris gla-
dio scindūt: ⁊ quasi doctrie sibi opi-
nionem faciunt. Hos ergo cum co-
namur istruere ne peruersa sentiāt:
admoneamus pri⁹ ne inanem glori-
am querant. Si enim radix elatio-
nis abscidit: consequēter rami pra-
ue assertionis arescunt. Admonēdi
sūt ēt ne errores discordiasq; gene-
rando: legē dei que iccirco data ē
vt sacrificia sathane ꝓhibeat: eādē
ipsam in sacrifitiū sathane vertant:
vnde per ꝓphetam domin⁹ queritur
dicēs. Dedi eis frumētum vinum ⁊
oleum ⁊ argentum multiplicaui eis
⁊ aurum: que fecerunt baal. Frum̄-
tum a domino accepimus quando
in dcis obscuriorib⁹ sub ducto teg-
mine lr̄e per medullam sp̄ūs legis i-
terna sentim⁹: vinū suum dn̄s p̄stat
cū scripture sue alta p̄dicatiōe nos
debriat. Oleū quoq; suū nobis tri-
buit: cū p̄ceptis apertiorib⁹ vitā no-
stram blanda lenitate disponit. Ar-
gentum vero multiplicat: cū nobis
luce veritatis plena eloquia submi-
nistrat. Auro quoq; nos ditat. qn̄
cor nostrum intellcū sūmi fulgoris
irradiat. Que cūcta heretici baal of-
ferūt: quia apud auditorū suorum
corda: corrupte omnia itelligendo
peruertunt. Et de fructu di vino ⁊
oleo argento pariter ⁊ auro sathāe
sacrificium imolant: q2 ad errorem
discordie: verba pacis inclināt. Ad-
monendi sunt vt perpendant quia
dum peruersa mente de preceptis
pacis discordiam faciunt: iusto dei
examine ipsi de verbis vite moriun-
tur. At contra admonendi sunt
qui verba quidem legis recte intel-
ligunt: sz hec humiliter non loquū-
tur: vt in diuinis sermonibus pri-
usquam eos alijs proferant: semet
ipsos requirant: ne insequentes
aliorum facta se deserant: ⁊ cum
recte cuncta de sacra Scriptura
sentiunt: hoc solum quod per il-

iam contra elatos dz nō attendant. Improbus quippe ꝛ imperitus est medicus qui alienum mederi appetit: ꝛ ipse vulnus patitur quod nescit. Qui igitur verba dei humiliter nō loquūtur, pfecto admonēdi sunt: vt cum medicamina egris imponunt prius virus sue pestis inspiciāt: ne alios medēdo ipsi moriatur. Admoneri dbēt vt considerēt ne a virtute dei: dicēdi qualitate discordēt ne loquendo aliud: ꝛ ostēdendo aliud predicēt. Audiant itaqz qd scriptum est. Si quis loqtur quasi sermones dei. Qui ergo verba que ꝑferunt ex ꝓprijs nō habēt: cur quasi de proprijs tumēt. Audiāt quod scriptum ē. Sicut ex deo ꝛ corā do in xp̄o loquimur. Ex deo enim coram deo loqmur: qui predicatiōis verbum: ꝛ qꝛ a do accepit intelligit ꝛ placere per illud deo non hominibus querit. Audiāt quod scriptū est. Abomīatio domini est omnis arrogans. Quia. vz. dum in verbo dei gloriam ꝓpriam querit: ius dātis īuadit: eumqz laudi sue postponere nequaquaz metuit: a quo hoc ipsum ꝙ laudatur accepit. Audiāt quod predicatori ꝑ salomonem dicitur. Bibe aquam de cisterna tua: ꝛ fluenta putei tui. Deriuentur fontes tui foras: ꝛ iplateis aquas diuide habeto eas solus: nec sint alieni participes tui. Aquaz quippe d sua cisterna predicator bibit: cuz ad cor suuz rediens prius audit ipse quod dicit. Bibit enim fluenta sui putei si sui irrigatione infunditur verbi: vnde bene subiūgitur. Deriuentur fōtes tui foras ꝛ in plateis equas diuide. Rectum quippe est: vt pri⁹ ipse bibat: ꝛ tunc alijs predicando influat. Fontes nāqz foras deriuare ē: exterius vim alijs predicationis īfundere. In plateis aūt aquaz diuidere ē: in magna auditorum multitudine iuxta vniuscuiusqz qualitate diuina eloquia dispensare. Et quia plerūqꝫ inanis glorie appetitus subrepit: dum sermo dei ad noticiam multorum currit: postquā dictum ē i plateis aquas diuide: recte subiūgitur: habeto eas solus: nec sint alieni participes tui. Alienos quippe malignos spūs vocat: de quib⁹ per prophetam voce temptati hoīs dz. Alieni insurrexerunt ī me: ꝛ fortes quesierunt aīam meam. Ait ergo aquas in plateis diuide: ꝛ tamen solus habe. Ac si apertius dicat. Sic necesse ē vt predicationi exteri⁹ seruias quatinus per elationem te inmundis spiritibus non coniungas ne ī diuini verbi ministerio: hostes tuos ad te participes admittas. Aquas ergo ꝛ in plateis diuidimus ꝛ tamē soli possidemus: quando ꝛ exterius late predicationem fundimus: ꝛ tamen per eam laudes humanas assequi minime ambimus.

Q aliter admonendi sunt ꝙ cū predicare digne valeant: prenimia humilitate formidant. Atqz aliter

quos a p̄dicatione ip̄fectō vel etas ꝓhibet: ⁊ tamen p̄cipitatio impel-
lit. Cap. xlix.

Aliter admonēdi sunt qui cū p̄dicare digne valeant: p̄ nimia hu-
militate formidant: atq; aliter ad-
monēdi sunt q̄s a p̄dicatione imp-
fectio vel etas ꝓhibet: ⁊ tamen pre
cipitatio impellit. Admonēdi nāq;
sunt: qui cū p̄dicare vtiliter possūt:
īmoderata tā humilitate refugiunt
vt ex minori ꝯsideratiōe colligant:
q̄tum i maiorib⁹ rebus delinquant
Si eniz indigētibus ꝓximis ipsas
quas habent pecunias abscōderēt
adiutores ꝓculdubio calamitatis
extitissent. Quo igitur reatu ꝯst: in
gantur aspitiant: qui dum peccan-
tibus fratrib⁹ v̄bum p̄dicationis
sbtrahūt: morientib⁹ mētibus vite
remedia abscondunt. Unde bene
quidam sapiens dicit: Sapientia
abscondita ⁊ thesaurus abscōdit⁹
que vtilitas i vtrisq;? Si populos
fames attereret: ⁊ occulta ipsi fru-
menta suarēt: auctores ꝓculdubio
mortis existerēt. Quia itaq; pena
plectendi sunt ꝯsiderēt qui cū fame
verbi anime pereāt: ipsi panē perce
pte gratie nō mīstrāt. vñ ⁊ bene per
salomonem dr̄. Qui abscondit fru-
menta maledicetur in populis. Fru
menta quippe abscōdere est: predi
cationis scē apud se verba retinere.
In populis aūt talis quisq; maledi
citur: q2 in solius culpa silentij. pro
multoꝝ quos corrigere potuit pe
na dānatur. Si medicinalis artis
minime ignari secandum vuln⁹ cer
nerēt ⁊ tamē secare recusarent: pro
fecto peccatum fraterne mortis ex
solo torpore cōmitterent. Quanta
ergo culpa iuoluant aspiciant: qui
dum cognoscunt mentiuz vulnera:
curare ea negligūt sectōe verborū:
vñ ⁊ bñ p ꝓphetā dr̄. Maledictus
oīs q̄ ꝓhibz gladi suū a sanguine.
Gladiū q̄ppe a sanguine ꝓhibere
est predicatiōis verbū a carnali vi
te iterfectōe retiere. De quo gladio
rursū dr̄. Gladius me⁹ deuorabit
carnes. Hi itaq; cū apud se sermo-
nem p̄dicatōis occultant: diuinas cō
tra se s̄nias terribiliter audiāt: qua
tinus ab eorum cordibus timorem
timor expellat. Audiant q̄ talentuz
q̄ erogare noluit cum sentētia dam
nationis amisit. Audiant q̄ paul⁹
eo se a proximorū sanguie mūduz
credidit: quo feriendis eorum viti
is non pepercit dicens. Contestor
vos hodierna die q̄a mūdus sum a
sanguine oīum vestrum. Nō enim
subterfugi quominus ānūciarem
omne cōsilium dei vobis. Audiant
q̄ voce angelica iohānes admōet
cum dicit. Qui audit dicat veni: vt
nimirum cui se vox interna īsinuat
illuc etiaz clamādo alios quo ip̄e ra
pitur trahat: ne fores clausas ēt vo
catus iueniat: si vocāti vacu⁹ appro
pinq̄t. Audiāt q̄ Isaias q2 a verbi
mysterio tacuit: illustrat⁹ luīe sup-
no: magna voce pnie seipse rep̄hē-

dit dicēs. Ue mihi q̄a tacui. Audi-
ant ꝙ ꝑ salomonē in illum p̄dicati-
onis sciā multiplicari ꝓmittitur. q̄
in hoc ꝙ iā optinuit torporis vitio
nō tenet. Ait nāq̄z. Anima que be-
nedicit impinguabit: ⁊ q̄ inebriat ip-
se inebriabit. Qui enim exterius p̄-
dicādo bn̄dicit iterioris augm̄ti pi-
guedinē recipit: ⁊ dum dino eloq̄o
auditorum mētē debriare nō desi-
nit: potu multiplicati muneris de-
briat⁹ excresit: audiāt ꝙ dauid hoc
dn̄o i munere obtulit: ꝙ p̄dicatoris
gratiā quaz acceꝑat nō abscōdit di-
cens. Ecce labia mea nō ꝓhibebo:
dn̄e tu cognouisti. Justitiam tuam
nō abscōdidi in corde meo verita-
tem tuā ⁊ salutare tuū dixi. Audiāt
ꝙ spōsi eloq̄o ad spōsā dicit. Qui
hitas i hortis sponsi ausculta. Fac
me audire vocē tuā. Ecclesia q̄ppe
i hortis hitat: q̄ ad viriditate itimā
exculta plātaria virtutū fuat. Cui⁹
vocem amicos auscultare ē electos
q̄sq̄z verbū p̄dicatiōis illi⁹ deside-
rare. Quā. vz. vocē spōsus audire
desiderat: quia ad p̄dicationē eius
ꝑ electoꝝ suorum animas anhelat.
Audiāt quod moyses cū irascētez
duz populo cerneret: ⁊ assumi ad vl-
ciscendum gladium iuberet: illos a
parte dei denūciauit existere: q̄ de-
linquētium scelera icuntanter feri-
rent dicens. Si quis ē dn̄i iungat
mihi. Ponat vir gladiuz suꝑ femur
suum. Jte ⁊ redite de porta vsq̄z ad
portā ꝑ mediū castrorū: ⁊ occidat
vnus quisq̄z fratrem: ⁊ amicum: ⁊
ꝓximū suū. Gladiuz quippe super
femur suū ponere ē: p̄dicatōis stu-
dium voluptatibus carnis an̄ferre
vt cū scā q̄s studet dicere: curet ne-
cesse ē illicitas suggestiōes edoma-
re. De porta vero vsq̄z ad portaz ire
necē ē: a vitio vsq̄z ad vitiū ꝑ q̄d ad
mētem mors ingredit: in crepādo
discurrere. Per mediuz vero castro-
rum ē transire: tanta equalitate in-
tra ecclesiam viuere: vt qui delinquē-
tium culpas redarguit: i nullius se
debeat fauore declinare. vnde recte
subiungit: occidat fratrez ⁊ amicū
⁊ ꝓximū suum. Fratrem .s. ⁊ ami-
cum ⁊ ꝓximū suū interficit: qui cuz
punienda iuenit: ab increpationis
gladio: nec eis quos ꝑ ꝯiūctionē di-
ligit ꝑcit. Si ergo ille di dr̄ qui ad
vitia feriēda çelo dini amoris exci-
tat: ꝓfecto se eē dei denegat: qui i
quantū sufficit: icrepare carnalium
vitā recusat. At ꝯ admonēdi sūt
quos p̄dicationis offō ipfectio vel
etas ꝓhibz: ⁊ tn̄ p̄cipitatio impellit
ne dum tanti sibi onus offitij preci-
pitatōe arrogant viā sibi sequentis
meliorātōis abscidāt. Et cū arripi-
unt intēpestiue ꝙ nō valēt: ꝑdāt ēt
ꝙ iplere qn̄q̄z potuissēt: atq̄z sciam
quā in cōgrue conant ostēdere: iu-
ste ostēdant amisisse. Admonendi
sunt vt ꝯsiderēt: ꝙ pulli auiū si ante
penarum perfectionē volare appe-
tunt: cum in altū ire cupiunt in ima
mergunt. Admonēdi sunt vt con-
siderent ꝙ structuris recentib⁹ nec
dūq̄z solidatis si tignorum pōdus

superponit: non habitaculum: sed ruina fabricat. Admonendi sunt vt cosiderent: qz coceptas soboles femine si prius q plene forment pro ferunt: nequaq domos sz tumulos implent. Hinc est.n.q ipsa veritas q repente quos vellet roborare potuisset: vt exemplum sequentibus se daret: ne imperfecti pdicare presumerent postq plene discipulos d virtute p dicatois instruxit: illico adiunxit: vos aut sedete i ciuitate quo ad vsqz induamini virtute ex alto. In ciuitate qppe sedemus si intra mentium nostraru nos claustra constringimus: ne exterius loquendo euagemur: vt cum virtute diuina perfecte induimur: tuc qsi a nobis metipsis foras et istruentes alios exeamus. Hinc per quedam sapientem dr. Adolescens vir loquere in ca tua: 7 si bis interrogatus fueris: habeat initium responsio tua. Hinc e q idem redeptor noster cum in celis conditor sit: 7 in sue potetie ostesione semper doctor angelorum: an tercenale tepus in terra magister fieri noluit hoim: vt videlicz precipitatis vi saluberrimi timoris infunderet: cu ipse et q labi no poss: pfecte vite gra non nisi pfecta etate pdicaret. Scriptuz quippe e. Cum fact esz annorum duodeci remasit puer iesus in ierusalem. De quo a parentibus requisito paulo post subditur. Inuenerunt illum i templo sedetez in medio doctorum audientem illos 7 interrogatem: vigilanti itaqz consideratione pensandum e: q cu Jesus annorum duodecim dr: i medio doctorum sedes: no doces sed iterrogans inuenit. Quo.s.exeplo ostendit: ne infirmus docere quis audeat: si ille puer doceri iterrogado voluit: q per diuinitatis potentia: verbum scie ipsis suis doctoribus ministrauit. Cu vero p paulu discipulo dr: precipe hoc: 7 nemo adolescentiam tua contepnat: sciedu3 nobis est qz aliqn i sacro eloqo adolescetia iuuet vocat: q citi ostedit: si salomonis ad mediu verba pferatur q ait. Letare iuuenis i adolescetia tua. Si. n. vnu ee vtraqz no decerneret: que moebat i adolescetia iuuene n vocaret. De alr admonedi sut q i hoc tpaliter appetut p spant: atqz aliter q ea qde q mudi sut pcupiscut: sz tn aduersitatis fatigatur labore. Ca. l.

Aliter admonedi sut q i hoc q tpaliter appetut psp at: atqz alr q ea qde q mudi sut pcupiscut: sed tn labore fatigatur. Admonedi sut naqz q i hoc q tpaliter appetut p spatur: ne cu cucta ad votu suppetut: date qrere negligat: ni i his que dantur aium figat: ne pegrinationem p patria diligant: ne subsidia itineris in obstacula peruentionis vertant: ne nocturno lune lumine delectati claritatem solis videre refugiant. Admonendi itaqz sunt vt queque in hoc Mundo con

sequuntur: calamitatis solatia: non autem premia retributionis credāt sed contra mūdi fauores mētem eri gant: ne in eis ex tota cordis dele ctatione succūbant. Quisquis enī prosperitatem qua vtitur: apud iudi cium cordis melioris vite amore nō reprimit: fauorem vite transeuntis in mortis perpetue occasionem ver tit. Hinc est enim quod sub idumeorum specie qui vicēdos se prosperitati sue de relinquerant: in huius mundi suc cessibus letātes increpant: cum dicitur. Dederunt terram meam sibi in here ditatem cum gaudio ex toto corde et ex animo. Quibus verbis perpēdi tur quod nō solum quia gaudeant: sed quod toto corde et ex animo gaudeāt. districta reprehensione feriantur. Hinc enim salomon ait. Auersio par uulorum interficiet illos: prosperitas stultorum perdet eos. Hinc paulus admonet dicens. Qui emunt tanquam non possidentes: et qui vtūtur hoc mundo tanquam non vtantur: vt vide licet sic nobis exterius que suppetūt seruiant: quatenus a superne delecta tionis studio: animum non inflectāt ne luctum nobis interne peregrina tionis tēperent: ea que in exilium po sitis subsidium prebent: et quasi in transitorijs nos felices gaudeamus qui ab eternis nos interim miseros cernimus. Hinc nāque est quod electorum voce dicit ecclesia. Leua eius sub ca pite meo: et dextera illius amplexa bitur me. Sinistra dei prosperitatem videlicet vite presentis quasi sub capite posuit: quam intētionem summi amoris premit. Dextera vero dei eam ample ctitur: quia sub eius eterna beatitudine tota deuotione cōtinetur. Hic per sa lomonem rursum dicitur. Lōgitudo die rum in dextera eius in sinistra vero illius diuitie et gloria. Diuitie itaque et gloria qualiter sint habēda docu it: que posita in sinistra memorauit hinc ait psalmista. Saluum me fac dextera tua. Neque enim ait manus sed dextera: vt videlicet cum dextera diceret: quia eternam salutem que reret indicaret: hinc rursum scriptum est. Dextera manus tua domine cō fregit inimicos. Hostes enim dei et in sinistra proficiunt: et in dextera cō fringūtur: quia plerūque prauos vita presens eleuat: sed aduētus eterne bea titudinis dāpnat. Admonēdi sūt qui in hoc mūdo prosperantur vt solerter cōsi derent quod presentis vite prosperitas aliquā do iccirco datur: vt ad meliorē vitā pro uocet: aliquando vero vt in eternum am plius dāpnet: hinc est enim quod plebi israelitice terra chanaan promittitur vt quandoque ad eterna speranda prouoce tur. Neque enim rudis ille populus pro missionibus dei in lōginquum crederet: si a promissore suo nō etiam e uicino aliquid percepisset: vt ergo ad eternorum fidem certius roboretur: nequaquam solūmodo spe ad res: sed rebus quoque ad spē trahitur Quod liquido psalmista testatur dicens. Dedit eis regiōes gentium: et labo res populorum possederūt: vt custo

di ant iusticiam eius: ⁊ legē ei⁹ req
rant. Sꝫ cum largiētē deum huma
na mēs boni opis responsiōe nō se
quit: vnde nutrita pri⁹ pie creditur
iustius inde damnat. Hinc.n. p psal
mistam rursum dr̄. Deiecisti eos cū
alleuarentur. Quia videlꝫ reprobi
cū recta opa diuinis munerib⁹ nō re
pendūt: cū totos se hic deserūt: ⁊ a
fluentibus prospitatib⁹ dimittunt.
Et vnde exterius pficiūt: inde ab i
timis cadunt. Hinc est.n. ꝙ in ifer
no diuiti cruciato dr̄: recepisti bona
in vita tua: Jccirco hic recepit bōa
ēt malus: vt pleni⁹ illuc mala recipe
ret: q̄ꝛ hic nec fuerat per bona con
uersus. At ꝯ admonēdi sunt q̇
ea q̇dem q̄ mundi sunt cōcupiscunt
sed tn̄ aduersitatis labore fatigant
vt ppēdāt cōsideratōe sollicita: cre
ator dispensat orqꝫ cūctorum quan
ta super eos gr̄a vigilet: quos i sua
desideria nō relaxat. Egro quippe
ꝙ̄ medicus despat cōcedit vt cūcta
q̄ cōcupiscit accipiat: nā qui sanari
posse credit: a multis que appetit
ꝓhibet. Et nos nūmos subtrahi
mus q̇bus tota simul pr̄imonia re
seruamus. Hic ergo de spe eterne
hereditatis gaudium sumāt: quos
aduersitas vite temporalis humili
at: q̄ꝛ nisi saluandos i perpetuū cer
neret: erudiendos sub discipline re
gimie: diuina dispēsatio nō frenaret.
Admonēdi itaqꝫ sunt qui i his que
tēporaliter cōcupiscūt aduersitatis
labore fatigant: vt sollicite conside
rēt: ꝙ plerūqꝫ ēt iustos cū tempora
lis potentia substulit velut in laque
um culpa comprehēdit. Nam sicut i
priori huius libri parte iaꝫ diximus:
dauid deo amabilis rectior fuit in
seruitio: ꝙ̄ cum puenit ad regnum.
Seru⁹ nāqꝫ amore iusticie: depre
hēsum aduersarium ferire timuit:
rex aūt persuasione luxurie deuotū
militē ēt sub studio fraudis extīxit.
Quis ergo opes: quis potestateꝫ:
q̇s gloriam q̄rat inoxie: si ⁊ illi no
xia extiterunt q̇ hec habuit nō que
sita? Quis inter hec sine magni dis
criminis labore saluabit si ille i his
culpa iteruenīete turbatus est: qui
ad hoc fuerat deo eligēte pparat⁹?
Admonēdi sunt vt cōsiderent ꝙ sa
lomon q̇ post tātam sapiaꝫ vsqꝫ ad
idolatriam cecidisse describit: nil i
hoc mūdo priusꝙ̄ caderet aduersi
tatis habuisse memorat: sꝫ cōcessa
sapia funditus cor deseruit qd̄ nul
la vel mīma tribulatiōis disciplina
custodiuit. Qr aliter admonēdi
sūt ꝯiugijs obligati: atqꝫ aliter a cō
iugij nexibus liberi. Ca. li.

Aliter admonēdi sūt ꝯiugijs
obligati atqꝫ aliter a cōiugij
nexibus liberi. Admonendi sūt nāq̄
qꝫ ꝯiugijs obligati: vt cū vicissim q̄
sunt alterius cogitant: eorum sic q̇s
qꝫ placere studeat cōiugi: vt nō di
spliceat ꝯditori. Sic ea q̄ hui⁹ mun
di sunt agant: vt tn̄ appetere q̄ dei
sunt nō obmittāt. Sic.n. de bonis
pn̄tib⁹ gaudeāt: vt cū itentione solli

cita mala eterna pertimescãt. Sic
de malis tẽporalib⁹ lugeãt: vt tamẽ
consolatiōe integra spem in bonis
perennibus figant: quatinus dum
in transitu cognoscunt esse ꝙ agunt
in mansiōe sciãt ꝙ appetũt: nō ma-
la mundi cor frangant: cuȝ spes bo-
norũ celestiũ roborat. nec bona vite
presentis decipiãt: cũ suspecta sub-
sequẽtis iudicij mala cõtristãt. Ita-
qꝫ animus christianorum cõiugum
⁊ infirmus est ⁊ fidelis: qui ⁊ plene
cũcta tẽporalia despicere non valet:
⁊ tamẽ eternis se per desideriũ con
iungere potest: q̃uis in delectatiōe
interim carnis iaceat. supne spei re-
fectiōe cõualescat: ⁊ si hȝ que mũdi
sunt in vsu itineris: speret q̃ dei sunt
in fructu peruẽtiōis. Nec totũ se ad
hoc ꝙ agit ꝯferet. ne ab eo ꝙ robu-
ste sperare debuit fũdit⁹ cadat. Qđ
bene ac breuiter paulus exprimit di-
cẽs. Quia habẽt vxores tãꝙ̃ nō ha-
bẽtes sint: ⁊ qui vtuntur hoc mũdo
tanꝙ̃ nō vtanť: ⁊ qui flent tãꝙ̃ nō
flentes: ⁊ qui gaudẽt tanꝙ̃ nō gau-
dentes: vxores quippe tanꝙ̃ nō ha
bẽdo hȝ: qui sic per illã carnali cõso-
latiōe vtitur: vt tamẽ nunꝙ̃ ad pra-
ua opera a melioris rectitudinis in
tentiōe eius amore flectatur: vxorẽ
quasi nō habẽdo hȝ qui transitoria
esse cuncta ꝯspitiẽs: curã quidẽ car-
nis ex necessitate tollerat: sed eterna
gaudia spe ex desiderio expectat.
Nō flendo autẽ flere est: sic exterio
ra aduersa plangere: vt tamẽ noue-
rit eterne spei ꝯsolatiōe gaudere: ⁊
rursuȝ nō gaudẽdo gaudere est: sic
d' infimis animuȝ attollere: vt tamẽ
nũꝙ̃ desinat summa formidare: vbi
apte paulopost subdidit dicẽs. Pre
terit enĩ figura huius mundi. Ac si
aperte dicat. Nolite ꝯstãter mũdũ
diligere: qñ ⁊ ipse nō potest quẽ di-
ligitis stare. In cassuȝ cor quasi ma
nentes figitis: dum fugit ipse quem
amatis. Admonẽdi sũt cõiuges: vt
ea in quibus sibi aliquãdo displicẽt
⁊ patiẽtes inuicẽ tolerẽt: ⁊ exorãtes
inuicẽ saluẽt. Scriptũ nãqꝫ est. In-
uicẽ onera portate: ⁊ sic adĩplebitis
legẽ christi. Lex quippe christi cha-
ritas est: que ex illo nobis ⁊ largiť
sua bona cõtulit. ⁊ equanimiter ma
la nostra portauit. Tunc enĩ legem
christi imitãdo cõplemus: quando
⁊ nostra bona benigne conferimus
⁊ nostrorum mala pie tolleramus.
Admonẽdi quoqꝫ sũt vt eorũ quis-
qꝫ non tã que ab altero tolerat: ꝙ̃ q̃
ab ipso tolerantur attendat. Si enĩ
sua: que portantur ꝯsiderat: ea que
ab altero sustĩet leui⁹ portat. Admo
nendi sunt coniuges vt suscipiende
prolis sememinerint causa coniun-
ctos: ⁊ cũ immoderate admixtioni
seruiẽtes propagationis articulum
in vsum transferũt voluptatis: per-
pendant ꝙ licet extra nō exeant in
ipso tamẽ cõiugio: cõiugij iura trã
scendũt: vnde necesse est vt crebris
ieiuniis ⁊ orationibus deleant: qđ
pulchrã speciẽ copule admixtis vo-

luptatibus fedāt. Hinc est eni qꝫ pe
ritus medicine celestis apostolus
nō tā sanos instituit: qꝫ infirmis me
dicamēta monstrauit dicēs. De qui
bus scripsistis mihi bonū est homi
ni mulierē nō tangere. Propter for
nicatiōe autē vnusquisqꝫ suā vxorē
habeat: ⁊ vnaqueqꝫ suum virū ha-
beat. Qui enim fornicationis metū
premisit: ꝓfecto non stantibus pre
ceptum cōtulit: sed ne forte in terrā
ruerent lectum cadentibus ostēdit:
vnde adhuc īfirmantibus subdidit
vxori vir debitum reddat: similiter
⁊ vxor viro. Quibꝰ dum in magna
honestate cōiugij: aliquid de volu
ptate largiret: paulo post adiūxit:
hoc dico aūt sm indulgentiā: non
sm imperium. Culpa quippe eē in-
nuitur quod indulgeri perhibetur:
sed tanto citius relaxatur: qꝫto nō
per hanc illicitū quid agit: sꝫ hoc
quod ē licitum sub moderamine nō
tenet. Quod bene loth ī semetipso
exprimit: qui ardentem sodomam
fugit: sꝫ tamen segor inueniēs: neqꝫ
qꝫ mox montana cōscendit. Arden
tem quippe sodomā fugere ē: illici
ta carnis incēdia declinare. Altitu
do vero ē mōtiū: mūditia continē-
tium: vel certe quasi in monte sunt:
qui ēt carnali copule inherent: sed
tamen extra suscipiēde ꝓlis admix
tionem debitam nulla carnali volu
ptate soluunt. In mōte quippe sta-
re est fructū ꝓpaginis ī carne non
qrere. In mōte stare ē: carni carna
liter ñ adherere. Sꝫ qꝛ sūt multi q
qdē scelera carnis dserūt: nec tñ in
ꝯiugio positi: vsus solūmodo debi
ti iura cōseruāt. Exijt qdē loth so-
domam: sꝫ tamē mox ad montana
ñ ꝑuēit: qꝛ iā dānabilis vita relinq
tur: sꝫ ad hec celsitudo ꝯiugalis cō
tinētie subtiliter nō tenet. Est vero
ī medio segor citas: q īfirmū fugiē
tē saluet: qꝛ. vꝫ cū sibi p ī cōtinētiā
miscent ꝯiuges: ⁊ lapsus scelerꝫ fu
giūt: ⁊ tñ venia saluant. Quasi par
uā ciuitatē inueniūt in q ab ignibꝰ
defendant. Quia ꝯiugalis hec vi
ta: nō qdē ī virtutibꝰ mira ē: sꝫ tamē
a supplitijs secura: vñ idēꝫ loth ad
angelum dicit. Est ciuitas hic iuxta
ad quā possum fugere parua: ⁊ sal
uabor in ea. Nūquid nō modica ē:
⁊ uiuet in ea anima mea? Iuxta igi
tur dr: ⁊ tamē ad salutē tuta perhi-
betur: qꝛ coniugalis vita: nec a mū
do longe diuisa ē: nec tñ a gaudio
salutis aliena. Sꝫ tūc in actōe hac
vitā suā cōiuges qsi in ꝑua ciuitate
custodiūt: qñ assiduis deprecatiōi-
bus intercedunt: vnde recte per an
gelum ad eundem loth dicit. Ec-
ce etiam in hoc suscepi preces tuas:
vt non subuertam vrbem pro qua
locutus es. Quia videlꝫ cū deo de-
precatio fundit: nequaqꝫ talis con
iugij vita damnat. De qua depca-
tione paulꝰ quoqꝫ admōet dicens.
Nolite fraudare inuicem: nisi for-
te ex consensu ad tempus: vt vacet
orationi. At contra admonendi

sunt qui ligati cōiugijs non sūt: vt
celestib⁹ preceptis eo rectius suiāt
quo eos ad curas mundi nequaꝙ̄
iugum copule carnalis inclinat: ut
quos onus licitum nō grauat cōiu/
gij: nequaꝙ̄ pōdus illicitū terrene
sollicitudinis p̄mat: sed tanto eos
paratiores dies vltimus: quāto ⁊
expeditiores inueniat: ne quo meli
ora agere vacātes possūt sed tamē
negligunt: eo supplitia deteriora
mereātur. Audiāt qđ paulus cum
quosdaꝫ ad celibatus grām instru
eret: non coniugium spreuit: sed cu
ras mundi nascentes ex cōiugio re
pulit dicens. Hoc ad vtilitatem ve
stram dico: nō vt laqueū vobis ini/
tiam: sed ad id qđ honestum ēst: ⁊
qđ facultatē p̄beat sine impedimēto
domino obsecrandi. Ex coniugijs
quippe terrene sollicitudines ꝓde
unt: ⁊ iccirco magister gētium audi
tores suos ad meliora ꝑsuasit ne ter
rena sollicitudine ligarētur. Queꝫ
igitur celibeꝫ curarum secularium
impedimētū p̄pedit: ⁊ cōiugio se ne
quaꝙ̄ sbdidit: ⁊ tn̄ coniugij onera
non euasit: admonēdi sunt celibes
ne sine damnationis iuditio misce/
ri se feminis vacantib⁹ putēt. Cum
enim paulus fornicatiōis vitium tot
criminib⁹ exercēdis inseruit: cuius
sit reatus indicauit dicens. Neqꝫ
fornicatores: neqꝫ idolis suiētes:
neqꝫ adulteri: neqꝫ molles: neqꝫ
masculorum cōcubitores: neqꝫ fu/
res: neqꝫ auari: neqꝫ ebriosi: neqꝫ
maledici: neqꝫ rapaces: regnū dei
possidebūt. Et rursū. Fornicatores
autem: et adulteros iudicabit dn̄s.
Admonēdi sūt itaqꝫ: vt si tēptatio/
nū ꝓcellas cū difficultate salutis tolle
rant: coniugij portum petāt. Scri
ptum quippe est. Melius est nube
re ꝙ̄ vri. Sine culpa ad coniugium
q̄ppe veniunt: si tn̄ nec dum meliora
deo vouerunt. Nam q̄squis bonū
maius subire ꝓposuit: bonū min⁹
quod licuit: illicitum fecit. Scriptū
q̄ppe est. Nemo mittens manū su
am ad aratrum: ⁊ aspiciens retro
aptus est regno dei. Qui igit' forti
ori studio itenderat retro conspice
re conuincit': si relictis bonis amplio
ribus: ad minīa retorquet'. Qm̄

aliter admonēdi sunt pc̄ōrū carnis
ꝯscij. Atqꝫ alr̄ ignari. Cap. lij.

Aliter admonēdi sunt pc̄ōrū
carnis ꝯscij: atqꝫ aliter igna
ri. Admonēdi sunt pc̄ā carnis exꝑ/
ti: vt mare saltem post naufragium
metuant: perditionis sue discrimina
vel cognita perhorrescant: ne q̄ pie
post perpetrata mala seruati sunt:
hec improbe repetēdo moriant': vn/
de peccanti anime nequaꝙ̄ a pecca
to desinēti dr̄. Frōs mulieris mere
tricis fcā est tibi: noluisti erubesce/
re. Admonendi itaqꝫ sunt vt stude
ant: quatinus si accepta nature bo/
na integra seruare noluerūt: saltem
scissa resarciant. Quibus nimirum
necesse est vt perpendant vitā ma/
gno fidelium numero: ꝙ̄ multi ⁊ se

illibatos custodiant: et alios ab errore cōuertāt. Quid igit isti dicturi sunt: si alijs in itegritate stātib⁹: ipsi nec post damna resipiscunt? Quid igit dicturi sunt: si cum multi et alior et secū ad regnū defferūt: hi expectanti dn̄o: nec semetipsos reducunt. Admonendi sunt vt preterita admissa cōsiderent: et iminētia duitent: vnde et sub iudee specie p prophetam dominꝰ corruptis in hoc mundo mentibꝰ transactas culpas ad memoriam reuocat: quatinus pollui in futuris erubescant dicēs. Fornicate sunt in egypto i adolescētia sua. Ibi subacta sunt vbera earum: et fracte sunt māme pubertatis earū. In egypto quippe verba subijgunt: cum tpi huius mūdi desiderio humane mentis voluntas ibsternit. In egypto pubertat mā me frāgunt: quando naturales sēsus adhuc in semetipsis itegri pulsant concupiscentie corruptōe viti ant. Admonēdi sunt pcā carnis experti: vt vigilanti cura conspiciant post delicta nobis ad se redeūtibꝰ deus quanta beniuolentia sinū sue pietatis expandat: cum per pphetam dicat. Si dimiserit vir vxorem suam: et illa recedens duxerit alterū virum: nūquid reuertet ad eum vltra? Nūquid non contaminata: et polluta erit mulier illa? Tu autem fornicata es cum amatoribus tuis multis: tamen reuertere ad me dic dominus. Ecce de fornicante et relicta muliere argumentum iusticie ponit: et tamen nobis post lapsum redeuntibus non iusticia: sed pietas exhibet: vt hinc vtiqz colligamus si nobis delinquētibus tanta pietate pcit: a nobis nec post delicta redeuntibus: quanta iprobitate peccat: aut que ab illo erit super improbos vindicā: qui non cessat vocare: post culpam. Que nimirum bene p prophetam post delictū misericordia vocationis exprimit: cum auerso homini dicit. Et erunt oculi tui videntes preceptorē tuum: et aures tue audient verbum post tergū monētis. Humanum quippe genꝰ dominus in facie monuit: quādo i paradiso condito homini atqz in libero stāti arbitrio quid facere: quod ue non facere dberet in dixit. Sed homo in faciem dei terga ddit cum superbiēs eius iussa contēpsit: nec tamen deus superbientem deseruit qui legem ad reuocādum hoīes dedit: exhortantes angelos misit: in carne nostre mortalitatis apparuit Ergo post tergum stās nos admonuit: qui ad recuperationē nos gratie ēt contēptus vocauit. Quid igitur generaliter simul potuit dici de cunctis: hoc necesse ē specialiter sētiri de singulis. Quasi enim coram deo positus quisqz eius verba monitionis percipit: cum priusqz pctā perpetret: volūtatis eius precepta cognoscit. Ad hec enim an eius faciem stare est nec dum peccādo eū

contempnere. Cum vero iam derelicto bono innocētie: iniquitatē eligens appetit terga iam ī eius faciē mittit. Sȝ ecce adhuc ⁊ post tergū dns sbsequēs monet: q̄ ēt post culpam ad se redire psuadet. Auersū reuocat: cōmissa nō respicit: reuertenti sinum sue pietatis expandit. Vocē igitur post terguȝ monētis audimus: si ad inuitantem nos dominum saltem post peccata reuertimur. Debemus igit̄ ad pietatē vocantis erubescere: si iusticiam nolumus formidare. Quia tanto grauiori iprobitate contēpnit̄: quanto ⁊ contēptus ad hec vocare non dedignatur. At cōtra admonēdi sūt pctā carnis ignorantes vt tanto sollicitius p̄cipitē ruinā metuāt: quāto altius stant. Admonēdi sūt vt cōsiderēt: q2 quo magis in loco p̄minēti cōsistūt: eo crebrioribus sagittis insidiatoris ipetunt̄: qui tanto ardentius solet erigi quāto se robustius cōspicit vinci. Tātoq3 itollerabilius dedignat̄ vinci: quāto cōtra se videt per integra infirme carnis castra pugnari: admonēdi sunt vt icessanter premia suspiciant: ⁊ libenter p̄culdubio tēptationum quas tollerant labores calcabūt. Si.n. attendat̄ felicitas: q̄ sine transitu attigit̄: leue sit quod transeūdo laboratur: audiant quod per prophetā dicit̄. Hec dicit dominus. Eunuchis qui custodierint sabbata mea: ⁊ elegerent que volui ⁊ tenuerit meuȝ fedus: dabo eis in domo mea ⁊ imuris meis locū ⁊ nomē meli⁹ a filijs ⁊ filiabus. Eunuchi quippe sunt q̄ compressis motib⁹ carnis: affectū i se praui opis abscidūt. Quo auteȝ apud p̄rēm loco h̄eant ostēdit̄: q̄ i domo p̄ris videlicȝ mansione eterna ēt filijs preferunt̄: audiant q̄d p iohānem d̄r. Hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coinq̄nati virgines enim sūt. Hi sequunt̄ agnum quocūq3 ierit. Et quod cāticum cantāt: quod nemo possit dicere: nisi illa cētū quadragitaquattuor milia. Singulariter q̄ppe agno cāticum cātare ē: cum eo iperpetuū pre cunctis etiam de incorruptōe carnis gaudere. Qr tamē electi ceteri canticuȝ audire possunt: licȝ dicere neque āt: q2 per caritatem q̄dem in illorum celsitudine leti sunt: q̄uis ad eorum p̄mia nō assurgant. Audiāt pcōrum carnis ignari: quod p semetipsā d̄ hac integritate ṽitas dicit. Nō oēs capiūt verbum hoc: q̄d eo inotuit sūmū: q̄ denegauit eē oium. Et dū predicit q2 difficile capitur: audientibus innuit ceptū cū qua cautela teneatur. Admonēdi itaq3 sunt pctā carnis ignorantes: vt ⁊ preminere virginitatem coniugijs sciant: ⁊ tn̄ super coniuges se nō extollant: q̄tinus dum ⁊ virginitatem preferunt ⁊ se postponunt: ⁊ illud nō deserāt q̄ esse melius extimant: ⁊ se custodi

ant q se inaniter non exaltent: Ad monendi sunt vt considerent quod plerūq3 actione secularium: vita cō funditur continentium: cum 7 illi vl tra habitū assumūt opera: 7 isti iu xta ordinem ꝓprium nō excitāt cor da: vnde per ꝓphetam dr̄. Erube sce sidon ait mare. Quasi enim per vocem maris ad verecūdiam sidō adducitur quādo per comparatio nem secularium vite: atq3 i hoc mū do fluctuantium: eius qui munitus 7 quasi stabilis cernitur vita repro batur. Sepe.n. nōnulli ad dominū post carnis pctā redeuntes: tāto se ardentius in bonis operibus exhi bent: quanto se damnabiliores de malis vident: 7 sepe quidam in car nis itegritate perdurātes: cum mi nus se respiciunt hr̄e q defleāt: ple ne sibi sufficere vite sue inocētiā pu tant: atq3 ad feruorem spūs nullis se ardoris stimulis iflāmant. Et fit plerūq3 deo gratior: amore ardēs vita post culpam: q̄ securitate tor pens inocētia: vnde 7 voce iudicis dicit̄. Remittuntur ei pctā multa: quoniam dilexit multu3. Et gaudi um erit angelis dei in celo sup vno pcōre penitente: q̄ super nonagin nouem iustis: quibus nō est opus pnia. Q3 citius ex ipo vsu colligim⁹ si nostre iudicia mentis pensemus. Plus nāq3 terrā diligimus q̄ post spinas fruct⁹ vberes ꝓducit: quam que nullas spias habuit: sed tamē ex culta sterilem segetē gignit. Ad monēdi sunt pctā carnis ignoran tes: ne superioris ordinis celsitudi ne se ceteris preferant: cum ab infe rioribus quāta se meli⁹ agant igno rant. In examine autem recti iudi cis: mutat merita ordinu3 qualitas actionum. Quis eni3 consideratis ipsis rerum imaginibus nesciat q i natura gēmarum carbūculus prefe ratur iacinto? Sed tamē cerulei co loris iacintus prefert palleti carbū culo: q2 7 illi quod nature ordo sub trahit: spēs dcoris adiūgit. Et hūc quem naturalis ordo pretulerat co loris qualitas fedat. Sic ergo i hu mano genere 7 quidam in meliori ordine deteriores sunt: 7 quidam i deteriore meliores. Quia 7 isti sor tē extremi habitus: bn̄ viuendo trā scendunt: 7 illi superioris loci meri tum moribus nō exequēdo diminu unt. Q3 aliter admonēdi sunt q̄ peccata deplorant operum: aliter q̄ cogitationum. Ca. liiij.

Aliter admonendi sunt qui peccata deplorant operum: aliter qui cogitationnm. Admonē di quippe sunt qui peccata dplorāt operum: vt consumata mala perfe cta diluant lamentatione: ne plus astringantur i debito ꝑpetrati ope ris: 7 minus soluant in fletibus sa tisfationis. Scriptum quippe est Potū ddit nobis i lacrimis i mēsu rā. Ut videl3 vniuscuiusq3 mēs tm̄

penitendo conpunctionis; sue bibat lacrimas: quantum se a deo meminit aruisse per culpas. Admonendi sunt vt icessanter admissa añ oculos reducant: atq3 viuendo agant: vt a districto iudice videri nō debeant: vnde dauid cum peteret dicēs auerte oculos tuos a pccis meis: paulo superius intulit. Delictu3 meum coram me ē semp. Ac si diceret. Peccatum meū ne respicias postulo: q2 hoc ipse respicere nō cesso: vnde per pphetaz domin9 dic. Et peccato4 tuorum memo2 nō ero: tu āt memo2 esto. Admonendi sūt vt singula queq3 admissa considerent: 7 dum per vnūquodq3 erro2is sui inquinationem defleant: simul se ac totos lachrimis mundēt: vnde p hieremiā d2. Cum iudee singula dlicta pensarent: diuisiones aquarū deduxit oculus me9. Diuisas quippe ex oculis aquas deducim9: quādo pccis singulis dispartitas lachrias dam9. Neq3.n. vno eodēq3 tēpore eque mēs dolet de omnibus: s3 dū nūc huius: nūc illius culpe memoria acrius tangit: simul de omnib9 in singulis cōmota purgatur. Admonēdi sunt vt misericordia quam postulant presūmāt ne vi imoderate afflictionis intereant. Neq3 eni3 pie domin9 ante delinquētium oculos flenda pccā opponeret: si per semetipsu3 ea districte ferire voluiss3. Constat eni3 q2 a suo iudicio abscōdere voluit: quos miserando pueniens semetipsos iudices fecit. Hinc enim scriptū est. Preueniamus faciem ei9 in confessione. Hinc per paulum d2. Si nos metipsos diiudicaremus: non vtiq3 diiudicaremur. Rursūq3 admonendi sunt vt sic d spe fiduciam habeant: ne tamē icauta securitate to2pescāt. Plerūq3 nāq3 hostis calidus mētem quaz pcō supplantat: cū de ruina sua afflictā respicit: securitatis pestifere blādi tijs seducit. Quod figurate exprimitur: cum scm̄ dine memoratur. Scriptum quippe est. Egressa ē dina vt videret mulieres regionis illius. Quam cum vidiss3 sichem filius ēmo2 euei p2inceps terre illi9 adamauit: 7 rapuit: 7 do2miuit cum illa: vi opp2imens virginem: 7 pglutinata est anima eius: cu3 illa: tristē q3 blanditijs deliniuit. Dina quippe vt mulieres videat exrauee regionis egreditur: quando vnaqueq3 mēs sua studia negligēs: actiones alienas curans: extra habitum atq3 extra o2dinem pp2ium vagatur Quam sichem p2inceps terre opp̄mit: quia videlic3 inuentaz in curis exterio2ibus diabolus co2rumpit. Et conglutinata est anima eius cū ea: q2 vnitam sibi per iniquitatem respicit: 7 quia cum mēs a culpa resipiscit: ad se reducitur atq3 admissum flere conatur. Co2rupto2 autem spes: ac securitates vacuas: ante oculos reuocat: quatinus vtilitatem tristicie: subtrahat

subtrahat: recte illic adiungit. Tristeqꝫ blanditijs delinuit: modo .n. aliorum fcā grauiora: modo nil esse quod perpetratum est: modo misericordem deum loquitur: modo ad huc tēpus subsequens ad penitentiam pollicetur: vt dum per hec mēs decepta ducitur: ab intētione penitentie suspendatur: quatin⁹ tūc bona nulla pcipiat: quānūc mala nulla contristant: ꝛ tūc plenius obruatur supplicijs que nūc ēt gaudet delitijs. At contra admonēdi sunt qui peccata cogitationum deflēt: vt sollicite considerēt intra mentis archana: vtrum delectatōe tantūmodo: an ēt consensu deliquerint. Plerūqꝫ enim tēptatuꝫ cor: ꝛ ex carnis nequitia delectatur: ꝛ tamē eidē nequitie ex rōne renitit: vt in secreto cogitationis ꝛ contristet quod libꝫ ꝛ libeat quod contristat. Nōnūqꝫ vero ita mēs baratro temptatiōis absorbetur vt nullatenus renitatur sed ex deliberatione hoc sequitur: vnde ex deliberatōe pulsatur: ꝛ facultas si exterior suppetit reꝫ: mox effectibus interiora vota consumat ꝙ videlꝫ si iusta aīaduersio districti iudicis respicit: non ē cogitationis culpa: ſꝫ operis. Quia ꝛ si reruꝫ tarditas foras peccatum distulit: int⁹ ex consensionis opere voluntas impleuit. In primo autem parente didicimus quia tribus modis omnis culpe nequitiaꝫ perpetram⁹. Suggestione .s. delectatione: ꝛ consensu Primuꝫ itaqꝫ per hosteꝫ: ſꝫ vero ꝑ carnem: tertium per spiritum ppetrat. Insidiator enim praua suggerit: caro se delectationi subdit: atqꝫ ad extremum spūs victus delectationi consentit: vnde ꝛ illic serpens praua suggessit: eua autem quasi caro delectationem se subdidit: adam vero velut spūs suggestione ac delectatione superatus assensit. Suggestione itaqꝫ peccatuꝫ agnoscim⁹ delectatione vincimur: consensu ꝛ ligamur. Admonēdi sunt igit qui nequitias cogitationis flent: vt sollicite considerēt: in qua peccati mensura ceciderūt: quatinus iuxta ruine modum quam in semetipsis introrsum sentiunt: ēt mensura lamētationis exigatur: ne si cogitata mala minus cruciant: vsqꝫ ad ppetranda opa perducant. Sꝫ inter hec ita terrendi sunt: vt tamen minime frāgantur. Sepe enim misericors de⁹ eo citi⁹ pctā cordis diluit: quo hoc exire ad opera nō pmittit: ꝛ cogitata nequitia ꝙtotius soluitur: qꝛ effectu operis districtius non ligatur: vnde recte per psalmistam dr. Dixi pnūciabo aduersuꝫ me iniusticias meas domino: ꝛ tu remisisti īpietatem cordis mei. Qui enim ipietateꝫ cordis subdidit: qꝛ cogitationū iniusticias pnūciare vellet indicauit: dūqꝫ ait: dixi pnūciabo: atqꝫ illico adiūxit: ꝛ tu remisisti: ꝙ super hoc sit facilis venia ostendit: qui duꝫ se ad hec promittit petere: hoc quod

se petere ꝓmittebat optinuit: quatinus quia vsqꝫ ad opus nõ venerat culpa: vsqꝫ ad cruciamentum nõ ꝑueniret pnia. Sed cogitata afflictõ mẽtem tergeret: quam nimirũ tantũmodo cogitata iniqtas inquinasset. ¶ Qr aliter admonẽdi sunt q admissa plangũt: nec tamẽ deserũt. nec tamẽ plangũt. Ca. liiij.

Aliter admonnedi sunt q ad missa plãgũt: nec tamẽ deserũt: atqꝫ aliter q deserũt: nec tamẽ plangũt. Admonẽdi sunt q admissa plangũt: nec tamẽ deserũt: vt sollicite sciãt q flẽdo inaniter mũdant qui viuẽdo se nequiter inqnãt: cuꝫ iccirco se lachrimis lauẽt: vt mundi ad sordes redeant. Hic.n. scriptum est. Canis reuersus ad vomitum suum: ⁊ sus lota i volutabro luti. Canis quippe cum vomit ꝑfecto cibũ q pectus deprimebat ꝓijcit: sꝫ cum ad uomitum reuertit: vnde leuigatus fuerat rursus onerat. Et q admissa plangũt: ꝑfecto nequitiã d q male faciati fuerãt: ⁊ que mẽtis intima deprimebat: cõfitendo ꝓijciũt: quã post confessionẽ dum repetũt resumũt. Sus vero cum in volutabro luti lauat: sordidior redditur. Et qui admissum plangit: nec tamẽ dserit: pene grauioris culpe se subijcit: qui ⁊ ipsam quã flẽdo impetrare potuit veniã contẽpnit: ⁊ quasi i lutosa aqua semetipsuꝫ inuoluit: qr dũ fletibus suis vite mũditiam subtrahit: anť dĩ oculos sordidas ipas lachrimas facit. Hic rursuꝫ scriptũ ẽ. Nõ iteres verbum in orõne tua: verbum igiť in orõne iterare ẽ: post fletum cõmittere: q rursum necesse sit flere. Hinc enim per esaiam dicitur. Lauamini mundi estote. Post lauacrum enim mundus esse negligit quisqs post lachrimas vite inocẽtiam non custodit. Et lauanť ergo ⁊ nequaquã mũdi sunt: qui cõmissa flere non desinunt: sed rursuꝫ flenda cõmittunt. Hic per quẽdam sapientẽ dr. Qui bapticatur a mortuo ⁊ iterum tãgit illum: qd ꝓficit lauatio eius. Bapticatur quippe a mortuo: qui mũdatur fletib' a peccato. Sed post baptismum mortuum tãgit: q culpam post lachrimas repetit. Admonẽdi sunt qui admissa plãgunt nec tamẽ deserunt: vt ante districti iudicis oculos: eis se esse similes agnoscant: q veniẽtes ad faciem quorũdam hoium magna eis submissione blãdiunť: recedẽtes aũt inimicitias ac damna q valẽt atrociter iferunt. Quid est eĩm culpam flere: nisi humilitatem deo sue deuotionis ostẽdere? Et quid est post fletum praua agere: nisi superbas i eũ quem rogauerat inimicitias exercere: iacobo attestãte qui ait. Quicũqꝫ voluerit amicus eẽ huius seculi: inimictus dei constituitur. Admonendi sunt qui admissa plangunt: nec tamen deserunt: vt sollicite considerent: quia plerunqꝫ ita mali inutiliter compunguntur ad iusticiã:

ſicut plerumqꝫ innoxie boni tẽptan-
tur ad culpam. Fit quippe mira exi-
gentibus meritis diſpoſitionis: in-
terne menſura vt ⁊ illi dum ď bono
aliquid agunt: ꝙ tamen non perfi-
ciunt: ſuperbe inter ipſa: que etiam
pleniſſime perpetrant mala cõfidãt
⁊ iſti dum de malo temptant̃: cui
nequaꝗ̃ cõſentiũt: quo per infirmi
tatem titubant: eo greſſus cordis
ad iuſticiam per humilitatem veri⁹
figant. Balaam quippe iuſtorũ ta
bernacula reſpiciens ait. Moriat̃
anima mea morte iuſtorum: et fi-
ant nouiſſima mea horum ſimilia.
Sed cum cõpunctionis tẽpus ab-
ſceſſit contra eorum vitam quorũ
ſe ſimilem fieri etiam moriendo po
poſcerat prebuit. Et cum occaſionẽ
de auaritia reperit: illico oblitus eſt
quicquid ſibi de inocentia optauit.
Paulus quoqꝫ ait: video aliam le-
gem in mẽbris meis repugnãtẽ le-
gi mẽtis mee: ⁊ captiuum me ducẽ-
tem in lege pcti que eſt in membris
meis Qui profecto iccirco tempta
tur: vt in bono robuſti⁹ ex ipſa ſue
infirmitatis cognitione ſolidetur.
Quid eſt ergo ꝙ ille compungitur
⁊ tamen iuſticie non appropiquat:
iſte temptat̃: ⁊ tamẽ eum culpa nõ
inquinat: niſi hoc ꝙ aperte oſten-
ditur: quia nec malos bona imper-
fecta adiuuant: nec bonos mala in
conſumata condẽnant. At ꝯtra
admonẽdi ſũt qui admiſſa deſerũt:
nec tamẽ plangũt: ne iam relaxatas
eſtiment culpas: quas ⁊ ſi agendo
non multiplicãt: nullis tamen flecti
bus purgant. Neqꝫ enim ſcriptor
ſi a ſcriptiõe ceſſauerit: quia alia nõ
addidit: ẽt illa q̃ ſcripſerat deleuit:
nec q̃ contumelias irrogat ſi ſolũ-
modo tacuerit ſatiſfecit: cum profe
cto neceſſe ſit: vt verba premiſſe ſup
bie: verbis ſubiuncte humilitatis ĩ-
pugnet. Nec debitor abſolutus eſt:
q2 alia nõ multiplicat: niſi ⁊ illa q̃ li
gauerat ſoluat. Ita ⁊ cum deo delin
quimus: nequaꝗ̃ ſatiſfecimus ſi ab
iniqtate ceſſamus: niſi voluptates
queqꝫ quas dilexim⁹ ecõtrario la-
ment̃ appoſit̃ in ſequamur. Si. n.
in hac vita nulla operum culpa ma
culaſſꝫ: nequaꝗ̃ hic nobis de gen-
tibus ipſa ad ſecuritatem innocẽtia
noſtra ſufficeret: quia illicita aium
multa pulſarent. Quia igit̃ mente
ſecurus eſt qui perpetratis iniquita
tibus: ipẽ ſibi teſtis ẽ q2 innocẽs nõ
eſt? Neqꝫ enim deus noſtris cruci
atibus paſcit̃: ſed delictorum mor-
bos mendicamẽtis contrarijs me-
det̃: vt qui voluptatibus delectati
diſceſſimus: fletibus amaricati re-
deamus: ⁊ qui per illicita defluen-
do cecidimus: ẽt a licitis noſmet-
ipſos reſtringendo ſurgamus. Et
cor ꝙ in ſana leticia effuderat ſ alu
bris triſticia exurat. Et ꝙ vulnera-
uerat elatio ſuperbie: curet abiectio
humilis vite. Hinc enim ſcriptum
eſt. Dixi iniquis nolite inique age-
re: ⁊ delinquentibus: nolite exalta

re cornu. Cornu q̃ppe delinquẽtes
exaltant: si nequaq̃ se ad peniten/
tiaꝫ ex cogitatõe sue iniquitatis hu
miliant. Hinc rursum dĩ. Cor con/
tritum ⁊ humiliatum deus nõ sper
nit. Quisquis.n. pctã plangit nec ta
men deserit cor quidem cõterit: sed
humiliare cõtẽpnit. Quisq̃s vero
peccata iam deserit: nec tamen plã
git: iam q̃dem humiliat: sed tamen
conterere cor recusat. hinc paulus
ait. Et hic quidem fuistis: sed ablu
ti estis: sed sanctificati estis. Quia
nimirum illos emendatior vita san
ctificat quos per penitentiam ablu
ens afflictio fletuum mundat: hinc
petrus cum quosdaꝫ territos malo
rum suorum consideratione cõspi/
ceret: admonuit dicens. Penitenti/
am agite ⁊ bapticetur vnusq̃sqꝫ ve
strum. Dicturus enim baptisma p̃/
misit penitentie lamenta: vt pri⁹ se
aqua sue afflictionis infunderent:
⁊ postmodum sacramento baptis/
matis lauarent. Quia igitur men/
te qui transactas culpas flere negli
gunt: viuunt securi de venia: quan
do ipse sũmus pastor ecclesie huic:
etiam sacramento ad dendam peni
tentiam credidit: ꝙ peccata pricipa
liter extinguit. Qr aliter admo/
nendi sunt qui illicita que faciũt ẽt
laudant: atqꝫ aliter qui accusãt pra
ua: nec tamen deuitãt. Cap̃. lv.

Aliter admonendi sunt q̃ illi
cita que faciunt etiam laudãt
atqꝫ aliter qui accusant praua: nec
tamen deuitant. Admonendi sunt
qui illicita que faciunt: etiam laudãt
vt considerent ꝙ plerũqꝫ plus ore:
q̃ opere delinquãt. Opere nãqꝫ ꝑ
semetipsos solos praua penetrãt:
ore autem per tot personas iniqui/
tatem exhibent: quot audientiũ mẽ
tes iniqua laudãtes docẽt. Admo/
nendi sunt ergo vt si eradicare ma/
la dissimulant: saltem seminare ꝑti
mescant. Admonẽdi sũt vt eis ꝑdi/
tio ꝓpria sufficiat. Rursũqꝫ admo
nendi sunt vt si mali eẽ non metuũt
saltem timeant ⁊ erubescant videri
quod sunt. Plerũqꝫ enim dum cul/
pa absconditur effugatur: qr dum
mens erubescit videri: ꝙ tamẽ esse
non metuit: erubescit quandoqꝫ eẽ
ꝙ fugit videri. Cum vero prauus
quisqꝫ ĩpudenter inotescit: quo libe
rius omne facinus perpetrat: eo eti
am licitum putat. Et ꝙ licituꝫ suspi
catur ĩ hoc ꝓculdubio multiplitius
mergitur: vnde scriptum est. Pec/
catum suum sicut sodoma predica/
uerunt nec absconderunt. Peccatũ
enim suum si sodoma absconderet:
adhuc sub timore peccaret. Sꝫ fun
ditus frena timoris amiserat: que
ad culpas nec tenebras requirebat
vnde scriptum ẽ. Clamor sodomo/
rum ⁊ gomorreorum multiplicat⁹ ẽ
Peccatuꝫ quippe in voce est: culpa
in actione. Peccatum vero ẽt cũ cla
more ẽ: culpa cum libertate. At
contra admonẽdi sunt qui accusãt
praua nec tamen deuitant: vt pro/

uide prouideãt: q̄d in districto dei iudicio pro sua excusatione dicturi sunt: qui de reatu suorū criminū: et semetipsis iudicibus nō excusant. Hi itaq3 q̄d aliud q̄ precones sui sunt? voces ꝯtra culpas proferunt ⁊ semetipsos opibus reos trahūt. Admonēdi sūt vt videant quia de occulta iā retributiōe iudicij est qđ coꝝ mēs: malū qđ perpetrat illuminatur vt videat. ſ3 nō conat vt vincat: vt q̄ melius videt: eo deterius pereat: quia intelligētie lumē percipit: ⁊ actiōis praue tenebras nō relinquit. Nā cū acceptā in adiutorium scientiā negligūt: hāc ꝯtra se in testimoniū vertūt: ⁊ de lumine itelligētie augēt supplicia: qđ profecto acceperant vt possent delere peccata. Quorū nimirū nequitia cū malum agit qđ diiudicat: venturū iaz iudiciuz hic degustat: vt cū eternis supplicijs seruat obnoxia: suo hic iterum examine nō sit absoluta: tanto q3 illic grauiora tormēta percipiat: quāto hic malum nō deserit etiā qđ ipsa condēnat. Hic enim veritas dicit. Seruus sciēs voluntatē domini sui ⁊ nō faciēs: plagis multis vapulabit. Hinc psalmista ait. Descendant in infernū viuētes: viui quippe que circa illos aguntur sciunt ⁊ sentiūt. Mortui autez sentire nihil possunt. Mortui enī in infernū descenderent: si mala nesciēdo perpetrarent. Cum vero sciunt mala ⁊ faciunt: ad iniquitatis infernū miseri viuentes sentientesq3 descendunt.

Aliter admonēdi sunt qui repentina ꝯcupiscētia superantur: atq3 aliter qui culpa ex cōsilio ligantur. Capitulum. lvi.

Aliter admonēdi sunt qui repentina cōcupiscentia superantur: atq3 aliter qui in culpa ex cōsilio ligātur. Admonēdi sunt quos repentina cōcupiscentia superat: vt in bello vite presentis q̄tidie se positos intendant: ⁊ cor qđ preuidere vulnera non potest scuto sollicti timoris tegāt: vt occulta insidiantis hostis iacula perhorrescāt: ⁊ in taz caliginoso certamine intentione cōtinua intra mētis castra se muniāt. Naz si a circūspectiōis sollicitudine cor destituit: vulneribus aperitur. Quia hostis callidus tāto liberius corpus percutit: quāto nudū a prouidētie lorica deprehēdit. Admonēdi sunt qui repentina cōcupiscentia superātur: vt curare terrena nimis desuescant: quia intentionē suā duz rebus trāsitorijs immoderatius implicant: quibus culparum iaculis transfigantur ignorant. vnde ⁊ per salomonem vox percussi ⁊ dormiētis exprimitur q̄ ait: verberauerunt me sed non dolui. Traxerunt me ⁊ ego non sensi. Quando euigilabo ⁊ rursum vina reperiā? Mens quippe a cura sue sollicitudinis dormiēs verberatur ⁊ non dolet: quia sicut imminentia mala non prospicit: sic nec q̄ perpetrauerit agnoscit. Tra

bitur ꝛ nequaq̃ sentit: quia per illi cita vitiorum ducitur: nec tamẽ ad custodiam sui suscitatur. Que quidem euigilare optat, vt rursus vina reperiat: quia quãuis somno torporis a sui custodia prematur: vigilare tamen ad curas seculi nitit᷑: vt se per voluptatibus ebrietur. Et cum ad illud dormiat in qđ solerter vigilare debuerat: ad illud vigilare appetit: ad quod laudabiliter dormire potuisset. Hinc superius scriptũ est. Et eris quasi dormiens in medio mari: ꝛ quasi sopitus gubernator amisso clauo. In medio enim mari dormit: qui in huius mũdi tẽptationibus positus prouidere motus irruentium vitiorum quasi iminentes vndarum cumulos negligit. quasi gubernator clauum amittit: quando mẽs ad regendam nauem corporis: studium sollicitudis ꝑdidit. Clauum quippe in mari perdere: est intẽtionem prouidam iter ꝓcellas huius seculi non tenere. Si enim clauũ gubernator sollicite strigit: modo in fluctibus ex aduerso nauem dirigit: modo vndas calcat: modo alia prouidens declinat: modo ventorum impetus per obliquũ findit. Ita mens cum vigilãter: animam regit: modo alia superans calcat: modo alia prouidens declinat vt ꝛ presentia laborando subijciat: et contra futura certamina prospiciendo conualescat: hinc de fortibus superne patrie bellatoribus dicit᷑ vniuscuiusq; ensis super femur suum propter timores nocturnos. Ensis enĩ super femur ponitur: qñ acumine sancte predicationis praua suggestio carnis edomat᷑. Per noctem vero cecitas nostre infirmitatis exprimitur: quia quicquid aduersitatis in nocte iminet non videtur: vniuscuiusq; ensis super femur suum ꝓpter timores nocturnos ponitur: quia videlꝫ sci viri dum ea q̃ non vident metuunt: ad intẽtionem certaminis parati semper assistũt: hinc rursum sponse dĩ. Nasus tu⁹ sicut turris que est in libano. Rem nanq; quã oculis non videm⁹: plerũq; odore presentimus. Per nasũ quoq; odores fetoresq; discernim⁹ Quid enim per nasum ecclesie: nisi sanctorũ prouida discretio designatur? Qui etiam turri que in libano est similis dicit᷑. quia discreta eorum prouidentia ita in alto sita est: vt tẽptationum certamina ꝛ prius q̃ veniant videat: ꝛ contra ea dum venerint munita subsistat. Que enim futura preuident᷑ cum presentia fuerint minoris virtutis sunt: q᷑ dum contra ictum quisq; parator redditur: hostis qui se inopinatum credidit: eo ipo quo preuisus ẽ eneruatur. At contra admonendi sunt qui in culpa ex consilio ligantur: q̃tinus consideratione prouida perpendant: quia dum mala ex iudicio faciunt: districtius contra se iudicium accendunt: vt tanto eos du

rio2 sñia feriat: quanto illos in cul/
pa artius vincu a deliberationis li
gant. Citius fortasse delicta ablue/
rent: si in his sola precipitatione ce/
cidissent. Nam tardius peccatum
soluitur qđ 7 per consilium solidat᷑
Nisi enim mēs omnimodo eterna
despiceret in culpam ex iudicio non
periret. Hoc ergo a precipitatōe la
psis: per consilium pereuntes: dif/
ferunt: qđ cum a statu iusticie pec/
cādo concidunt: plerūqꝫ simul 7 in
laqueuꝫ damnationis cadunt. Hic
est enim ꝙ per prophetam domin⁹
non tam precipitationum praua:
ꝙ̄ delictoruꝫ studia reprehendit di
cens. Ne forte egrediatur vt ignis
indignatio mea 7 succēdatur: 7 nō
sit qui extinguat propter maliciam
studiorum vestrorum. Hinc irat⁹
iterum dominus dixit: visitabo su
per vos iuxta fructum studiorum
vestrorum. Quia igitur a peccatis
alijs differunt: peccata que per con
silium perpetrantur: non taꝫ praua
facta dominus: ꝙ̄ studia prauita/
tis insequitur. In factis enim sepe
infirmitate: sepe negligentia: in stu
dijs vero maliciosa sepe intentione
peccatur. Quo contra recte beati vi
ri expressione per prophetam dici/
tur. Et in cathedra pestilentie non
sedit. Cathedra quippe iudicis vel
presidentis esse solet. In cathedra
enim pestilentie sedere: est ex iudi/
cio praua cōmittere. In cathedra
pestilentie sedere: est ex ratione ma
la discernere: 7 tamen ex delibera/
tione perpetrare. Quasi in peruer/
si consilij sedet cathedra: qui tanta
iniquitatis elatione attollit᷑: vt im/
plere malum etiam per consilia co/
netur: 7 sicut assistentibus turbis p̄
lati sunt: qui cathedre honore fulci
unt᷑: ita delicta eorum qui precipi
tatione corruunt: exquisita per stu/
dium peccata transcēdunt. Admo/
nendi sunt ergo vt hinc colligant q̇
in culpa per consilia se etiam ligāt:
quanta quandoqꝫ vltione feriendi
sunt qui nunc prauorum non soluꝫ
socij: sed principes fiunt. De ali
ter admonēdi sunt qui licꝫ minima
crebro tamen illicita faciunt: Atqꝫ
aliter qui se a paruis custodiunt: sꝫ
aliquando in grauibus demergun
tur. Capitulum. lvij.

Aliter admonēdi sūt q̇ lꝫ mi/
ma crebro tñ illicita faciūt: atqꝫ ali/
ter q̇ se a puis custodiūt: sꝫ aliqñ in
grauib⁹ demergunt᷑. Admonendi
sūt q̇ ꝙ̄uis i minimis: tñ freq̄nter ex
cedūt: vt nequaꝙ̄ ꝯsiderēt q̄lia sed
quāta ꝯmittūt: fcā .n. sua si dispiciūt
timere cū pēsant: debēt formidare
cū numerāt. Altos q̇ppe gurgites
fluminum parue sꝫ inumere replēt
gutte pluuiaꝝ. Et hoc agit sentina
latenter crescēs: qđ patenter procel
la seuiens: Et minuta sunt que erū
punt i membris per scabiē vulnera:
sed cum multitudo eorum innume
rabiliter occupat: sic vitam corpo/
ris sicut vnuꝫ graue iflictuꝫ pectori

vulnus necat. Hinc videlz scriptum est. Qui modica spnit paulatim decidit. Qui eni minima peccata flere ac deuitare negligit: a statu iustitie n qd e repete sz ptib⁹ tot⁹ cadit. Admonedi sunt qui in|minimis frequeter cadunt: vt sollicite cosideret q nonnuq in parua deterius q in maiori culpa peccatur. Maior eni quo citius quia sit culpa agnoscitur eo etiaz celerius emendat. Minor vero du quasi nulla creditur: eo peius quo 7 securius in vsu retinetur vnde fit plerunqz vt mes assueta malis leuib⁹ nec grauia perhorrescat atqz ad quanda auctoritate nequitie per culpas nutrita perueniat: tanto in maioribus contenat pertimescere: quato in minimis didicit non timedo peccare. At cotra admonedi sunt qui se a paruis custodiut: sz aliquado in grauibus demergunt vt sollicite seipos deprehedat: quia dum cor eorum de custoditis minimis extollitur: ad perpetranda grauiora ipso elatois sue baratro deuorat: 7 dum foris sibi parua subijciunt: sz per ianez gloria intus itumescut: laguore superbie itrisecus victam metez et foris per maiora prosternut. Admonedi sunt ergo q se a paruis custodiut: sz aliquado in grauibus demergunt: ne vbi se stare extrisecus estimat: ibi itrisec⁹ cadant: 7 iuxta districti iudicis retributione elatio minoris iusticie fiat via ad foueaz grauioris culpe. Qui enim vane elati minimi boni custodiam suis virib⁹ tribuut: iuste derelicti culpis maioribus obruutur: 7 cadedo discut no fuisse ppriu qd steterunt: vt mala imesa cor reprimant: qd boa minima exaltat. Admonedi sunt vt cosideret q in culpis grauibus alto reatu se obligat: 7 tame plerumqz i paruis q custodiunt deterius peccat: q2 7 in illis ini qua faciunt: 7 per ista se hoibus q2 iniqui sut tegut: vnde fit vt cu maiora mala perpetrant coram deo iniquitatis sint aperte: 7 cu parua bona custodiat coram hoibus simulate scitatis. Hic est enim q pharisеis dr. Liquates culicem: cameli autem glutietes. Ac si apte diceretur. Minima mala discernitis: maiora tolleratis 7 deuoratis. Hic e. n. q rursu ore veritatis icrepatur cuz audiunt. Decimatis metam 7 anetum 7 ciminuz: 7 que grauiora sut legis relinquitis: iudicium: mise ricordia 7 fide. Neqz. n. negligeter audiedum e: q cum decimari minima diceret: extrema qdem de oleribus maluit: sz tn bene oletia memorare: vt profecto ostenderet quia simulatores cum parua custodiunt: odorem de se ostendere sce operationis querut: 7 quis maxima implere pretermittant: ea tamen minima obseruat: que humano iudicio longe lateqz redoleant. Aliter admonendi sunt qui bona non inchoant: atqz aliter qui inchoata

A minime consumant. Ca. lviij

Aliter admonendi sunt qui bona non inchoant: atque aliter quam inchoata minime consumant. Qui enim bona non inchoant: non sunt eis prius edificanda quam salubriter diligant sed destruenda ea in quibus semetipsos nequiter versant. Neque enim sequuntur quam inexperta audiunt nisi prius que perniciosa sint ea que sibi sunt experta deprehendant: quia nec levari appetit: qui et hoc ipsum quod cecidit nescit et qui dolorem vulneris non sentit salutis remedia non requirit. Prius ergo ostendenda sunt que sint vana que diligunt: et tunc demum vigilanter intimanda que sint utilia que pretermittunt Prius videant fugienda que amant: et sine difficultate postmodum cognoscant amanda esse que fugiunt. Melius enim inexperta recipiunt: si de expertis quicquid disputationis audiunt veraciter recognoscunt. Tunc ergo pleno voto discunt bona vere querere: cum certo iudicio deprehenderint falsa se vacue tenuisse. Audiant ergo que bona presentia et a delectatione citius transitura sint: et tamen eorum causa ad ultionem sine transitu permansura: quia et nunc quod libet iniuste subtrahitur et tunc quod dolet iniustis in supplitium reservatur. Itaque eisdem rebus terreantur: ut dum perculsa mens alta ruine sue damna conspicit: sese in preceps venisse deprehendat: gressum post tergum revocet: et pertimescens quod amaverat: discat diligere que contemnebat. Hinc est enim quod hieremie misso ab predicatione dicitur. Ecce constitui te hodie super gentes et regna: ut evellas et destruas: et disperdas: et dissipes: et edifices: et plantes. Quia nisi prius perversa destrueret: edificare utiliter recta non posset: nisi ab auditorum suorum cordibus spinas vani amoris evelleret: nimirum frustra in eis sancte predicationis verba plantaret. Hinc est quod petrus prius evertit ut postmodum construat: cum nequaquam iudeos monebat quid iam facerent: sed de his que fecerant increpabat dicens. Jesum nazarenum virum approbatum a deo in vobis virtutibus et prodigiis et signis: que deus per illum fecit in medio vestri sicut vos scitis: Hunc deffinito consilio et prescientia dei traditum per manus iniquorum affligentes interemistis: quem deus suscitavit solutis doloribus inferni. Ut videlicet crudelitatis sue cogitatione destructi: edificationem sancte predicationis quanto anxie quererent: tanto utiliter audirent. Unde et illico responderunt. Quid ergo faciemus viri fratres. Quibus mox dicitur. Agite penitentiam et baptizetur unusquisque vestrum. Que edificationis verba profecto contemnerent nisi prius salubriter ruinam sue destructionis invenissent. Hinc est quod saulus cum super eum lux divina celitus emissa

resplenduit: nō iam quid recte dbe-
ret facere: sʒ quid praue fecissʒ audi
uit. Nam cuʒ pstratus reqreret di
cens: qs es de⁹? protinus respōde
tur. Ego sum Jesus naçaren⁹ queʒ
tu persequeris. Et cum repēte sub
iungeret: domine quid me vis face
re? ilico adiungit. Surge ⁊ ingre
dere ciuitatem: ⁊ ibi tibi dicet qd
te oporteat facere. Ecce domin⁹ de
celo loquens psecutoris sui fcā cor-
ripiens: nec tamē ilico que eēnt fa-
cienda monstrauit. Ecce elationis
ei⁹ fabrica iaʒ tota corruerat: ⁊ post
ruinam suam humilis edificari req
rebat. Et cum superbia destruitur:
edificationis tamē verba retinent:
videlicʒ vt persecutor immanis diu
destructus iaceret: ⁊ tanto post in
bonis solidius surgeret: quāto pri
us funditus euersus a pristio erro-
re cecidissʒ. Qui ergo adhuc nulla
bona agere ceperūt: a rigiditate an
tea sue prauitatis correptionis ma
nu euertendi sunt: vt ad statū post-
modum recte operationis erigant
Quia ⁊ iccirco altum silue lignum
succidimus: vt hoc in edificij teg-
mine subleuemus. Sʒ tamē nō re-
pente in fabrica ponit: vt nimirum
pri⁹ eius vitiosa viriditas exsiccet.
Cuius quo plus in ifimis humor
excoquit: eo ad summa solidi⁹ leua
tur. At contra admonēdi sunt q
inchoata bona mime consumant:
vt caute considerēt: quia dum ppo
sita non perficiunt etiaʒ que fuerāt
cepta cōuellunt. Si enʒ qd videt
gerendum sollicita itētione nō cre-
scit: ⁊ quod fuerat bñ gestum dcre
scit. In hoc quippe mūdo humana
anima quasi more nauis cōtra ictū
fluminis cōscendentis: vno in loco
nequaqꝫ stare permittit: qr ad ima
relabit: nisi ad summa conet. Si
enim ichoata bona fortis operātis
man⁹ ad perfectionem nō subleuat
ipsa operādi remissio: ꝯ hoc quod
operatum ē pugnat. Hinc est enim
qꝫ per salomonez dr. Qui mollis ⁊
dissolutus est in opere suo: frater ē
sua opera dissipantis. Quia videlʒ
qui cepta bona districte non exeqt
dissolutione negligētie manu dstru
entis mutatur. Hinc sardis ecclesie
dicit. Esto vigilans ⁊ confirma ce
tera que moritura erāt: nō enim in
uēio opera tua plena corā do meo.
Quia igit plena coram deo ei⁹ ope
ra iuenta nō fuerant: moritura reli
qua etiam que erant gesta predica-
bat. Si enim qd mortuum in nobis
est ad vitam non accēditur: hoc eti
aʒ extiguitur: qd quasi adhuc viuū
tenet. Admonēdi sūt vt ppēdāt qꝫ
tollerabili⁹ eē potuissʒ rectam viam
nō arripe: qꝫ arreptaʒ post tergū re
dire. Nisi .n. retro respicerēt: erga
ceptū studium nullo torpore lāgue-
rent. Audiant ergo quod scriptum
est. Melius erat eis nō cognoscere
viam iusticie: qꝫ post cognitionem

verti retrorsuz. Audiant quod scri
ptum est: vtinam frigidus eēs aut
calidus. Sed quia tepidus es inci
piam te euomere ex ore meo. Cali-
dus quippe est: qui bōa studia 7 ar
ripit 7 consumat. Frigidus vero ē
qui ↄsumāda nec ichoat. Et sicut a
frigore per teporē trāsitur ad calo-
rem: ita a calore per teporem redit
ad frigus. Quisquis ergo amisso i
fidelitatis frigore viuit: sȝ nequaq̄
tepore superato excrescit vt ferueat
ꝓculdubio calore temperato: diuȝ
noxio ī tempore d̄morat agit vt fri
gescat. Sed sicut ante teporem fri-
gus sub spe est: ita post frigꝰ tepor
in desperatōe. Qui.n. in pctis ē con
uersionis fiduciaȝ nō amittit. Qui
vero post conuersionē tepuit: 7 spē
que eē potuit de pctōre subtraxit.
Aut calidus quisqȝ eē aut frigidus
queritur: ne tepidus euomatur: vt vi-
delicȝ aut necdū conuersus adhuc
de se conuersionis spē prebeat: aut
iam conuersus in virtutibus iarde
scat: ne euomatur tepidus: qui a ca-
lore quem proposuit: tepore ad no-
xium frigus redit. Qualiter ad-
monēdi sunt qui mala occulte agūt
atqȝ aliter qui bona que faciunt ab
scondunt: 7 tamē quibusdam fcis
publice de se mala opinari permit-
tunt. Capitulum. lix.

Aliter admonendi sunt q̄ ma
la occulte agunt: 7 bona pu-
blice: atqȝ aliter qui bona que faci-
unt abscōdūt: 7 tamē q̄busdam fa-
ctis publice de se mala opinari per
mittūt. Admonēdi sūt eīm qui ma-
la occulte agunt 7 bona publice: vt
pēsent humana iudicia quāta velo-
citate euolāt: diuiā aūt quāta imo-
bilitate perdurāt. Admonēdi sunt
enī vt ī fine rerum: mētis oculos fi
gant: q₂ humane laudis attestatio
preterit: 7 superna snia que 7 abscō
dita penetrat ad retributionē ppe-
tuam conualescit. Dum igit occul-
ta sua mala diuinis iudicijs: recta
autem sua humanis oculis antepo
nūt: 7 sine teste est bonuȝ qd̄ publi
ce faciūt: 7 non sine eterno teste est
quod latenter deliquunt. Culpas
itaqȝ suas occultando hominibus
virtutesqȝ pādendo 7 vnde puniri
debeāt abscōdendo detegūt: 7 vn-
de remunerari poterāt detegentes
abscōdunt. Quos recte sepulchra
dealbata speciosa exterius: sȝ mor
tuorum ossibꝰ plena veritas vocat:
q₂ vitiorū mala itus cōtegunt: hūa
nis vero oculis quorūdā demōstra
tōe operꝝ de solo foris iusticie colo
re blādiuntur. Admonēdi itaqȝ sunt
ne q̄ agūt recta despiciant: sȝ ea me
riti melioris credant: valde nanqȝ
male bona sua diiudicant: qui ad
eorum mercedem sufficere huma-
nos fauores putant. Cum enim
pro recto opere: laus transitoria
queritur: eterna retributione res
digna vili pcio venūdatur. De quo

videlꝫ percepto precio veritas dicit
Amen dico vobis receperunt mer/
cedem suam. Admonẽdi sunt vt cõ
siderent qꝛ dum se in occultis exhi/
bent: sed tamẽ exempla de se publi/
ce in bonis operibus prebẽt: osten
dunt sequẽda que fugiunt: clamãt
amãda que oderãt: viuũt postrẽo
alijs: ⁊ sibi moriuntur. Admonẽdi
sunt qui bona occulte faciunt: ⁊ ta/
men quibusdam factis publice ꝺ se
mala opinari permittũt: ne cum se
metipsos actionis recte virtute vi/
uificant: in se alios per exemplum
praue estimationis occidant: ne mi
nus ꝙ se proximos diligant: ⁊ cum
ipsi salubrẽ potũ vini sorbeãt: itẽtis
in sui consideratione mentibꝰ pesti
ferũ venẽi poculũ fũdãt. Hi nimirꝫ
i vno ꝓximoꝛuꝫ vitã minꝰ adiuuãt
in altero multũ grauãt: ⁊ cuꝫ studẽt
⁊ recta occulte agere: ⁊ quibusdam
fcis ad exemplum de se praua semi
nare. Quisquis enim laudis concu
piscentiam calcare iam sufficit: edi/
ficationis fraudem perpetrat: si bo
na que agit occultat: ⁊ quasi iacta/
to semine radices germinandi sub
trahit: qui opus qꝺ imitandũ ẽ nõ
ostendit. Hinc nãqꝫ in euangelio ve
ritas dicit: videant opera vestra bo
na: ⁊ glorificent p̃rem vestrum q̃ in
celis est: vbi illa quoqꝫ sñia premit
tit: que longe aliud precepisse vide
tur dicens. Attendite ne iusticiã ve
stram faciatis coraꝫ hominibus vt
videamini ab eis. Quid ẽ ergo ꝙ
opus nostrum ẽt ita faciẽduꝫ est ne
videatur: ⁊ tamen vt debeat videri
precipitur: nisi ꝙ ea q̃ agimus ⁊ oc
cultanda sunt ne ipi laudemur: ⁊ ta
men ostẽdenda sunt: vt laudeꝫ eter
ni p̃ris augeamus. Naꝫ cum nos
iusticiam nostram coram homini/
bus facere prohiberet: ilico adiun
xit: vt videamini ab eis. Et cuꝫ rur
sus videnda ab hominibus bona
opera nostra preciperet: ꝓtinꝰ sub/
didit: vt glorificent p̃rem vestrum
qui i celis est. Qualiter igitur vidẽ
da ẽẽnt vel qualiter nõ videnda: ex
sñiarum fine mõstrauit: quatinus
operantis mens opus suum ⁊ pro
pter se videri non quereret: ⁊ tamẽ
hoc propter celestis p̃ris gloriã nõ
celaret: vnde fit plerũqꝫ vt bonum
opus ẽt in occulto sit cum fit publi/
ce. Et rursus i publico cum agit̃ i
occulto. Qui.n. i publico bono ope
re nõ suam sed superni patris glo
riã q̃rit: qꝺ fecit abscõdit: qꝛ illũ so
lum testem habuit cui placere cura
uit. Et qui i secreto suo bono opere
deprehendi ac laudari ꝯcupiscit: ⁊
nullꝰ fortasse vidit quod exhibuit:
⁊ tñ hoc coram hoibꝰ facit: qꝛ tot te
stes secũ i ope bono duxit quot hu
manas laudes i corde req̃siuit. Cũ
vero praua estimatio inquãtum si/
ne pctõ valet ab intuentium mente
nõ tergit̃: cũctis mala credentibꝰ
per exẽplum culpa propinatur: vn

de 7 plerūq3 contingit: vt qui de se negligēter mala opinari permittūt per semetipsos quidē3 null: iniqua faciāt: s3 tamē per eos qui se imitati fuerint multiplicius delinquātur. Hinc est q paulus imūda quedā3 sine pollutione comedentibus: sed i perfectis temptationis scādalum sua hac comestione mouētibus: dicit: videte ne forte hec vestra leticia offendiculum fiat infirmis. Et rursum. Et peribit infirmus in tua conscientia frater: propter quem xps mortuus est. Sic autem peccantes in fratres 7 percutientes cōscientiam eorum infirmam in xp3 peccatis. Hinc cum moyses diceret nō maledices surdo protinus adiunxit. Nec coram ceco pones offendiculum. Surdo quippe maledicere est absenti ac nō audiēti derogare. Coram ceco vero offendiculum ponere: est discretam qdē3 rem agere sed tamen ei qui lumen discretiōis non hab3: scandali occasionem prebere.

De exhortatiōe multis adhibenda: vt sic singulorū3 virtutes adiuuet quatinus per hanc contraria virtutib9 nō excrescant. Cap. lx.

Ec sunt que presul animarū3 in predicationis diuersitate custodiat: vt sollicitus congrua singulorum vulneribus medicamina opponat. Sed cum magni sit studij vt exhortandis singulis seruiatur ad singula: cum laboriosum sit vnūquēq3 d pprijs sub dispensatione debite considerationis instruere: longe laboriosius est tamē auditores inumeros: ac diuersis passionibus laborantes: vno eodēq3 tempore voce vnius 7 cōmunis exhortatiōis admonere. Ibi quippe vox tanta arte temperanda est: vt cum diuersa sint auditorum vitia: 7 singulis inueniatur congrua: 7 tamen sibimetipsi non sit diuersa: vt inter passion s medias vno quidem ductu transeat: sed more bicipitis gladij tumores carnalium cogitatōu3 ex diuerso latere incidat: quatinus sic superbis predicetur humilitas: vt tamen timidis non augeatur metus. Sic timidis infundat auctoritas: vt tamē superbis nō crescat effrenatio. Sic ociosis ac torpētibus predicetur sollicitudo boni operis vt tamen iquietis non augeatur imoderate licentia actionis. Sic inquietis ponatur modus: vt tamen ociosis non fiat torpor secur9. Sic ab impatientibus extinguat ira: vt tamen remissis ac lenibus non crescat negligētia. Sic lenes accēdantur ad zelum: vt tñ iracūdis nō addat incēdiū3. Sic tenacib9 ifundatur largiēdi largitas: vt tñ pdigis effusiōis frena minime relaxēt. Sic pdigis pdicet pcitas: vt tñ tenacibus peritura rex custodia nō augeatur. Sic otinētibus laudetur cōiugiū: vt tñ iā otinētes nō reuocēt

ad luxum. Sic ꝯtinētibꝰ laudetꝛ
virginitas corporis: vt tamē ī con
iugio positis nō fiat despecta fecū
ditas carnis. Sic ꝑdicāda sunt bo
na: ne ex latere iuuētꝛ ⁊ mala. Sic
laudāda sūt bona sūma: ne despici-
antꝛ vltima. Sic nutrienda sunt vl-
tima: ne dum creduntꝛ sufficere: ne
quaq̄ tēdatꝛ ad sūma. De exhor
tatōe que vni adhibēda ē ꝯrijs paſ
sionibus laborāti. Ca. lxi.

Et grauis quidē predicato-
ri labor ē in cōi ⁊ predicatio-
nis voce ad occultos singulorū mo
tus: cāsqꝫ vigilare ⁊ palestritarum
more in diuersi lateris arte se verte-
re: multo tamē acriori labore fatiga
tur: quādo vni ⁊ ꝯtrarijs vitijs ser
uiēti predicare cōpellitur. Plerūqꝫ
enim quis lete nimis complexiōis
existit: sꝫ tamē eū repente aborta tri
sticia īmaniter deprimit. Curāduꝫ
itaqꝫ est predicatori quatinꝰ sic ter-
gatꝛ tristicia q̄ venit ex tēpore: vt nō
augeatꝛ leticia q̄ suppetit ex cōple-
xione: ⁊ sic frenetur tristicia que ex
complexione ē: vt tamē non crescat
tristicia q̄ vēit ex tpe. Iste grauatꝛ
vsu īmoderate ꝓcipitatōis: ⁊ aliqñ
tamē ab eo qd̄ festīe agēdū ē: eum
vis ꝑpedit subito nate formidinis.
Ille grauatꝛ vsu īmoderate formidi
nis: ⁊ aliqñ tamē ī eo qd̄ appetit te
meritate ipellitꝛ ꝓcipitatōis. sic ita-
qꝫ i isto reprimatꝛ subito aborta for
mido: vt tamen nō crescat enutrita
diu ꝓcipitatio. Sic in illo reprima
tur repēte aborta ꝓcipitatio: vt ta-
mē nō ꝯualescat ipressa ex comple-
xione formido. Quid mirū si mēti-
um medici ista custodiūt: dū tāta di
scretiōis arte se tēpāt q̄ nō corda sꝫ
corpa medētꝛ? Plerūqꝫ. n. d̄bile cor
pus oppmit lāguor īmanis: cui lā-
guori. s. obuiari adiutorijs fortibꝰ d₃
sꝫ corpꝰ debile adiutoriū forte nō su
stinet. Studet igitꝛ q̄ medetꝛ: qua-
tinꝰ sic superistentē morbū subtra-
hat: vt nequaq̄ supposita corporis
debilitas crescat: ne fortasse lāguor
cum vita deficiat. Tāta ergo adiu-
toriū discretōe cōponit: vt vno eo-
dēqꝫ tpe: ⁊ lāguori obuiet ⁊ d̄bilita
ti: si ergo medicina corporis indiui
se adhibita: seruire disibiliter pōt:
tunc enim vere medicia ē: quādo sic
ꝓ eā vitio superistenti succuritꝛ: vt
ēt supposite cōplexiōi seruiatꝛ: cur
medicia mētis vna eadēqꝫ ꝑdica-
tōe apposita: moꝝ morbis ordine
diuerso obuiare nō valeat: q̄ tanto
subtilior agitꝛ: quāto de iuisibilibꝰ
tractat? Qd aliquādo leuiora vi
tia relinquēda sūt: vt grauiora sub
trahantꝛ. Capitulū. lxij.

Sed qꝛ plerūqꝫ dū duoꝝ vi-
tiorum lāguor irruit: hoc le
uius illud grauius fortasse ꝑmit: ei
nimiꝝ vitio rectiꝰ sub celeritate sub-
uenitꝛ: ꝑ qd̄ festine ad interitum ten
ditur. Et si hoc a vicina morte re-
stringi non potest: nisi illud etiā qd̄

existit: vitium crescat: tolerādum pdi catori ē: vt p exhortationez suam artificioso moderamie vnū patiatur crescere: quatinus possit aliud a vicina morte retinere qd cū agit nō morbū exagerat: sed vulnerati cui medicamē tm̄ adhibeat vitā suat: vt exq rende salutis cōgruū tēpus īueniat. Sepe eni quis a cibo⁊ ingluuie se minime tēperās: iam iāqz pene supātis luxurie stimulis pmit q hui⁹ pugne metu territ⁹: dū se p abstinētiā restringere nititur: inanis glorie temptatōe fatigat: in quo nimiruz vnū vitium nullatenus extinguit: nisi aliud nutriat. Que igit pestis ardētius īsequēda est: nisi que periculosius premit? Tolerādum qp pe ē vt per virtutē abstinētie interiz arrogātiam ɔtra viuentē crescat: ne cū per igluuiem fundit⁹ luxuria a vita extinguat. Hinc est qꝫ paul⁹ cū infirmū auditorē suum perpēderet: aut praua adhuc velle agere aut de actōe recta humane laudis retributōe gaudere ait: vis non timere potestatem: fac bonum ⁊ habebis laudem ex illa. Neqz enim ideo bona agenda sunt: vt potestas huius mūdi nulla timeatur: aut p hoc gloria trāsitorie laudis sumatur. Sed cum infirmā mētē ad tātum robur ascēdere nō posse pēsaret vt ⁊ prauitatem simul vitaret ⁊ laudem predicator egregius ei admonendo aliquid obtulit: ⁊ aliquid tullit. Concedendo enim leuia subtraxit acriora: vt quia ad deserenda cuncta simul non assurgeret: dum i quodaz suo iudicio alius familiariter relinquit: a quodam suo sine dolore toleretur. Qr infirmis mentibus: non dēbet oīo alta pdicari. Ca. lxiij.

Sciendū vero est predicatori: vt auditoris sui i animuz vltra vires non trahat: ne vt ita dicā duz plusqꝫ valet tēditur chorda mētis rumpat. Alta etenim queqz debent multis audientibus contegi ⁊ vix paucis aperiri. Hinc nanqz per semetipsam veritas dicit. Quis putas est fidelis seruus ⁊ prudēs: quē cōstituit domin⁹ super familiā suam vt det illis in tēpore tritici mēsurā. Per mensuraz qppe tritici exprimitur modus verbi: ne cum angusto cordi in capabile aliquid tribuit: extra fundatur: Hic paulus ait. Non potui vobis loqui quasi spiritualibus sed quasi carnalibus: tanqꝫ paruulis in christo lac vobis potum dedi non escam. Hinc moyses a secreto dei exiens coruscantem coram populo faciem velat: quia nimirum turbis claritatis intime archana non indicat. Hinc per eum voce diuina precipitur: vt is qui cisternam foderit: si operire neglexerit: corruentis in eaz bouis vel asini precium reddat. Quia ad alta scientie fluenta perueniens cū hec apud bruta audientium corda

non cōtegit pene reus adijcitur: si per verba eius in scādalū siue mūda seu mēs immūda capiatur. Hic ad beatum iacobum dicitur. Quis dedit gallo intelligētiā. Predicator etenim sanctus: dū caliginoso hoc clamat ī tempore: quasi gallus cantat cum dicit. Hora est iam nos de somno surgere. Et rursum. Euigilate iusti ⁊ nolite peccare. Gallus aūt in profundioribus noctis horis altos edere cātus solet: cum vero matutinū iam tempus in proximo est: minutas ac tenues voces format: quia nimirum qui recte predicat obscuris ad hec cordibus aperta clamat: nil ḋ occultis misterijs iudicat vt tunc subtiliora queqꝫ de celestibꝰ audiant cuꝫ luci veritatis appropinquāt. De ope predicatoris ⁊ voce. Capitulum. lxiiij.

Hec de voce galli diximus: sꝫ inter hec ad ea que iam superius diximꝰ charitatis studio retorquamur: vt predicator quisqꝫ plus actibus ꝙ vocibus insonet: ⁊ bene viuendo vestigia sequacibus imprimat: priusꝙ loquendo quo gradiatur ostendat: quia ⁊ gallus iste quē pro exprimenda boni p̄dicatoris specie in locutione sua dominus assumit: cum iam edere cantus parat: prius alas excutit: ⁊ semetipsuꝫ feriens vigilantiorem reddit: quia nimirum necesse est: vt q̄ bona verba sancte predicatiōis monēt: priꝰ studio bone actionis euigilēt: ne in semetipsis torpentes opere: alios excitēt voce. Prius se per sublimia facta excutiant: ⁊ tunc ad bene viuē dum alios sollicitos reddāt. Prius cogitationū alis semetipos feriant et quicquid in se inutiliter torpet: sollicita inuestigatione reprehendāt: districta animaduersione corrigant ⁊ tunc demum aliorum vitā loquendo cōponant. Prius punire propria veris fletibus curent: et tunc que aliorum sunt punienda denuncient: ⁊ anteꝙ verba exhortationis insonent: omne quod locuturi sunt opibꝰ clamēt. Explicit tertia pars huius opis. Incipit quarta pars: qualiter pactis rite omnibus predicator ad semetipsuꝫ redeat. Capitulum. lxv.

Sed quia sepe dū predicator modis congruentibus vbertiꝫ fundit: apud semetipm de ostēsione sui oculta leticia loquētis animus subleuatur: magna cura necesse est timoris laceratione se mordeat: ne qui aliorum vulnera medēdo ad salutem reuocat: ipse negligentia sue salutis intumescat: ne proximos iuuādo se deserat: ne alios erigens cadat. Nam quibusdā sepe magnitudo virtutis: occasio perditionis fuit: vt cū de confidentia virium inordinate securi essent: per p̄negligētiā iopiate morerētur. Virtus nāqꝫ dū vitijs renitit: quadam

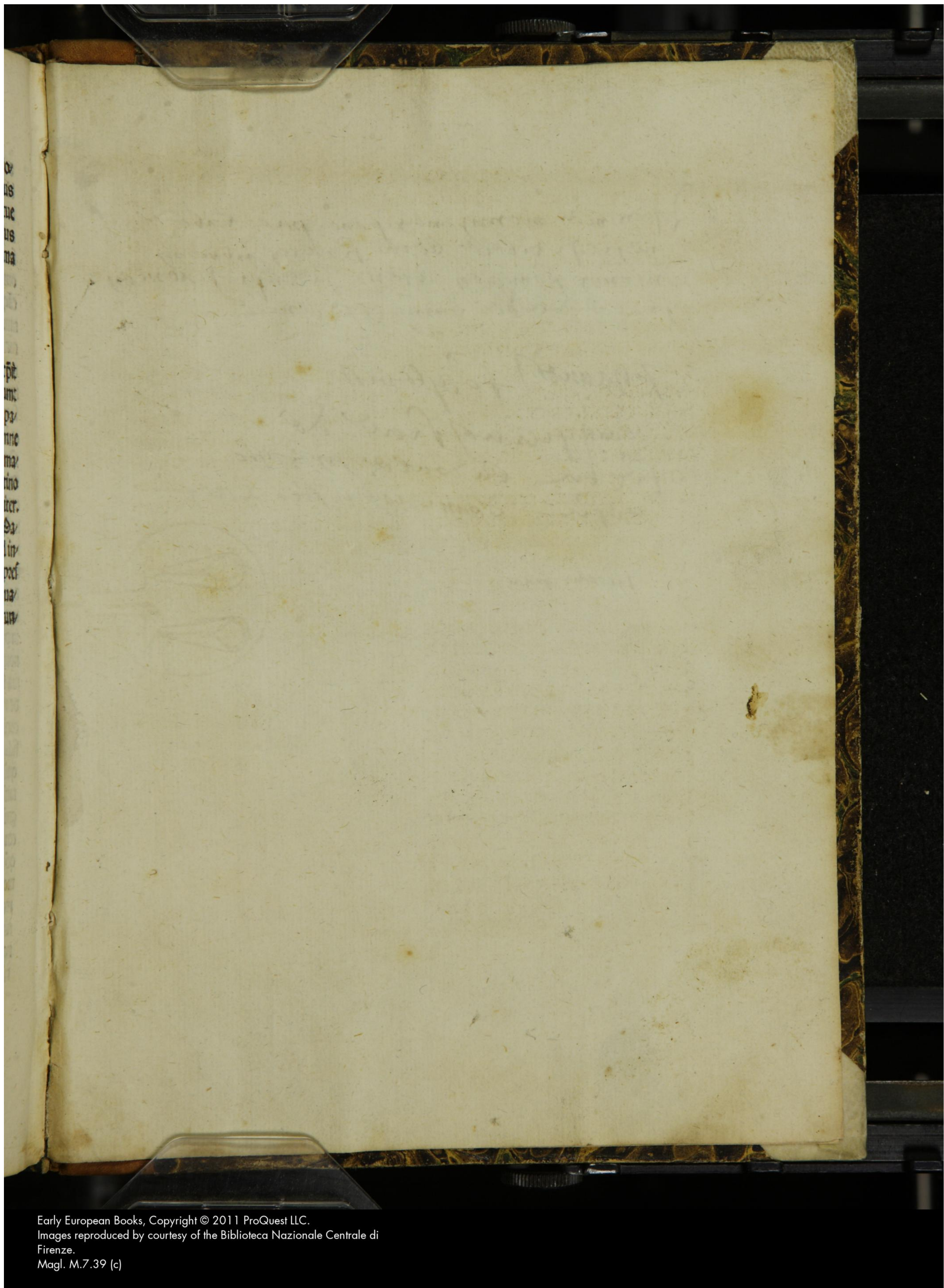
delectatione eiꝰ: sibimetipsi animꝰ blandit̄. Fitq3 vt bene agētis mēs metum sue circūspectiōis abijciat: atq3 in sui confidentia secura quie/scat: cui iā3 torpēti seductor callidꝰ omne quod bene gessit enumerat: eāq3 quasi preceteris prepollētem ī tumore cogitatiōis exaltat: vn̄ agi/tur vt ante iusti iudicis oculos: fo uea mētis sit memoria virtutis: q̄a remiscendo qd̄ gessit: dum se apud se erigit: apud humilitatis auctorē cadit. Hinc nāq3 superbiēti aīe dr̄. Quo pulchrior es descende. Ac si aperte diceret. Quia ex virtutū d/core te eleuas: ip sa tua pulchritudi ne impelleris vt cadas. Hic sub hie rusalem spē virtute superbiens a ia reprobat̄ cum dr̄. Perfecta eras in decore meo quem posueram super te: dicit dominus: 7 habēs fiduciā in pulchritudine tua fornicata es ī nomine tuo. Fiducia quippe ani/ma sue pulchritudinis attolitur cu3 de virtutum meritis leta apud se se/curitate gloriat̄. Sed p̄ hanc eādē fiduciam ad fornicationem ducitur quia cū interceptam menten cogi/tationes sue decipiunt: hanc mali/gni spiritus p̄ īnumera vitia sedu cendo corrūpunt. Notandu3 vero qd̄ dicitur. Fornicata es in nomine tuo. Quia cum respectum superni rectoris mens deserit: laudem pro/tinus p̄uatā querit 7 sibi incipit ar/rogare omne bonum: qd̄ vt largito ris p̄conio seruiret accepit. Opinio nis sue gloriā dilatare q̄rit 7 satagit vt mirabilis cunctis innotescat. In suo ergo nomine fornicatur: q̄ lega lis thori connubium deserēs: corru ptori spiritui ī laudis appetitu sub/sternitur. Hinc dauid ait. Tradi/dit in captiuitatē virtutem eorum: 7 pulchritudinem eorum ī manus inimici. In captiuitatem enim 7 vir tus 7 pulchritudo ī manus inimici tradit̄: cum decepte mēti antiquꝰ hostis ex boni op̄is elatōe domina tur. Que virtutis elatio ꝗuis ple/ne nō superat: vtcūq3 tamē 7 electo rum aīum sepe temptat. Sed cum subleuatur destituitur: destitutꝰ ad formidinem reuocat̄. Hinc eni da uid iterum dicit. Ego dixi in abun dantia mea non mouebor in eter/num. Sed quia de confidentia vir tutis intumuit: paulopost quid p̄/tulit adiunxit. Auertisti faciem tu/am a me: 7 factus sum conturbatꝰ. Ac si aperte dicat. Fortem me iter virtutes credidi: sed quāte infirmi/tatis sim derelictus agnoui. Hinc rursum dicit. Iuraui 7 statui custo dire iudicia iusticie tue. Sed quia eius virium non erat manere in cu stodia quam iurabat: debilitatem suam protinus turbatus inuenit: vnde 7 ad precis opem repente se contulit dicens. Humiliatus sum vsq3quaq3: domine viuifica me s3 verbum tuum. Nonnunq̄ vero su perna moderatio prius q̄ per mu/nera p̄uehat: īfirmitatis memoriā

ad mentem reuocat: ne de acceptis
virtutibus intumescat. Unde 7 Eze
chiel propheta quotiēs ad contēplā
da celestia ducitur prius filius ho-
minis vocat. Ac si hunc domin9 a-
perte admoneat dicēs: Ne de his
que vides in elatione subleues cor:
cautus perpende qd es: vt cū sūma
penetras: esse te hominem recogno
scas: quatinus dum vltra te rape-
ris: ad temetipsuz sollicitus infirmi
tatis tue freno reuoceris. Unde ne
cesse est vt cum virtutum nobis co-
pia blanditur: ad infirma sua ocu-
lus mentis redeat: sese qz salubri-
ter deorsuz premat: ne recta que e-
git: sed que agere neglexit aspiciat:
vt dum cor ex memoria īfirmitatis
atteritur: apud humilitatis auctorē
robustius ī virtute solidetur. Quia
7 plerunqz omnipotens deus ic-
circo rectorum mētes: quāuis ex ma-
gna parte perficiat: imperfectas ta
men ex parua aliqua parte derelin-
quit: vt cum minus virtutibus ruti
lant: imperfectionis sue tedio tabe-
scant: et nequaquam se de magnis eri-
gant: cum adhuc contra minima i-
nitentes laborēt. Sed quia extre-
ma non valent vincere: de precipu-
is actibus non audeant superbire.

Ecce bone vir reprehensiōis
mee necessitate cōpulsus dū
mōstrare qualis debeat esse pastor
inuigilo: pulchruz depinxi hominē
pictor fedus. Aliosqz ad pfectiōis
litus dirigo: qui adhuc in delicto-
ruz fluctibus versor. Sed in huius
queso vite naufragio: orationis tue
me tabula sustine: vt quez pondus
proprium deprimit: tui meriti ma
nus leuet. Amen.

Ad laudem dn̄i nostri Jesu xpi
ac omniū sanctorum 7 sanctarum:
Liber pastoralis sctī Gregorij pa-
pe: quem ad Joannem Rauenne
archiepiscopum conscripsit: 7 ma-
gnus Anastasius postea de latino
in grecū transtulit explicit feliciter.
Venetijs per Hieronymū de Pa-
ganinis Brixiēsez sollicite 7 ad in-
star emēdatissimi exēplaris impres
sus. Anno domini millesimo qua-
dringentesimo nonagesimo secun-
do: Idibus decembris.

Non mea mornu noy pomo gmia tiboro
mesios si tiboro bono fizeny nomony
menny ponerony alam si tupis nomony
fizo bedo duny in Venize

Johannos forestonus
bonus filius sum do
fatta tu valo in Cristo
Jesu domino nostro amoy

Herodes tratus

